

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Magisterská diplomová práce

Současná praxe prodeje české beletrie do zahraničí

Current practice of selling Czech fiction abroad

Bc. Agáta Faltová

Ediční a nakladatelská praxe

Mgr. Vladimír Polách, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlašuji, že jsem tuto magisterskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem pro její vypracování použila.

V Olomouci dne 27. 4. 2023

Bc. Agáta Faltová v. r.

Při vzniku práce byla využita databáze Česká literatura v překladu,
zpracovávaná při výzkumné infrastruktuře Česká literární bibliografie –
<https://clb.ucl.cas.cz/> (kód ORJ: 90243).

ÚVOD	1
1. Autorská práva.....	2
1.1. Autorské dílo	3
1.2. Licenční smlouva	3
1.3. Zahraniční (subsidiární) práva.....	4
2. Prodej zahraničních práv – česká praxe.....	7
2.1. Ekonomický aspekt.....	9
3. Státní podpora	12
3.1. Dotace	13
3.2. Moravská zemská knihovna.....	15
3.2.1. České literární centrum	16
4. Srovnání se zahraničními státními literárními organizacemi.....	24
4.1. Norsko – NORLA.....	25
4.2. Slovensko – Slovenské literárne centrum	30
4.3. Lotyšsko – Latvian Literature.....	34
4.4. Závěrečná komparace.....	37
5. Literární agenti	39
5.1. Dana Blatná.....	40
5.2. Literární agentura Pluh	42
5.3. Pražská literární agentura.....	44
6. Aspekty ovlivňující prodej zahraničních práv.....	47
6.1. Mezinárodní knižní veletrhy.....	47
6.1.1. Národní expozice České republiky	48
6.1.2. Frankfurt nad Mohanem – Frankfurter Buchmesse.....	52
6.1.3. Lipsko – Leipziger Buchmesse	53
6.1.4. Londýn – London Book Fair.....	55
6.2. Literární ceny.....	56
6.2.1. Magnesia Litera	57
6.2.2. Státní cena za literaturu.....	59
6.2.3. Cena Jiřího Ortena.....	60
6.2.4. Evropská cena za literaturu	61
6.3. Bohemistiky a překladatelé	63

7. Analýza vydání české beletrie v Evropě mezi lety 2000 a 2020.....	66
7.1. Státy Evropy a bohemistiky.....	68
7.2. Literární ceny.....	73
ZÁVĚR.....	81
Resumé.....	86
Seznam použitých zdrojů.....	88
PŘÍLOHY.....	97
I. Seznam vítězů literární cen.....	97
II. Seznam českých prozaických děl vydaných v letech 2000–2020 v Evropě...	106
III. Rozhovory.....	181
a) Rozhovor s literární agentkou Danou Blatnou.....	181
b) Rozhovor s Veronikou Chaloupkovou, interní literární agentkou nakladatelství Argo.....	189

ÚVOD

Export české literatury do zahraničí

Prodej zahraničních licenčních práv českých knih neboli export české literatury do zahraničí je okrajovou záležitostí českého knižního trhu, přitom počet jazyků, ve kterých kniha vyšla, stále patří mezi skutečnosti, které symbolicky i fakticky zvyšují hodnotu díla. Údaj o počtu jazykových mutací, ve kterých kniha vyšla, často zmiňují anotace knih i životopisné medailony autorů. V očích široké veřejnosti je tento údaj přidanou hodnotou a zárukou kvality knižního titulu, pro autora i nakladatele zase otázkou prestiže. Stranou pozornosti však zůstává, jaké okolnosti, mechanismy, organizace i konkrétní profesionálové za úspěšným prodejem knihy do zahraničí stojí. Aktuální a úplný souhrn jazykových mutací českých děl, která byla vydána v cizím jazyce, navíc v České republice neudává nikdo.

Proto se v této práci věnuji právě mechanismu prodeje zahraničních licenčních práv české beletrie v evropském prostředí v období od roku 2000 do roku 2020. Na začátku 21. století se český knižní trh i prodej zahraničních práv, po divokém a poměrně neorganizovaném období 90. let 20. století a rozdělováním pozic a procesů, postupně usazoval. Jednotlivá nakladatelství se praxi prodeje práv knižních titulů v jiných jazycích začala věnovat a postupně se usadila také profese literárních agentů. K prodeji zahraničních práv také od konce 90. stát začal přispívat stát prostřednictvím dotací na vydání zahraničním nakladatelům.

Problematicke mechanismu prodeje zahraničních práv se v České republice dosud žádná publikace nevěnovala, vyšlo pouze několik časopiseckých a novinových článků, rozhovorů a komentářů. Existují jen publikace mapující

situaci české literatury v některých zemích, ty se ale českým překladům věnují z perspektivy tamní recepce a nakladatelské praxe.¹ Moravská zemská knihovna vydala také knižně katalogy k výstavě Česká literatura v překladu v letech 1998–2011² a obdobný katalog let 1998–2016³, i ty však jen okrajově shrnují práci literárních agentů, jde o povrchní analýzu napříč tématy (jako jsou například knižní obálky překladů). I proto se tomuto tématu věnuji v této práci, ve které českou praxi exportu literatury podrobně analyzuji a poukazuji na aspekty, které jsou pro tuto agendu stěžejní.

Cílem této práce je tedy ukázat aspekty prodeje zahraničních práv a uceleně shrnout současnou praxi tohoto oboru včetně jeho nedostatků, která dokládám komparací s jinými zahraničními praxemi ve stejném oboru – konkrétně na Slovensku, v Lotyšsku a Norsku. Předložené argumenty dokládám v kvantitativní analýze prozaických děl vydaných v zahraničí mezi lety 2000 a 2020 a poukazuji na některé faktory, jež úspěch těchto knih často podmiňují. Shrnuji také, kterých autorů se export nejčastěji týká, a které země mají o českou literaturu největší zájem.

¹ Např. Anglie, Španělsko, Polsko, viz: NAGY, Ladislav, Jaromír KUBÍČEK a Tomáš KUBÍČEK. Česká literatura v anglických překladech (1989-2020): Czech literature in English translation (1989-2020). Brno: Moravská zemská knihovna, 2021. Česká literatura v překladech. ISBN 978-80-7051-302-6.; GOSZCZYŃSKA, Joanna, Jaromír KUBÍČEK a Tomáš KUBÍČEK. Česká literatura v polských překladech (1989-2020): Literatura czeska w tłumaczeniach polskich (1989-2020). Brno: Moravská zemská knihovna, 2020. Česká literatura v překladech. ISBN 978-80-7051-291-3.; GALMICHE, Xavier, Lenka POKORNÁ KORYTAROVÁ a Tomáš KUBÍČEK. Česká literatura ve francouzských překladech (1989-2020): La littérature tchèque et ses traductions en français (1989-2020). Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2021. ISBN 978-80-7051-307-1.

² KOPÁČ, Radim. Česká literatura v překladu (1998-2011). Vyd. 2., dopl. a opr. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, c2011. ISBN 978-80-87546-01-7.

³ KUBÍČEK, Tomáš, ed. Česká literatura v překladu: 1989-2020 : katalog k výstavě. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2022. ISBN 978-80-7051-322-4.

1. Autorská práva

V této práci pojednávám téma „zahraničních práv“ knižních titulů. Tento termín zasadím do kontextu a vysvětlím jeho význam. Zahraniční právo knižního titulu vychází z práva autorského a nelze ho aplikovat bez tohoto výchozího bodu.

V České republice upravuje autorské právo zákon č. 121/2000 sb. (autorský zákon), platný od 1. prosince 2000. „Tento autorský zákon odpovídá kontinentálnímu pojetí autorských práv a přiznává práva k výsledkům tvůrčí činnosti pouze fyzickým osobám.“⁴ Dále zákon autorská práva dělí na majetková a osobnostní. „Mezi osobnostní práva autora patří například právo rozhodnout o zveřejnění díla, právo osobovat si autorství a rozhodnout, jak má být autorství uvedeno či neuvedeno,“⁵ K osobnostním právům patří také nedotknutelnost díla – pouze autor uděluje souhlas k jakýmkoli zásahům do díla. „Osobnostních práv se autor nemůže vzdát, jsou nepřevoditelná a zanikají smrtí autora.“⁶ I po jeho smrti se však ve spojení s jeho dílem musí uvádět jeho jméno, nikdo jiný si autorství nemůže nárokovat a použito smí být jen tak, aniž by dané využití snižovalo jeho hodnotu.

Majetková práva slouží k užití díla a autorovo právo udílet oprávnění toto právo vykonávat. „Majetková práva jsou nepřevoditelná, nelze se jich vzdát a jsou předmětem dědictví. Autor může udělit oprávnění k výkonu práva dílo užít licenční smlouvou.“⁷ Tato práva platí po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti.

⁴ CÍSAŘ, Jaroslav in WOLL, Thomas. *Rukověť nakladatele: řemeslo, věda, umění*. Praha: Signeta, 2002. ISBN 80-902608-4-5. s. 113.

⁵ Tamtéž

⁶ Tamtéž

⁷ Tamtéž

To platí i o zahraničních právech – pokud dílo vychází v zahraničí po smrti autora, měli by to schválit (případně odmítnout) jeho dědicové a získat také honorář, který z prodeje zahraničních práv plyne.

1.1. Autorské dílo

Zákon č. 121/2000 Sb. definuje, že „[p]ředmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (...)“⁸ Zákon se týká rovněž překladu díla jakožto autorského díla: „Předmětem práva autorského je také dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka. Tím není dotčeno práva autora zpracovávaného nebo přeloženého díla.“⁹ Svolení k překladu díla musí vždy udělit autor. Stvrzení souhlasu i ujednání podmínek stanovuje licenční smlouva.

1.2. Licenční smlouva

Prodej autorských práv se stvrzuje licenční smlouvou. Ta je definována jako: „základní smluvní typ obvyklý pro celou oblast práv duševního vlastnictví.“¹⁰ V licenční smlouvě musí být uvedeno přesné určení rozsahu a způsobu užití, k němuž je licence udělena.¹¹ Poskytovatelem licence se stává autor (fyzická osoba), případně dědic nebo osoba, která se stará o autorova majetková práva. Nabyvatel licence je fyzická nebo právnická osoba, která se chystá dílo užít.¹²

⁸ Zákony pro lidi. *Zákon č. 121/2000 Sb.* [online]. [cit. 30. 3. 2023] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>

⁹ Tamtéž

¹⁰ ŠEBELOVÁ, Marie. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-1090-7, s. 18.

¹¹ Tamtéž

¹² Tamtéž, s. 72.

Není-li uvedeno jinak, podpisem licenční smlouvy se uzavírá výhradní licence a poskytovatel nemá právo poskytnout licenci třetí osobě.¹³

Nakladatelství uzavírá s autorem tzv. licenční smlouvu nakladatelskou, kterou Zákon č. 89/2012 Sb. definuje takto: „Licenční smlouvou nakladatelskou poskytuje autor nabyvateli licenci k rozmnožování a rozšiřování autorského díla slovesného (...)“¹⁴ Do této smlouvy může nakladatel vložit ustanovení, že autor souhlasí se zastoupením nakladatelem na zahraničním trhu.

1.3. Zahraniční (subsidiární) práva

Prodej subsidiárních práv definuje Thomas Woll jako: „prodej takových práv, která jsou subsidiární neboli druhotná vůči samotnému právu knihu vydat.“¹⁵ To mohou být například práva filmová, audiální nebo divadelní zpracování, užití v periodických i zahraniční práva, tedy práva na vydání v jiném jazyce.

Britská Asociace nakladatelů definuje zahraniční práva, neboli práva na překlad, takto: „Zahraniční práva je označení pro licencování obsahu zahraničním vydavatelům. Po obdržení licence mohou zahraniční vydavatelé vydávat vlastní vydání obsahu pro distribuci na svém trhu nebo území.“¹⁶

Při prodeji zahraničních práv nakladatel stvrzuje další licenční smlouvu s nakladatelem zahraničním, který v jiném jazyce vydává jím vydané dílo. Licence k vydání v jiném jazyce poskytuje nakladateli, autorovi a v konečném důsledku také státu, jež autor svou národností v zahraničí reprezentuje, širší publikum. Dílo se dostává do povědomí většího počtu čtenářů a slouží také

¹³ Zákony pro lidi. *Zákon č. 89/2012 Sb.* [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text>

¹⁴ Tamtéž

¹⁵ WOLL, Thomas. *Rukověť nakladatele: řemeslo, věda, umění.* Praha: Signeta, 2002. ISBN 80-902608-4-5, s. 233.

¹⁶ Publishers Association. *In-depth toolkit: Foreign Rights.* [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.publishing-export.org.uk/resourceins/in-depth-toolkit-foreign-rights/>

jako prostředek kulturní diplomacie. Rozšířením pole působnosti a větším potenciálním počtem kupujících – čtenářů přináší také větší zisk pro nakladatele i autora.

Kulturní diplomacie navazuje prostřednictvím kultury, umění a vzdělání kontakt a udržuje vztahy s jinými státy a kulturami. Je definována jako: „výměna myšlenek, informací, hodnot, tradic, domněnek, přesvědčení, umění a jiných kulturních aspektů mezi národy za účelem podpory vzájemného porozumění.“¹⁷ Literární díla přeložená do dalších jazyků tak můžeme chápat jako prostředky kulturní diplomacie, stávají se tzv. kulturním kapitálem, jak ho představil sociolog Pierre Bourdieu.

Termín *kapitál* Bourdieu převzal z teorie Karla Heinricha Marxe o vývoji kapitalismu a dále ho rozdělil na čtyři části – ekonomický, sociální, symbolický a kulturní.¹⁸ Všechny tyto formy kapitálu mohou „jednotlivci a sociální skupiny využít k získávání výhod.“¹⁹ Ekonomický kapitál chápe Bourdieu ve smyslu finančních hmotných statků, ke kulturnímu kapitálu řadí vzdělání i umělecké vyžití, sociální kapitál je podle Bourdieovy analýzy síť kontaktů, kterou osoba disponuje a symbolický kapitál je podobný sociálnímu statusu jedince – zvyšuje jeho prestiž.²⁰

Prodej zahraničních práv v jistém ohledu snoubí všechny čtyři tyto části. Ekonomickým kapitálem můžeme chápat výhodu ekonomického obchodu, tedy samotný prodej – nejprve licence knihu vydat v zahraničním nakladatelství, případně zisk, který z prodaných překladů díla původnímu nakladateli a autorovi náleží. Sociálním kapitálem jsou v této oblasti

¹⁷ CUMMINGS, Milton C. Jr. *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, D. C: Center for Arts and Culture, 2003. s. 1. [cit. 6. 4. 2023] Dostupné z: <https://www.americansforthearts.org/sites/default/files/MCCpaper.pdf>

¹⁸ GIDDENS, Anthony, SUTTON, Philip W., ed. *Sociologie*. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0807-1, s. 771.

¹⁹ Tamtéž

²⁰ GIDDENS, Anthony, SUTTON, Philip W., ed. *Sociologie*. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0807-1, s. 422-423.

nakladatelé a literární agenti, kteří se prodejem zahraničních práv zabývají, jejich kontakty a mezilidská komunikace, v rámci které se prodej vyjednává. Kulturní kapitál je dílo samotné a symbolický kapitál náleží autorovi a jeho dílu, a který dalšími jazykovými mutacemi stoupá. A s ním i symbolický a kulturní kapitál státu, jehož je autor občanem a kde dílo původně vydal, protože ten se jeho dílem může v zahraničí prezentovat a díky překladu do jiných jazyků snadněji pracovat v oblasti kulturní diplomacie.

2. Prodej zahraničních práv – česká praxe

Každé české nakladatelství má jiný obecný postup prodeje práv. Některá se prodejem do zahraničí zabývají interně (např. Paseka, Argo, Labyrint), jiná svěřují tuto agendu literárním agentům/agenturám (Host, Druhé město, Torst) – ti působí na českém knižním trhu v podstatě tři: Dana Blatná, agentura Pluh Edgara de Bruina a Magdy de Bruin Hübllové a Pražská literární agentura Marie Sileny. Každý autor, který v nakladatelství dílo vydává, by ale měl mít možnost se sám rozhodnout, zda nechce v případě prodeje zahraničních práv své knihy postupovat jinak. Může si zvolit, kterému zastoupení dává přednost – zda ponechat agendu zahraničního práva na nakladateli, nebo ji sám svěří některému agentovi. Buď se tak děje v rámci licenční smlouvy, kterou rukopis poskytuje nakladateli a ten se zavazuje k jeho vydání, anebo v rámci separátní smlouvy o prodeji zahraničních práv.

Literární agent nebo nakladatel u každého titulu nejprve zhodnotí, zda má dílo potenciál oslovit zahraniční nakladatele. „Žánrově je rozhodně preferovaný román. Pokud jde o téma, hledají nakladatelé nejčastěji témata univerzální, takzvaně přenosná, ale přitom zpracovávající částečně i něco z historie naší země, něco specifického pro nás,“²¹ popisuje Dana Blatná v rozhovoru pro tuto práci. „[Lépe] se prodává román než povídky. Pořád nějak rezonuje druhá světová válka. (...) Pokud rezonuje něco českého, pak osobnosti jako je Emil Zátonek nebo Karel Čapek. Nebo pak univerzální témata – hledání rovnováhy mezi osobním a pracovním životem, krize středního věku,“ potvrzuje slova Dany Blatné Veronika Chaloupková, která prodává zahraniční práva knih nakladatelství Argo²². Z dosavadní praxe a

²¹ Rozhovor s Danou Blatnou, s. 162.

²² Rozhovor s Veronikou Chaloupkovou, s. 170.

podle již prodaných zahraničních práv titulů může nakladatel nebo agent odhadnout, které dílo může mít u zahraničních nakladatelů šanci.

Poté agent nebo nakladatel zahájí proces prezentace díla. Oslovuje buď nakladatele, se kterými už je v kontaktu a kteří už někdy o nějakou knihu nakladatelství projevili zájem nebo dokonce jiný titul koupili. Nebo se snaží rozšiřovat svou síť kontaktů a oslovuje nakladatele nové. Základem pro konkrétnější komunikaci je sledování produkce a edičních plánů zahraničních nakladatelů a vytipování nakladatelství, která by o takový titul skutečně měla zájem. V současné praxi prodeje zahraničních práv se objevují často ti samí zahraniční nakladatelé, kteří o českou literaturu projevují zájem – např. polské nakladatelství Afera, švédské nakladatelství Rámus nebo italské Miraggi Edizione.

Důležitou a velmi nápomocnou součástí prodeje zahraničních práv je ukázka z díla v angličtině, němčině, francouzštině, případně španělštině. Anglická ukázka bývá pro zahraniční nakladatele klíčová. Pokud ji prodejce nemá, šance na úspěch prodeje se snižují. Důležitosti přeložené ukázky si je vědomo i Ministerstvo kultury České republiky, které v rámci dotačního programu pro literaturu, o kterém píšu dále, přispívá i nakladateli nebo přímo překladateli na ukázku díla.

Zmíněná finanční podpora ministerstva hraje velkou roli v rozhodování zahraničních nakladatelů, zda český titul v překladu vydají. Pokryje obvykle náklady na překlad i další ekonomické položky vydání díla – viz kapitola 3.

Pokud o český titul zahraniční nakladatel projeví zájem, nastává fáze vyjednávání, kterou za autora obstará nakladatel nebo agent. Zpravidla se jedná především o náklad, cenu knihy, termín vydání díla a počet autorských výtisků, případně název knihy, vhodnost edice, do které by chtěl zahraniční nakladatel knihu zařadit a překladatele, kterému knihu svěří k překladu.

Po vyjednání podmínek dochází k podpisu licenční smlouvy. Tu musí nejprve schválit autor. Každé nakladatelství uzavírá jiný typ licenční smlouvy, obecně se dá mluvit o obchodní podmínce nevratné zálohy.

Někteří zahraniční nakladatelé žádají v licenční smlouvě zařazení podmínky pro vydání díla udělení dotace českým Ministerstvem kultury, jak zmiňuje Veronika Chaloupková: „Někdy je vydání podmíněné získáním grantu, někdy i platba licence. To znamená, že zaplatí, až jim ministerstvo dotaci udělí a peníze pošle.“²³ Podmínka českého nakladatele může být kontrola knihy před tiskem a schvalovací právo na vizuální podobu, zejména obálku knihy.

2.1. Ekonomický aspekt

Nevratná záloha, za kterou český nakladatel postupuje zahraničnímu nakladateli práva na překlad, se pohybuje (zpravidla u menších zemí) od 700 eur po 1 500 eur, zisk z prodeje se pohybuje kolem 10 % z prodaných výtisků, přičemž daný obnos začíná zahraniční nakladatel vyplácet až po překročení dané zálohy. Někteří nakladatelé si nevratnou zálohu nechají a autorovi vyplácí později procenta ze zisku prodaných kusů (rozdělení zisku se pohybuje mezi 20–30 procenty pro nakladatele ku 70–80 procentům pro autora), jiní nevratnou zálohu vyplatí autorovi jako honorář, další zisk už si dělí nakladatel s případným agentem, případně ho získá agent sám.

Z ekonomického hlediska není prodej zahraničních práv, ať už z pozice literárního agenta, českého nakladatele nebo autora, příliš rentabilní. Jsou úspěšní autoři, jejichž díla se prodávají v řádu tisíců i v zahraničí, ovšem není-li kniha bestsellerem už v Česku, v zahraničí většího úspěchu obvykle nedosáhne. Ilustruje to Dana Blatná v bilanci stavu prodeje současných českých knih v zahraničí: „Stav prodeje knih současných českých autorů v

²³ Rozhovor s Veronikou Chaloupkovou, s. 191.

překlady si můžeme ilustrovat na těch nejúspěšnějších – je to řádově úplně jinde než u nás. Pokud Alena Mornštajnová nebo Kateřina Tučková prodají u nás statisíce, v zahraničí jsou to tisíce, a to jen v lepším případě a v podstatě jen ve větších zemích. V malých zemích až na výjimky jen stovky. Ostatně, i náklady jsou v malých zemích často jen kolem 400–500 kusů. Dotisky, případně druhá vydání, vycházejí v malých jazycích jen naprosto ojediněle.“²⁴ Za prodejně úspěšné považuje Dana Blatná italské nebo polské vydání románu *Žitkovské bohyně* Kateřiny Tučkové. V Itálii se překladu románu prodalo přes sedm tisíc, v Polsku přes pět tisíc. Anglického vydání obou bestsellerových románů autorky *Žitkovské bohyně* a *Vyhnání Gerty Schnirch* se prodalo přes 20 tisíc výtisků. V Německu se ale naopak titul *Žitkovské bohyně* prodal ve třech tisících kusech, a to od roku 2019²⁵. To dokládá také ředitelka nakladatelství Paseka Anna Horáčková: „V Polsku je například velmi oblíbený autor Petr Šabach. I proto se jeho knihy prodávají výjimečně dobře – titulu *Hovno hoří* se od roku 2012 prodalo 5 500 kusů, titulu *Babičky* od roku 2020 2 000 kusů. Pro srovnání se český bestseller *Probudím se na Šibuji* autorky Anny Cimy v Polsku od roku 2020 prodal v počtu 1 000 kusů.“²⁶

Pokud výnosy zahraničního nakladatele přesáhnou nevratnou zálohu, začíná český nakladatel získávat honorář z prodejů, o který se dělí s autorem. Pro ilustraci je ale třeba zmínit, že pokud byla záloha 1000 eur, a knihu v dané zemi nakladatel a knihkupci prodávali za přibližně 10 eur, nastává překročení zálohy až po stu prodaných kusech. Ze zisku z dalších prodaných kusů (kterých je celkově přibližně desetkrát až dvacetkrát méně než v Česku) získává český nakladatel zmíněných cca 10 procent. Ty pak dělí mezi autora (přibližně 70–80 procent, jak bylo zmíněno výše) a sebe, případně se ještě dělí

²⁴ Rozhovor s Danou Blatnou, s. 185.

²⁵ Tamtéž

²⁶ Horáčková, Anna. *Prodej českých titulů nakladatelství Paseka v zahraničí*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 20. 4. 2023 15:55 [cit. 20.4.2023]. Osobní komunikace.

s agentem. To v praxi znamená, že prodá-li se knihy s cenou 10 eur 500 kusů, a výše zálohy nakladateli byla 1000 eur, český nakladatel obdrží 400 eur, z nichž 280 (cca 6 500 korun) patří autorovi a 120 (2 800 korun) nakladateli.

Otázku ekonomické rentability prodeje zahraničních práv pro literárního agenta kontruje Dana Blatná slovy: „Ne, to tato práce opravdu není. Za každou smlouvou, mnohdy se spíše symbolickými honoráři, jsou ukryty desítky hodin mravenčí práce, o níž nikdy nelze předem říci, že k něčemu hmatatelnému povede. A to nemluvím o dalších nákladech, nejen na ‚člověkohodiny‘ – zahraniční cesty, ukázkové překlady, webové stránky...“²⁷

Tyto poznatky potvrzují, že je-li řeč o kapitálu, jak ho představil Bourdieu, jde v případě prodeje zahraničních práv především o kapitál kulturní a symbolický (státu, autora, díla i nakladatele), ekonomický jen v minimu případů.

²⁷ Rozhovor s Danou Blatnou, s 186.

3. Státní podpora

Finanční podporou zahraničních vydání českých knih se Česká republika, prostřednictvím Ministerstva kultury, začala zabývat v pozdních 90. letech 20. století. To v roce 1998 spustilo program finanční podpory zahraničních nakladatelů, aby je nižšími náklady na vydání motivovala k zájmu o vydání české literatury. Obecně i pro účely této práce nazvu danou finanční podporu *dotací* či *grantem*. „Z kvantitativního srovnání je zřejmé, že počet titulů podpořených od roku 1998 (kdy byl dotační program vyhlášen poprvé) do současnosti narůstá: v roce 1998 získalo dotační podporu jedenadvacet titulů, v roce 2010 to bylo třikrát tolik (63),“²⁸ udává literární historik Aleš Haman v publikaci *Česká literatura v překladu 1998–2011*, kterou vydalo Ministerstvo kultury jako katalog ke stejnojmenné výstavě.

Haman rozlišuje období od začátku finanční podpory ministerstva v roce 1998 do roku 2005 a od roku 2006 do roku 2010, kdy text psal. Tato období označuje za odlišná a obecně píše o tom, že „Léta 2006–2010 byla pro překlady české literatury (ve srovnání s léty 1998–2005) příznivější.“²⁹ V tomto období byla také podle Hamana zahraničními nakladateli preferována současná produkce, zejména próza. „Zvětšil se poměrně ale také objem překladů autorů meziválečného období, které je reprezentováno většinou klíčovými díly tohoto období. Pokud jde o literaturu 19. století a starší, zájem o ni mezi vydavateli slábné.“³⁰ V analýze českých prozaických děl vydaných v Evropě se v této práci zaměřuji celkově na období 2000–2020.

Zájem o dotační program ze strany zahraničních nakladatelů dokládá jeho důležitost a lze ji chápat jako jeden z pilířů, na kterém vydávání české

²⁸ HAMAN, Aleš in KOPÁČ, Radim. *Česká literatura v překladu (1998-2011)*. Vyd. 2., dopl. a opr. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, c2011. ISBN 978-80-87546-01-7. s. 5-7.

²⁹ Tamtéž

³⁰ Tamtéž

literatury v překladu stojí. Bez státní podpory (tak jako mnoho dalších evropských literatur malých jazykových oblastí) by se počet vydávaných děl v zahraničí rapidně snížil, což dokládají i slova profesionálů, kteří se prodejem práv české beletrie do zahraničí zabývají, v rozhovorech citovaných i vedených pro tuto práci. To potvrzuje teorii Pierra Bourdieu o směřování a prolínání různých druhů kapitálů – v tomto případě lze hovořit o vloženém ekonomickém kapitálu, za který stát zpět získá symbolický a kulturní kapitál v podobě rozšíření povědomí o české kultuře a literatuře za hranice státu.

3.1. Dotace

Ministerstvo kultury České republiky, Odbor umění a knihoven, každoročně vypisuje dvakrát za rok výběrové dotační řízení na podporu překladů děl české literatury v zahraničí.³¹ Kompenzuje tím určitou část nákladů na vydání knihy, což by mělo zahraniční nakladatele motivovat k vydávání české literatury, resp. ulehčit finanční stránku věci. Tento proces se stal v evropských zemích standardem – každý stát má zájem na vydání svých děl do zahraničí a tedy rozšiřování prostředků kulturní diplomacie³². V tomto ohledu je důležitá součinnost kulturní reprezentace státu s finanční. V letech 2015–2020 české Ministerstvo kultury nabízelo zahraničním nakladatelům dotaci na kompenzaci:

„nákladů na překlad (do 50 % celkových nákladů na vydání publikace);
nákladů na návrh obálky, grafické zpracování, sazbu a tisk (do 50 % celkových nákladů na vydání publikace);
nákladů na autorská práva (do 15 % celkových nákladů na vydání publikace);
nákladů na propagaci (do 25 % celkových

³¹ MK ČR program podpory vydávání překladů původní české literatury v zahraničí | *CzechLit*. [online]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/grant/preklad/>

³² I proto pro porovnání dále popisují fungování norské, lotyšské a slovenské literární agentury/centra.

nákladů na vydání publikace); celková výše podpory přitom nesmí přesáhnout 70 % celkových nákladů na vydání díla.

Nakladatelé, literární agenti a překladatelé mohou žádat o grant na překlad ukázky o rozsahu 10–25 normostran.“³³

Kompenzací je myšlena úhrada části finančních nákladů, které jsou s vydáním děl spojené – zejména překlad, ale i grafický návrh nebo tisk. Grant by v této souvislosti mělo být pokrytí celých nákladů, tedy celková úhrada např. zmíněného překladu ukázky. Překladatel by měl dostat finanční obnos v celkové výši, o kterou si zažádá, podle rozsahu dané ukázky. Označení grant je v tomto případě shodné s pojmem dotace, je to forma účelové podpory ze strany státu.

Michala Čičvákova z Českého literárního centra (jehož roli vysvětlují dále) v podcastovém rozhovoru *Za knihami* z května roku 2021 zmiňuje, že nejčastějšími žadateli o dotace Ministerstva kultury jsou nakladatelé z Polska, následováni Makedonií, Bulharskem, mnoho žadatelů je také z Maďarska. „Struktura žádostí je každý rok velmi stejná, objevují se tam primárně nakladatelé z východní Evropy,“ popisuje Čičvákova.³⁴

„[Dotace Ministerstva kultury jsou pro mou práci] naprosto zásadní,“³⁵ popisuje literární agentka Dana Blatná v rozhovoru, který vznikl pro tuto práci. „Při vydání překladové literatury malých jazyků se vydavatelé odklání od mainstreamu, který slibuje zisk, a proto se téměř absolutně spoléhají na

³³ Ministry of Culture Czech Republic. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. [cit. 20. 3. 2023] Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/en/literature-and-libraries-en-1123>

³⁴ Prosadit českou knihu v zahraničí je mravenčí práce — *Za knihami. České podcasty — Nejlepší české podcasty* [online]. Copyright © 2020 České podcasty [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/episode/f6rkwrv8KrdjPhpHKIAD>

³⁵ Rozhovor s Danou Blatnou, s. 182.

granty, které jim umožní předložit čtenářům své země literární díla, která by si jinak nemohli přečíst,“ dodává Blatná.³⁶

3.2. Moravská zemská knihovna

Kromě finanční podpory se Ministerstvo kultury snaží šířit dobré jméno české literatury i na zahraničních knižních veletrzích. Tím pověřilo Moravskou zemskou knihovnu v Brně. Moravská zemská knihovna v Brně (dále MZK), krajská knihovna Jihomoravského kraje, je od roku 2009 uznána jeho výzkumná organizace a je jednou ze tří příspěvkových organizací Ministerstva kultury České republiky, které se týkají literatury³⁷.

V roce 2015 byla MZK Ministerstvem kultury ČR pověřena „zajišťovat podle pokynů Ministerstva kultury v rámci své hlavní činnosti komplexní realizaci českých národních expozic na těchto mezinárodních knižních veletrzích: 1. Leipziger Buchmesse, 2. Bologna Children's Book Fair, 3. London Book Fair, 4. Frankfurter Buchmesse.“³⁸ Tedy na čtyřech hlavních evropských knižních veletrzích. Ředitel MZK Tomáš Kubíček vysvětluje v rozhovoru s Alenou Blažejovskou, proč právě tato instituce patří k hlavním organizátorům české expozice na veletrzích: „Moravská zemská knihovna spolu s Národní knihovnou jsou jediné dvě knihovny, které jsou spravovány přímo Ministerstvem kultury. To znamená, že jsme spoluzodpovědní za realizaci státní kulturní politiky. A Moravská zemská knihovna byla zvažována jako instituce, která má schopnost kulturu do zahraničí vyvážet.“³⁹

³⁶ Tamtéž

³⁷ Zbýlymi dvěma jsou Národní knihovna České republiky a Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana.

³⁸ Rozhodnutí MK ČR [online]. Dostupné z:

<https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/pdf/doc20150625185154.pdf>

³⁹ Brno je v roli druhého, ale zato zajímavějšího města. V německém Lipsku probíhá Český rok kultury | Brno. *Český rozhlas Brno* [online]. Copyright © 1997 [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://brno.rozhlas.cz/brno-je-v-rol-i-druheho-ale-zato-zajimavejsiho-mesta-v-nemeckem-lipsku-probiha-7704022>

Dále se Ministerstvo kultury v desátých letech 21. století rozhodlo po vzoru jiných zemí k založení národní literární organizace, reps. centra, které se bude starat o kulturní diplomacii a propagaci české literatury v zahraničí (spolu s Albánií byla Česká republika poslední zemí v Evropě, která takovou organizaci postrádala).

Pavel Mandys pro server *iliteratura.cz* píše o tom, že původní impuls pro založení národního literárního centra vzešel od Asociace spisovatelů a dalších literárních spolků, které svůj návrh přednesly ministru kultury. Za ideál považovaly státní „agentur[u] či alespoň kancelář se samostatným statutem a právní subjektivitou, která by se systematicky zabývala propagací české literatury v zahraničí (a možná i směrem k domácímu publiku) včetně zajišťování účasti na veletrzích.“⁴⁰ Údajně byl tehdejší ministr kultury Daniel Herman přesvědčen, že jednodušším řešením než zřídit novou příspěvkovou organizaci, je přidružení k organizaci stávající. Skupina spisovatelů a literárních spolků k tomu navrhla Institut umění. Ministr kultury ovšem rozhodl o Moravské zemské knihovně. Důvody neuvedl, mluvil o dobrých zkušenostech s MZK, že „půjde víceméně o formalitu, že [České literární centrum] bude mít značnou autonomii, sídlo v Praze a odpovědnost nejen Ministerstvu a MZK, ale také literární veřejnosti, která bude zastoupena v Radě [Českého literárního centra, zkráceně] ČLC.“⁴¹ Ke dni 1. 1. 2017 tak vzniklo České literární centrum, již čtvrtá sekce Moravské zemské knihovny v Brně. Fakticky začalo fungovat od dubna toho roku.

3.2.1. České literární centrum

Sídlo Českého literárního centra, dále ČLC, bylo ustanoveno v Praze, Ministerstvo kultury organizaci poskytlo několik místností v rámci

⁴⁰ Otočka v kruhu aneb O zakládání a fungování Českého literárního centra – *iliteratura.cz*. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Pavel Mandys [cit. 20.3.2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41753-ceske-literarni-centrum>

⁴¹ Tamtéž

Národního domu na Vinohradech (prostory jsou i podle analýzy SWOT⁴² neadekvátní, úředníci z ministerstva už od roku 2019 hledají řešení výměny, jak uvedl Tomáš Kubíček⁴³). Oficiální sídlo a ředitel centra, současně ředitel Moravské zemské knihovny Tomáš Kubíček, zůstaly v Brně. Pavel Mandys se v rozhovoru pro server *iLiteratura.cz* ředitele ptá, zda České literární centrum spadá pod Moravskou zemskou knihovnu jen formálně, jelikož údajně to tak zaznívalo při jednáních na MK ČR – že bude ČLC zařazeno pod MZK, aby nemusela být zřizována nová příspěvková organizace. Tomáš Kubíček uvedl, že spojení „nemůže být nikdy formální. Fungování centra musí respektovat pravidla řízení a hospodaření v příspěvkové organizaci. Nemůže být formální ani z toho důvodu, že na činnosti centra se podílí řada kolegů z Moravské zemské knihovny, kteří mu umožňují naplnit jeho poslání – od právníka, personalisty, účetní, ekonomického odboru, mzdového odboru, IT techniků, až po další činnosti, jež nejsou a ani nemohou být úvazkově zajištěny limitem, které MK na centrum uvolnilo.“⁴⁴ Roční rozpočet ČLC je podle zmínky Ondřeje Buddeuse na serveru *iLiteratura.cz*, bývalého vedoucího centra, přibližně 6,5 milionu.⁴⁵

Ve výběrovém řízení na post vedoucího centra při vzniku centra tehdy se stejným počtem hlasů výběrové komise zvítězili Petr Janyška, diplomat a překladatel, a básník a překladatel Ondřej Buddeus. Ředitel knihovny Tomáš Kubíček vybral Petra Janyšku, ten však po několika týdnech podal výpověď. „Jako důvod uvedl špatnou komunikaci s MZK a špatné finanční a materiální

⁴² Koncepce Českého literárního centra 2023-2026. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/ceske-literarni-centrum/koncepce-2023-2026/>

⁴³ Nikdo se nikam nestěhuje – *iLiteratura.cz*. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. [cit. 25. 3. 2023] Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41757-kubicek-tomas-clc>

⁴⁴ Tamtéž

⁴⁵ Důvody mého odchodu: neshody i nevole a radikální změny na obzoru – *iLiteratura.cz*. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Ondřej Buddeus [cit. 25. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41755-ceske-literarni-centrum>

zajištění ČLC.⁴⁶ Po něm tedy do funkce vedoucího ČLC nastoupil Ondřej Buddeus. Ten úspěšně nastartoval fungování centra. Po dvou letech, v roce 2019 ovšem pro neshody s vedením MZK z vlastního rozhodnutí odešel. „Jedním z důvodů mé výpovědi byla prudce sestupná tendence v komunikaci ředitele MZK Tomáše Kubíčka se mnou v roli vedoucího, a to do té míry, že představovala zásadní přítěž v praktickém fungování centra,“ uvedl Buddeus ve svém prohlášení.⁴⁷ Jeho funkci pak bez provedení výběrového řízení převzal Martin Krafl, který se od roku 2017 ve funkci koordinátora v Moravské zemské knihovně staral o prezentaci České republiky v zahraničí. V roce 2019 se stal i vedoucím Českého literárního centra, organizace se tak rozdělila na vedení v Brně a pracovní tým v Praze, a zároveň se vytvořila agenda prezentace literatury na knižních veletrzích i mimo ně.

Fungování ČLC

České literární centrum je rozděleno na oblasti zájmu podle jazykových oblastí, každý zaměstnanec má na starosti jednu z nich – německojazyčnou, anglickojazyčnou, španělskojazyčnou a lusofonní oblast a francouzskojazyčnou oblast. I s administrativním úvazkem má ČLC 5 zaměstnanců, s PR a dalšími oblastmi pomáhají externí spolupracovníci.

Podle jazykových oblastí se jednotliví zaměstnanci účastní zahraničních veletrhů a aktivně se podílí na prezentaci české literatury na českých expozicích. Každoročně vydává ČLC katalog knih, které do něj vybírá odborná komise (zvolená zaměstnanci ČLC), a tento katalog pak prezentuje na českém stánku na zahraničních veletrzích a na svých webových stránkách. Obsahuje kromě anotací knih a medailonů autorů i ukázky v angličtině. Tyto

⁴⁶Otočka v kruhu aneb O zakládání a fungování Českého literárního centra – iLiteratura.cz. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Pavel Mandys [cit. 25. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41753-ceske-literarni-centrum>

⁴⁷Důvody mého odchodu: neshody i nevole a radikální změny na obzoru – iLiteratura.cz. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Ondřej Buddeus [cit. 25. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41755-ceske-literarni-centrum>

vybrané knihy pak mohou zaměstnanci centra prezentovat zájemcům a zahraničním nakladatelům, aktivně se snažit o prodej nebo vyjednání zájmu o zahraniční práva ale nemohou. Jako součást státní instituce musí být ČLC nestranné. Dokládá to Etický kodex zaměstnance ČLC: „Zaměstnanec ČLC ctí zákonnost výkonu práce a uplatňuje rovný přístup ke všem osobám, jichž se činnost v ČLC v jednotlivém případě dotýká. Při plnění úkolů volí zaměstnanec takové řešení, které je v souladu s veřejným zájmem, nestranné, nezávislé a odpovídá okolnostem daného případu. Dále dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“⁴⁸

Nestrannost ČLC je jeho velkou slabinou. Zatímco zahraniční státní literární centra (jak znázorním na příkladu některých z nich dále) vystupují v nabízení literatury aktivně v roli literárních agentů, zaměstnanci Českého literárního centra takto pracovat nemohou. Pokud by jim to pravidla instituce povolovala, šance exportu české literatury do zahraničí by se zvýšily. A pomohlo by to i nakladatelům, kteří nemají finanční nebo lidské zdroje pro to samostatně nebo zprostředkovaně literární agentáž svých titulů vykonávat. Naopak devízou Českého literárního centra jsou zahraniční kontakty v knižním oboru, které mohou v případě zájmu poskytnout českým nakladatelům nebo na veletrzích české a zahraniční nakladatele přímo propojit.

Finance a projekty

ČLC operuje s finančním obnosem, které získává každoročně od Moravské zemské knihovny, která částku vyčleňuje ze svého rozpočtu, a samo finance dále přerozděluje. Jde především o podporu autorské mobility, tedy výjezdu autorů do zahraničí na rezidenční pobyty nebo na akce, kam jsou pozváni.

⁴⁸ Etický kodex zaměstnance Českého literárního centra. [online]. [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/ceske-literarni-centrum/eticky-kodex/>

Dále podporuje české autory rezidenčními pobyty v Čechách, na jiné rezidenční pobyty zve i zahraniční překladatele-bohemisty.

Vedle těchto projektů organizuje ČLC každý rok několik akcí v Česku, zahraničí i online prostoru, kterými se snaží podporovat českou literaturu i její propojení se zahraničím. Novým projektem, do kterého se ČLC zapojilo v roce 2019, je například CELA – Connecting Emerging Literary Artist. Evropský projekt CELA sdružuje začínající autory a překladatele se zkušenými profesionály a literárními organizacemi. Zapojilo se do něj jedenáct organizací z deseti zemí (Česká republika, Belgie, Itálie, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Srbsko a Španělsko). Touto cestou propojil projekt CELA v roce 2022 30 spisovatelů, 79 překladatelů a 6 literárních manažerů. Nabízí jim kurzy, přednášky a workshopy, které jim mohou pomoci v jejich práci.⁴⁹

Spolu s Českými centry ČLC realizuje také každoročně Cenu Susanny Roth. Tuto mezinárodní překladatelskou soutěž založila původně Česká centra společně s literární sekci Institutu umění – Divadelního ústav v roce 2015. Projekt začal vznikat v roce 2014, kdy u příležitosti stého výročí narození Bohumila Hrabala vyhlásili organizátoři překladatelskou soutěž vybraných Hrabalových povídek v zahraničních teritoriích Českých center. Cílem je podpora začínajících zahraničních překladatelů a bohemistů i podpora českých autorů v zahraničí. Kritériem pro účast překladatelů je věková hranice 40 let. Překladatel zároveň nesmí být autorem vydaného překladu českého díla (vyjma časopiseckých publikací nebo textů kratšího rozsahu do 40 normostran).⁵⁰

⁴⁹ Projekt CELA. [online]. Dostupné z: <https://www.cela-europe.com/project/>

⁵⁰ Cena Susanny Roth. [online]. Dostupné z: <https://www.czechcentres.cz/en/projects/cena-susanny-roth>

Každý rok vybere porota Ceny Susanny Roth jednu knihu českého autora, která předchozí rok vyšla, a všichni zúčastnění zahraniční překladatelé překládají vybranou ukázkou z toho díla. „Soutěžní porotu společně nominují a jmenují Česká centra a České literární centrum, a skládá se ze zástupců Českých center, Českého literárního centra či jiných institucí, uznávaných specialistů či profesionálů s odborným/akademickým zájmem v oblasti české literatury, podpory její prezentace či propagace, literární kritiky, bohemistiky, problematiky překladatelství či souvisejících specifik a témat.“⁵¹ Vybrané dílo poté přihlášení účastníci překládají během dvou měsíců od vyhlášení výzvy.

Překladatelé se nakonec společně setkají v rámci jednoho týdne v Česku, během kterého probíhají přednášky a překladatelské workshopy. „Vyhodnocení nejlepšího soutěžního překladu v jednotlivých zemích působnosti Českých center nebo zastupitelských úřadů probíhá prostřednictvím odborných soutěžních porot nominovaných každým Českým centrem nebo zastupitelským úřadem, které vyhlásily výzvu v rámci aktuálního ročníku soutěže.“⁵² Oceněním je pro vítěze kromě udělení Ceny Susanny Roth i odborný pobyt v České republice. Díky této akci má pak i český nakladatel, který vybranou knihu vydal, k dispozici ukázkou z díla v několika jazycích.

České literární centrum vs. Česká centra

Souběžně s Českým literárním centrem pracují na kulturní diplomacii také Česká centra, která jsou příspěvkovou organizací Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Jsou zastoupena v hlavních městech Evropy, Spojených státech, v Asii i Africe. Celkem mají Česká centra 26 zahraničních poboček ve 23 zemích.

⁵¹ Pravidla Ceny Susanny Roth. [online]. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z: <https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/czechcentres.cz/statamic/downloads/csr-pravidla-2023.pdf>

⁵² Tamtéž

Česká centra jsou součástí české zahraniční politiky a hlavním nástrojem kulturní diplomacie. Jejich posláním je šířit a podporovat dobrý obraz České republiky ve světě a posilovat jeho kulturní vztahy s ostatními zeměmi. Definují se jako kulturní institut, v rámci něhož organizují kulturní akce v širokém pojetí a zároveň fungují i jako vzdělávací instituce – pořádají kurzy českého jazyka a podílejí se i na organizaci certifikovaných jazykových zkoušek.⁵³

Do jisté míry se tedy aktivity Českých center s aktivitami Českého literárního centra shodují, především v prezentaci v podobě autorských čtení v zastoupených zemích, případně využití kontaktů k propojení autora nebo agenta se zahraničními nakladateli. V případě Českých center nelze ale hovořit o cílené a systematické práci s českou literaturou, vedle které podporují i jiné kulturní oblasti, jako je divadlo nebo film.

V řadě případů dokonce dochází ke „konkurenci“, kdy se nějakého autora snaží vyslat na zahraniční turné obě organizace (resp. jejich pobočka v případě Českých center) nezávisle na sobě. Literární profesionálové ze zahraničí mohou být touto dvojitou angažovaností – i obecně fungováním dvou institucí na stejném poli – zmateni. Některá centra dokonce přímo přebírají úlohu Českého literárního centra – například v roce 2021 České centrum v Athénách zorganizovalo český stánek na mezinárodním knižním veletrhu v Soluni. Pro českou literaturu a autory jsou takové kroky jistě pozitivní, narušují ovšem jednotnou koncepci a strukturu prezentace české literatury, za kterou by mělo nést odpovědnost České literární centrum, resp. Moravská zemská knihovna. Důvodem je rozkročení kulturní diplomacie státu mezi dvě ministerstva a to, že si tyto v oblasti literatury nerozdělily jednotlivé agendy.

⁵³ Česká centra. [online]. Dostupné z: <https://www.czechcentres.cz/en/>

Vhodnějším řešením by bylo rozdělení oblastí kulturní diplomacie, přičemž by literatura zůstala v gesci pouze Českého literárního centra, které by Česká centra podporovalo finanční a organizační spoluprací při výjezdech českých autorů do zahraničí.

4. Srovnání se zahraničními státními literárními organizacemi

Pro srovnání systému podpory prodeje zahraničních práv v České republice jsem vybrala tři podobné zahraniční instituce, jejichž cíl je totožný s Českým literárním centrem – export a propagace tamní literatury do zahraničí. Vybrala jsem pro tyto účely zástupce podobně velkých jazykových oblastí – Norsko, Slovensko a Lotyšsko. Pro účely porovnání jsem využila zprávy o knižním trhu v daných zemích. Výsledkem je následující tabulka:

	Česká republika ⁵⁴	Norsko ⁵⁵	Lotyšsko ⁵⁶	Slovensko
Počet obyvatel	10 526 937	5 466 000	1 934 000	5 449 270 ⁵⁷
Počet nakladatelů aktivních	2 700	428	408	1 382
Počet vydaných titulů v původním jazyce	12 772	4 700	1 805	6 195
Počet vydaných titulů v zahraničí v období cca 2000– 2020 všech žánrů	1 279 ⁵⁸ (2000–2020)	7 000 (2004–2021)	Cca 1 000 (50 ročně)	1 001 (1996– 2023)

⁵⁴ Zpráva o českém knižním trhu 2021/2022. [online]. Dostupné z: [https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_ceskem_kniznim_trhu_2021_22\(2\).pdf](https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_ceskem_kniznim_trhu_2021_22(2).pdf)

⁵⁵ Bokmarkedet 2021. [online] Dostupné z: https://forleggerforeningen.no/wp-content/uploads/2022/06/Bransjestatistikk_2022_Web.pdf

⁵⁶ Book market overview. [online]. Dostupné z: <http://www.latvianliterature.lv/en/for-press>

⁵⁷ Sčítanie obyvateľ'ov, domov a bytov 2021. Štatistický úrad Slovenskej republiky [online]. Dostupné z: <https://www.scitanie.sk/>

⁵⁸ Databáze Česká literární bibliografie. [online] Dostupné z: <https://clb.ucl.cas.cz/databaze/ceska-literatura-v-prekladu/>

V porovnání na počet obyvatel má Česko jedno aktivní nakladatelství⁵⁹ na 3 898 obyvatel, Norsko jedno nakladatelství na 12 771 obyvatel, v Lotyšsku je poměr nakladatelství na 4 740 obyvatel a na Slovensku 3 943. Podobně z těchto výpočtů tedy vychází Česko, Lotyšsko a Slovensko. Srovnatelnější je porovnání z hlediska počtu vydaných titulů v původním jazyce. Zatímco v České republice je to jedno dílo na 824 obyvatel, v Norsku 1162, v Lotyšsku 1071 a na Slovensku vychází jedno dílo na 879 obyvatel. V tomto ohledu jsou si knižní trhy podobné. Pro názornou ukázkou v souvislosti s tématem této práce jsem tabulku doplnila také počtem vydaných knih do zahraničí, který lze chápat pouze orientačně (s výjimkou Norska, které si vede přesné záznamy). V tom Česká republika v přepočtu na počet obyvatel i vydaných děl daleko zaostává za ostatními zeměmi – počtem vydaných děl do zahraničí za (přibližně) posledních dvacet let je na tom podobně jako 5,5krát méně zalidněné Lotyšsko a cca poloviční Slovensko. Norsko, které má o polovinu méně obyvatel, Česko v počtu vydaných děl sedmkrát převyšuje.

4.1.Norsko – NORLA

Organizace Norwegian Literature Abroad, tedy Norská literatura v zahraničí, známá pod zkratkou NORLA, je financována norským Ministerstvem kultury a Ministerstvem zahraničních věcí. Byla zřízena za účelem propagace norské literatury v zahraničí, zasazuje se o zprostředkování propojení mezi norskými a zahraničními nakladateli. S norskými nakladateli úzce spolupracuje prostřednictvím komise Norské asociace nakladatelů pro prodej zahraničních práv, ve které jsou zastoupeni nakladatelé i literární agenti. Společně pracují na strategii a organizaci zastoupení norské literatury na zahraničních

⁵⁹ Celkový počet registrovaných nakladatelství v ČR je 8 108, SČKN ovšem udává, že aktivní je zhruba třetina – cca 2 700.

veletržích ve Frankfurtu, Londýně a na norském knižním veletrhu v Lillehammeru, který je největší svého druhu v severských zemích.⁶⁰

NORLA působí od roku 1978, podle slov bývalé ředitelky Andrine Pollanové vznikla proto, že se norská literatura téměř nepřekládala do cizích jazyků⁶¹. Už v předchozím desetiletí byl ustanoven systém různých stipendií pro autory, aby byli spisovatelé motivováni k psaní knih. „To nejdůležitější, co patří k našim úkolům, je podpora překladu, kterou udělujeme zahraničním nakladatelům a nakladatelským domům. Pokrýváme zčásti finanční stránku překladu,“⁶² vysvětluje Andrine Pollanová v rozhovoru s Ondřejem Buddeusem pro Český rozhlas Vltava. Od roku 2004 přispěla organizace k překladu 7 500 norských knih do 70 jazyků.⁶³

Zaměstnává přibližně deset lidí, z nichž každý má svou vlastní agendu rozdělenou podle literárních oblastí. Jeden zaměstnanec se specializuje na dětskou literaturu, jiný na literaturu faktu. Celá organizace vybírá nejlepší norské knihy, které potom zastupuje během celého roku, speciálně pak na knižních veletržích, kde zaměstnanci NORLY vystupují jako literární agenti a představují jednotlivé knihy zahraničním nakladatelům a agentům.

Úkolem organizace NORLA je zprostředkovat kontakt profesionálů norské literatury s těmi zahraničními – literárními agenty, nakladateli, překladateli i univerzitami, finančně podporovat propagaci a rozšiřovat norskou literaturu v zahraničí prostřednictvím grantů, organizovat semináře pro nakladatele v Norsku i zahraničí, zvyšovat úroveň kompetence mezi překladateli, hradit ukázkové překlady překladatelům i nakladatelům i financovat cesty a prezentace svých autorů do zahraničí. Podporuje také zahraniční média,

⁶⁰ Den norske forleggerforening. [online] Dostupné z: <https://forleggerforeningen.no/in-english/>

⁶¹ Norská literární agentura Norla | Vltava. Český rozhlas Vltava [online]. Copyright © 1997 [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/norska-literarni-agentura-norla-5136708>

⁶² Tamtéž

⁶³ NORLA: Norwegian Literature Abroad. [online]. Dostupné z: <https://norla.no/en/about-norla>

nakladatele i překladatele na cestách do Norska, podílí se na organizaci norské prezentace na knižních veletrzích a uděluje také každoročně cenu překladateli, který se výrazně zasadil o překlad norských knih do cizího jazyka.⁶⁴

Spolu s držiteli práv aktualizuje NORLA webovou stránku *Books from Norway*⁶⁵, kde jsou k dohledání významné norské tituly všech žánrů, od roku 1890 až po současnost. Držitelé práv navíc doplnili také soupis překladatelů z norštiny do padesáti jazyků.⁶⁶ „Je mimořádně důležité, aby v té které zemi byli kvalifikovaní lidé, kteří dobře rozumí norský a mohou tedy překládat. Proto se snažíme spolupracovat s odborníky a univerzitami, a chceme, aby studenti měli chuť norštinu studovat. Potíž nastává ve chvíli, kdy se v nějaké zemi zruší výuka jazyka, jako se to stalo například ve Velké Británii. A my jen přihlížíme tomu, jak pomalu klesá počet těch, kteří norštinu studují,“⁶⁷ popisuje Pollenová.

Pro Nory je – podobně jako pro Čechy – obtížné dostat svou literaturu na anglofonní trh. Jak zmiňuje Pollenová, překlady z jiných jazyků tvoří na britském knižním trhu dvě procenta. „Zároveň je to velmi důležitá oblast, protože většina nakladatelů se orientuje podle angličtiny. Jakmile se nějaký norský spisovatel vydá v tomto jazyce, může to být cesta do dalších jazykových oblastí,“⁶⁸ popisuje Pollenová.

Zahraniční práva norských knih obstarávají především velké literární agentury, které spadají přímo pod nakladatele – například Cappelen Damm Agency, Gyldendal Agency, další agentury zastupují vícero nakladatelství, např. Hagen Agency, některé se zaměřují na agentáž knih z celé Skandinávie – např. Winje Agency. Největší norskou agenturou je Oslo Literary Agency,

⁶⁴ Tamtéž

⁶⁵ Books from Norway. [online]. Dostupné z: <https://booksfromnorway.com/>

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ Norská literární agentura Norla | Vltava. Český rozhlas Vltava [online]. Copyright © 1997 [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/norska-literarni-agentura-norla-5136708>

⁶⁸ Tamtéž

kteřá zastupuje autory napřič žánry a specializuje se i na subsidiární práva jako je filmové zpracování nebo dramatizace děl.⁶⁹

Katalogy

Jedním z hlavních prostředků propagační práce NORLY jsou dvakrát ročně vydávané katalogy⁷⁰ s přibližně dvaceti knihami, mezi kterými je zastoupena próza, poezie, literatura faktu a young-adult literatura. Obsahují obecné údaje o knize – počet stran, ISBN a informaci, zda je k dispozici ukázka z angličtiny i do kterých jazyků byla kniha přeložena, anotaci knihy, medailon a fotografii autora, a citace z médií. Obvykle se tento výběr prezentuje na knižních veletrzích (jarní londýnský veletrh, podzimní frankfurtský) a zároveň na webových stránkách organizace, která jej rozesílá také prostřednictvím newsletteru. Katalogem cílí na mezinárodní kontakty na knižním trhu, konkrétně nakladatele a překladatele. Na podzim roku 2022 spustila organizace také na svém youtubovém kanálu sérii krátkých rozhovorů s autory.⁷¹

Granty

Důležitou součástí práce NORLY jsou finanční dotace, které nabízí překladatelům, nakladatelům i organizátorům literárních akcí, konferencí nebo festivalů, které rozšiřují povědomí o norské literatuře.

Finanční podporou si NORLA klade za cíl motivovat zahraniční nakladatele, aby vydávali tituly norských i sámských autorů, a to prózu i literaturu faktu. Dotace pokrývá náklady na překlad díla a zahraniční nakladatel o ni musí zažádat před vydáním díla. V případě ilustrovaných knih pro děti a mládež přispívá navíc i na produkční náklady, jako je tisk.

⁶⁹ NORLA: Norwegian Literature Abroad. [online]: Dostupné z: <https://norla.no/en/about-norla>

⁷⁰ Tamtéž

⁷¹ Tamtéž

O udělení dotací rozhodují dvě expertní komise, které vybírají ze všech přihlášených žádostí. V komisích zasedají zástupci Norské asociace spisovatelů i Společnosti norských spisovatelů dětské literatury, literární vědci z osloské univerzity i zástupce z Asociace norských nakladatelů.

Knižní veletrhy

Norská prezentace národní literatury má různé modely pro knižní veletrhy. Na některých je nová norská literatura vystavena na společném stánku uspořádaném organizací NORLA, na jiných veletrzích mají nakladatelé stánky vlastní. Na prezentaci knih spolupracuje NORLA především s literárními agenty, nikoli nakladateli. Ti ale musejí za vystavení knih na norském národním stánku zaplatit poplatek spoluvystavovatele, který NORLA odvede přímo organizátorům veletrhů.⁷²

Z výše uvedeného vyplývá, že od fungování Českého literárního centra se NORLA liší především ve své nezávislosti na jiné organizaci – spadá přímo pod norské Ministerstvo kultury a Ministerstvo zahraničních věcí, a je ve své práci zcela autonomní. S tím souvisí druhý rozdíl mezi českou a norskou praxí – NORLA vystupuje jako oficiální a plnohodnotné zastoupení norské literatury. Působí jako státní literární agentura, která propaguje a zahraničním nakladatelům aktivně nabízí norské tituly, které prošly výběrem odborné komise. Dalším rozdílem je dotační systém, který norské Ministerstvo kultury svěřuje celé organizaci NORLA – stát na program „pouze“ poskytuje finance. Organizační a rozhodovací pravomoci má zcela ve své agendě právě NORLA, na rozdíl od Českého literárního centra a dotačního programu Ministerstva kultury České republiky, které finance mezi zahraniční nakladatele rozděluje samo. Také o národní expozice na zahraničních veletrzích se stará NORLA a rozhoduje o vystavených titulech. Za vystavení na národním stánku na

⁷² Olerud Trautmann, Ellen. *Norla at international book fairs*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 28. 3. 2023 15:17 [cit. 28. 3. 2023]. Osobní komunikace.

veletrzích norští nakladatelé neplatí nic navíc než poplatky za spoluúčast. V těchto bodech by pro České literární centrum mohla sloužit jako inspirace už proto, jak úspěšná ve svém fungování je: 7 000 prodaných norských titulů do zahraničí od roku 2004 do roku 2021.

4.2.Slovensko – Slovenské literárne centrum

Slovenské literární centrum „je koncepčním dokumentačním pracovištěm v oblasti původní literární tvorby na Slovensku i slovenské literární tvorby v zahraničí.“⁷³ Bylo založeno roku 1996 jako příspěvková instituce patřící přímo pod slovenské Ministerstvo kultury.

Jeho úkolem je:

- organizace a zajištění účasti Slovenska na mezinárodních knižních veletrzích
- podpora překladů slovenské literatury do cizích jazyků
- propagace a prezentace slovenské literatury v zahraničí
- podpora zahraničních překladatelů, slovakistů
- vydávání periodických i neperiodických publikací

Kromě útvaru ředitele a dvou redakcí časopisů, které popíšu dále, jsou dalšími orgány organizace oddělení: zahraničních projektů, domácích projektů, informatiky a marketingu a ekonomicko-hospodářské oddělení. Oddělení zahraničních projektů se stará o propagaci slovenské literatury v zahraničí. Oddělení domácích projektů navrhuje a realizuje projekty v oblasti

⁷³ Slovenské literárne centrum. [online]. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/institucia/slovenske-literarne-centrum>

výzkumu, dokumentace a propagace slovenské literatury na území Slovenské republiky.

Celkem má Slovenské literární centrum 25 zaměstnanců. Od roku 2022 v rámci zahraničního oddělení rozdělilo agendu na anglicko-, německo- a francouzskojazyčnou oblast. Tito zaměstnanci fungují sami v roli literárních agentů a tituly slovenské literatury aktivně nabízejí zahraničním nakladatelům podle svého jazykového zaměření.⁷⁴

Na svých webových stránkách Slovenské literární centrum aktualizuje seznam nových slovenských knih i nová zahraniční vydání slovenské literatury. V roce 2020 spustilo centrum projekt podcastů o slovenské literatuře se zahraničními hosty, většinou překladateli ze slovenštiny v angličtině a němčině.

Granty

Organizace spolupracuje se zahraničními nakladateli, kteří vydávají slovenské autory, a finančně tato vydání podporuje. V rámci své organizace disponuje finančním rozpočtem, ze kterého v rámci dotačního programu SLOLIA vydává finance na zahraniční vydání. O udělování dotací rozhoduje komise složená z významných slovenských spisovatelů a překladatelů – vybírá ze žádostí, které je možné podat čtyřikrát ročně. S podporou programu SLOLIA vyšlo v zahraničí od roku 1996 do března 2023 1001 slovenských titulů.

O dotaci mohou žádat zahraniční nakladatelé, kteří chtějí vydat slovenské dílo z oblasti prózy, poezie i literatury pro děti a mládež. Grant by měl úplně nebo alespoň částečně pokrýt náklady na překlad, autorský honorář, v některých případech i náklady na tisk a propagaci. Výše dotace se odvíjí od objemu i náročnosti textu.

⁷⁴ Bilačičová, Miroslava. *Slovenská národní expozice na mezinárodních veletrzích* [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 28. 3. 2023 14:26 [cit. 28. 3. 2023]. Osobní komunikace.

Slovenské literárne centrum poskytuje rovněž stipendijní pobyty na Slovensku zahraničním překladatelům ze slovenštiny.

Publikace

Měsíčně vydává Slovenské literárne centrum publikaci *Knižná revue* a časopis *Slniečko*, který má na Slovensku tradici od roku 1927. *Knižná revue* informuje o nově vydaných titulech na Slovensku, připravovaných vydáních, obsahuje recenze titulů i ukázky z vydaných děl. Informuje také o aktivitách Slovenského literárního centra i dalších akcích v literárním prostředí. Je „určený široké čtenářské veřejnosti, vydavatelům, knihkupcům a zaměstnancům knihoven. Přináší rozhovory, profily, aktuality, komentáře, eseje, anotace a recenze, mapující aktuální knižní nabídku s důrazem na původní tvorbu a její reflexi.“⁷⁵ Jde tedy o každoroční zhodnocení vydané slovenské literatury směřované především ke slovenským aktérům knižního trhu.

Časopis *Slniečko* je vydáván rovněž měsíčně a je určen dětem prvního stupně základních škol. Jeho cílem je formovat v dětech kladný vztah ke čtení a zároveň povědomí o národní literatuře. Slouží jako volnočasový časopis i pomůcka pro učitele.⁷⁶

Pro zahraniční nakladatele a agenty jsou určeny každoročně vydávané katalogy (na webových stránkách dostupné v PDF, na veletrzích v tištěné formě) o původní slovenské tvorbě, které představují nejlepší výběr současné slovenské literatury podle Slovenského literárního centra.⁷⁷

⁷⁵ Knižná revue. *Slovenské literárne centrum* [online]. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/casopis/knizna-revue>

⁷⁶ Časopis Slniečko. *Slovenské literárne centrum* [online]. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/>

⁷⁷ Slovenské literárne centrum. [online]. Dostupné z: <https://www.litcentrum.sk/institucia/slovenske-literarne-centrum>

Mezinárodní veletrhy

Oddělení zahraničních projektů Slovenského literárního centra navrhuje projekty v oblasti propagace literatury v zahraničí, a realizuje je na základě schválených smluv s Ministerstvem kultury Slovenské republiky. Organizačně a obsahově zajišťuje účast Slovenského literárního centra na domácích a zahraničních akcích, jako jsou mezinárodní knižní veletrhy, prezentační a popularizační akce, mezinárodní a domácí festivaly. Ve spolupráci s dalšími odděleními připravuje propagační materiály, publikace a nepravidelné periodikum *Slovenská literární revue* a elektronické *Album slovenských spisovatelů v cizích jazycích*.⁷⁸

Do národní expozice Slovenské republiky na mezinárodních knižních veletrzích jsou vybírány slovenské tituly podle kritéria kvality díla – v tom se centrum opírá o literární kritiky i literární ocenění. Tituly vybírají zaměstnanci Slovenského literárního centra. Slovenským nakladatelům umožňuje účast na veletrzích možnost představit svoji produkci na nákladných událostech knižního trhu, aniž by na vystavení své produkce museli sami finančně přispívat.⁷⁹

Slovenská praxe exportu literatury se od české liší (podobně jako norská) autonomním postavením Slovenského literárního centra, které se stará o literární agentáž slovenských titulů i organizaci národní expozice na zahraničních veletrzích a zároveň samo spravuje dotační program pro zahraniční nakladatele. Na mezinárodních knižních veletrzích knihy k vystavení vybírají zaměstnanci Slovenského literárního centra a za vystavení svých knih slovenští nakladatelé neplatí. To je podobné české praxi, kdy určitou část české expozice vybírají zaměstnanci Českého literárního

⁷⁸ Tamtéž

⁷⁹ Bilačičová, Miroslava. *Slovenská národní expozice na mezinárodních veletrzích* [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 23. 3. 2023 11:30 [cit. 28. 3. 2023]. Osobní komunikace.

centra a pro nakladatele bezplatně jejich knihy vystavují. Slovenská expozice ale, na rozdíl od té české, nemá hlavní část uvolněnou pro nakladatele, kteří se sami o vystavení knih přihlásí – tyto knihy pak neodpovídají odbornému výběru zaměstnanců státní literární agentury, ale směnnému obchodu, kdy je privilegován nakladatel, který zaplatí za spoluúčast na expozici a částečně i za organizaci stánku.

Podobně jako České literární centrum je to slovenské rozkročeno mezi agendu vnitrostátní a zahraniční, exportní. Proto má ale Slovenské literární centrum oddělení domácích a zahraničních projektů a tedy i rozdělenou agendu, kterou daná oddělení vykonávají.

4.3. Lotyšsko – Latvian Literature

Lotyšská literární platforma Latvian Literature byla založena v roce 2016, oficiálně je součástí Domu spisovatelů a překladatelů, který byl založen v roce 2005 a je částečně majetkem státu. Spojení vzniklo v situaci, kdy se vláda finančně podílela na účasti Lotyšska na Londýnském knižním veletrhu v roce 2018, kdy bylo Lotyšsko hlavní hostující zemí. V té době ale Lotyšské literární centrum, založené v roce 2002, procházelo finančními problémy a zahájilo likvidační proces. Vládní podpora účasti na londýnském veletrhu tedy musela být nasměrována jinam, zvolen byl Mezinárodní dům spisovatelů a překladatelů, který byl v roce 2005 zřízen v lotyšském městě Ventspils jako rezidenční a setkávací centrum pro lotyšské autory a překladatele z lotyšštiny.⁸⁰

⁸⁰ International Writers' and Translators' House [online]. Dostupné z: <https://resartis.org/listings/international-writersea-and-translatorsea-house/> a <https://www.ventspilshouse.lv/en>

Mezinárodní dům spisovatelů a překladatelů tedy v rámci své agendy formálně zřídil platformu Latvian Literature, s jejímž vznikem pomáhala také Lotyšská asociace spisovatelů a Lotyšská asociace nakladatelů. Původní Lotyšské literární centrum v roce 2016 zaniklo a platforma Latvian Literature, která sídlí v Rize, jeho roli kompletně převzala, přičemž svou agendu oproti centru ještě rozšířila.⁸¹

Aktivity platformy se dělí na pět hlavních bodů:

- ve spolupráci s agenturou Investment and Development Agency of Latvia se podílí na organizaci a chodu lotyšské národní expozice na mezinárodních knižních veletrzích
- organizuje kulturní program v zahraničí
- zajišťuje a spravuje dotační program pro zahraniční překladatele a nakladatele, který vypisuje dvakrát ročně
- dlouhodobě spolupracuje s překladateli z lotyšštiny a organizuje pro ně workshopy a semináře. Začínajícím překladatelům nabízejí bezplatnou pomoc zkušených kolegů prostřednictvím online setkání. Seznam překladatelů z lotyšštiny do nejrůznějších jazyků také uvádí na svých webových stránkách
- dvakrát ročně pořádá návštěvy Rigy pro zahraniční nakladatele, kulturní novináře a organizátory literárních festivalů s cílem představit jim lotyšskou literaturu, knižní trh a vytvořit dlouhodobé pracovní vztahy a partnerství

Mezi deseti zaměstnanci platformy Latvian Literature jsou také tři literární agenti, kteří se specializují na tři hlavní literární žánry – prózu, naučnou

⁸¹ Konste, Anete. *Latvian literature at international bookfairs*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 23. 3. 2023 11:01 [cit. 24. 3. 2023]. Osobní komunikace.

literaturu a literatura pro děti, i menší žánry a žánrové druhy, jako je poezie nebo fantasy.

Mezinárodní veletrhy

Latvian Literature zřizuje a rozhoduje o národní expozici na mezinárodních veletrzích, a poskytuje prostor pro vystavení knih a setkávání lotyšských nakladatelů a agentů s těmi zahraničními. Lotyšští nakladatelé si knihy k vystavení na národní expozici Lotyšska sami vybírají a nic za ně neplatí. Hradí si pouze své osobní náklady spojené s cestou. Expozice jim pak slouží jako místo setkávání s obchodními partnery. Podmínkou knih k výstavě je pouze jejich limitní počet, zároveň musí jít o tituly vydané v několika předešlých letech.⁸²

Lotyšská praxe se té české podobá v přiřazení Ministerstvem kultury k jiné, již existující příspěvkové organizaci, kterou je v lotyšském případě Mezinárodní dům spisovatelů a překladatelů. Ten ovšem zastává pouze agendu organizace kulturních akcí a setkávání profesionálů, a rezidenčních pobytů překladatelů a spisovatelů. Exportní agendu lotyšské literatury má plně ve své agendě platforma Latvian literature – včetně organizace národní prezentace na mezinárodních knižních veletrzích, kde (podobně jako slovenští) nakladatelé za vystavení svých knih neplatí. Lotyšští nakladatelé si sami mohou vybrat, které knihy vystaví – podobně jako čeští – lotyšská expozice ale dává rovnoměrný prostor všem bezplatně přihlášeným nakladatelům.

Na veletrzích i mimo ně také zaměstnanci Latvian Literature pracují aktivně na literární agentáži lotyšských titulů, které nabízejí zahraničním nakladatelům. Těm také představují možnost dotační podpory, kterou v rámci svého fungování spravují.

⁸² Tamtéž

4.4. Závěrečná komparace

Celkově lze v porovnání se třemi zahraničními institucemi najít slabá místa Českého literárního centra v těchto bodech:

- 1) Autonomie – ve třech zmíněných zemích funguje literární centrum jako samostatná a jediná profesionální organizace, na kterou se mají zahraniční nakladatelé a překladatelé obrátit v případě, že mají zájem o tamní literaturu. V České republice se toto tříští mezi Moravskou zemskou knihovnu, Ministerstvo kultury České republiky a Česká centra. Toto rozdělení může působit nepřehledně a zároveň nemusí být poskytovaný servis tolik komfortní jako u jiných zemí, kde celkovou agendu literárního exportu poskytuje jen jedna organizace.
- 2) Veletrhy – ve všech třech zmíněných zemích působí literární centrum také jako vystavovatel dané literatury na mezinárodních veletrzích. Jednotlivé fáze literárního exportu (od prezentace přes vyjednávání po práci se zahraničními překladateli) jsou pak daleko lépe provázané a daný stát se na veletrzích prezentuje pouze jednou organizací. V České republice se dělí zřízení národní expozice a propagaci české literatury mezi dvě organizace, byť jedna spadá pod druhou. Zatímco sekce Moravské zemské knihovny – České literární centrum svou agendu se svým zřizovatelem konzultuje, organizace veletržních expozic je především v gesci Moravské zemské knihovny. Nastává tam rozdělení rolí, které by daleko lépe fungovaly v rámci jedné.
- 3) Agentáž – zmíněné literární organizace ve všech třech zmíněných zemích se zasazují o aktivní propagaci své literatury, a to i v roli literárních agentů. Smluvní a finanční stránku věci ponechávají nakladatelům, případně oficiálním agentům, ale „lobby“ za jednotlivé vybrané tituly provádí i sami.

- 4) Dotace – také v systému dotací na překlad původní literatury je Česká republika mezi Lotyšskem, Norskem a Slovenskem výjimkou. Zatímco v České republice o tom rozhoduje Ministerstvo kultury, v ostatních zmíněných zemích jsou to právě literární centra – která mají o dané problematice široký přehled, která o udělování dotací rozhodují a dotační program zahraničním nakladatelům a agentům prezentují.
- 5) Jeden tým pro vnitrostátní i zahraniční agendu – České literární centrum je svou agendou rozkročeno mezi podporu českých autorů a prezentaci české literatury odborné i široké veřejnosti i zahraničním literárním profesionálům. To vše má na starosti pět zaměstnanců a je pochopitelné, že tak širokou oblast nemůže několik lidí svou prací obsáhnout. Na Slovensku na to mají rozdělená oddělení a více zaměstnanců, v Norsku a Lotyšsku se dané organizace soustředí především na zahraniční export.

5. Literární agenti

V anglosaském světě je působnost literárních agentů širší než v tom českém – najímají si je často autoři, aby jim pomohli v nakladatelství prosadit rukopis k vydání.⁸³ V českém prostředí se role literárního agenta zužuje pouze na práci exportní – již vydaná díla se snaží prosadit k vydání v zahraničí. Vyžaduje to znalost literatury, um rozpoznat potenciál úspěšnosti v jiných zemích a dokázat jeho kvality zprostředkovat dál, vyznat se v autorském zákoně i licenčních smlouvách a zároveň ovládat diplomatické umění k vyjednání prodeje a podmínek.⁸⁴ K tomu je třeba znát nejenom české literární prostředí, ale i zahraniční, v ideálním případě se orientovat v produkci daného nakladatelství, kterému chce agent licenci na překlad prodat. V mnohém agentovi usnadňují práci nakladatelství, která se přímo na českou nebo slovanskou literaturu zaměřují. Některá z nich zmiňuje literární agent Edgar de Bruin v rozhovoru pro server *Lidovky.cz*: „Jsou to čím dál častěji malí nakladatelé, specializovaní na slovanské literatury nebo vysloveně na českou: známá je polská Afera, italské Miraggi Edizioni, nizozemsko-belgický Voetnoot⁸⁵ nebo nizozemské nakladatelství a knihkupectví Pegasus.“⁸⁶

Na poli prodeje české literatury do zahraničí jsou v současnosti aktivní především 3 samostatní literární agenti – Dana Blatná, zmíněný Edgar de Bruin se svou ženou Magdou de Bruin Hüblovou a jejich agenturou Pluh a Marie Sileny se svou Pražskou literární agenturou.

⁸³ Literary Agent - Publishers Association. *Homepage - Publishers Association* [online]. Copyright © 2020 The Publishers Association Limited. [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.publishers.org.uk/about-publishing/careers/literary-agent/>

⁸⁴ BALDOVÁ, Eva. Role literárního agenta v překladech české beletrie [online]. Pardubice, 2021 [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ar1hr7/>. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická. Vedoucí práce Mgr. Marta Pató, Ph.D.

⁸⁵ K roku 2022 nakladatelství Voetnoot českou literaturu vydávat přestalo.

⁸⁶ Za holandskou lodí neplave ani žralok. Nizozemský bohemista Edgar de Bruin pomáhá české literatuře do světa [online]. [cit. 6. 4. 2023] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/orientace/kultura/za-holandskou-lodi-neplave-ani-zralok-nizozemsky-bohemista-edgar-de-bruin-pomaha-ceske-literature-do.A210326_100446_In_kultura_jto

5.1. Dana Blatná

Dana Blatná se prodejem knižních práv českých autorů do zahraničí začala zabývat v roce 2002, kdy v rámci brněnského nakladatelství Petrov založil jeho majitel Martin Reiner agenturu, která se měla touto agendou zabývat. Petrov vydával několik autorů, kterým už překlady jejich děl v zahraničí vyšly. Protože neexistovala centrální instituce v podobě literárního domu nebo státní agentury, rozhodl se Martin Reiner založit agenturu vlastní. Pokud měli tehdy autoři zájem o aktivní práci v oblasti prodeje zahraničních práv svých titulů, mohli je svěřit buď agenturám DILIA nebo Aura-Pont, které ale v té době stagnovaly, anebo získat zahraničního literárního agenta.⁸⁷

Mezi českými nakladateli byl Petrov první, který se touto cestou vydal. Zpočátku Dana Blatná oslovovala nakladatele, kteří již některé dílo české literatury vydali. Postupně své kontakty rozšířila o nakladatelství, která měla v edičních plánech kvalitní nekomerční překlady. Spojila se i se zahraničními bohemisty a i jejich prostřednictvím se nakladatele pokoušela přesvědčit o potenciálu daných knih i české literatury obecně. V roce 2004 se poprvé s anglickým a německým katalogem vybraných autorů nakladatelství Petrov vydala na knižní veletrh ve Frankfurtu v roli literární agentky.⁸⁸

Od té doby se na českém knižním trhu etablovala jako nezávislá literární agentka, úzce spolupracuje především s nakladatelstvími Host, Druhé město a Pálava. Ke dni 4. 4. 2023 prodala bezmála 500 knih v překladu do více než 40 jazyků. Stará se o zahraniční práva většiny současných českých bestselleristů – např. Kateřiny Tučkové, Aleny Mornštajnové, Petry Soukupové nebo Jiřího Hájíčka. Celkem zastupuje 37 autorů, z nichž většina se věnuje próze. Další výrazná jména „jejích“ autorů jsou: Michal Ajvaz, Pavel Čech, Irena

⁸⁷ BLATNÁ, Dana in KOPÁČ, Radim. Česká literatura v překladu (1998-2011). Vyd. 2., dopl. a opr. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, c2011. ISBN 978-80-87546-01-7, s. 30–34.

⁸⁸ Tamtéž

Dousková, Viktorie Hanišová, Jiří Kratochvíl, Jan Němec, Matěj Hořava, Jakuba Katalpa nebo Ivana Myšková.⁸⁹

V rozhovoru pro České literární centrum uvádí i důležitou roli zahraničních překladatelů z češtiny, zvláště ve východní Evropě. Nakladatele tam sami na české autory upozorňují, nabízejí jim jejich knihy a někdy i zdarma přeložené (nebo samostatně grantem hrazené) ukázky. V západní Evropě jsou podle Blatné důležití zejména tzv. *copyreaders* – tzn., že nakladatel zadá knihu k posouzení několika odborníkům, a jejich názor poté přijme v rámci redakčního procesu.⁹⁰ „Nejlepším řešením je (...) vystupovat společně⁹¹ – například české nakladatelství zaplatí vystavení knihy nadějněho autora na zahraničním knižním veletrhu, Svět knihy⁹² a Ministerstvo kultury uspořádají autorovo autorské čtení, agent připraví katalog a domluví všechny schůzky, překladatel ve spolupráci se všemi výše zmíněnými spolupracovníky dodá ilustrační ukázky a třeba je i částečně a ‚nezávisle‘ představí nakladateli ve stejnou dobu,“⁹³ popisuje Dana Blatná proces, který zvyšuje šanci vydání české knihy v zahraničí.

Za stěžejní okolnosti, které mohou vést k úspěšnému prodeji české knihy do zahraničí, uvádí Dana Blatná: „(...) kvalit[u] samotného textu a zajímavé téma (buď natolik obecné, že je snadno pochopitelné i jinde, nebo naopak ryze české, a tedy prokazatelně nové, jiné a zajímavé...). Užitečné je také mít dobrého původního vydavatele. Velká většina zahraničních nakladatelů, kteří jsou ochotni jednat o případném vydání překladu, už český trh buď zná, nebo má tendenci získat profil českého nakladatele. Nápomocná jsou také literární

⁸⁹ Dana Blatná Literary Agency. [online]. Dostupné z: <https://www.dbagency.cz/>

⁹⁰ Standing together: an interview with Dana Blatná | CzechLit. [online]. [cit. 10. 4. 2023] Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/en/standing-together-an-interview-with-dana-blatna/>

⁹¹ nakladatel, agent a překladatel

⁹² V současné době už má tuto agendu na starosti Moravská zemská knihovna, viz kapitola 3.2.

⁹³ Standing together: an interview with Dana Blatná | CzechLit. [online]. [cit. 10. 4. 2023] Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/en/standing-together-an-interview-with-dana-blatna/>

ocenění a dobré recenze.“⁹⁴ Tyto tři aspekty tedy tvoří marketingový „směs“, se kterou agent nebo nakladatel knihu nabízí, a o který se zároveň z druhé strany zajímá zahraniční nakladatel.

Dana Blatná také uvádí, že důležitou roli v úspěchu prodeje do dalších jazyků hraje překlad do některého ze světových jazyků – pro českou literaturu především němčiny a angličtiny. „Zásadní průlom přichází s několika prvními vydanými překlady, zejména překlady do světových jazyků. Komu se podaří vydat knihu v angličtině nebo němčině (a stejně jako v případě českého nakladatele by ji mělo přinést prestižní nakladatelství), může brzy očekávat další úspěch.“⁹⁵ Prodej práv knižních titulů se pak může odehrávat v tzv. efektu sněhové koule – k jazykům, do kterých bylo dílo přeloženo, se díky tomuto faktu přidávají další.

5.2. Literární agentura Pluh

Literární agenturu Pluh založil v roce 2003 Edgar de Bruin se svou manželkou Magdou de Bruin Hüblovou. Oba jsou překladateli – Magda de Bruin Hüblová je překladatelka z nizozemštiny, Edgar de Bruin je bohemista, který naopak překládá do nizozemštiny. Majitelé agentury žijí v Amsterdamu a mají úzké vazby na některé nizozemské a belgické nakladatele, například Voetnoot, které vydávalo mezi lety 2007–2013 a 2017–2022 českou literaturu ve speciální edici Moldaviet.

Agentážní činností se Edgar de Bruin údajně začal zabývat na podnět spisovatele Michala Urbana. Došel k přesvědčení, že profesionál v této oblasti na českém trhu chybí. V roce 2003 tak založil agenturu Pluh. Stal se zároveň agentem a překladatelem „svých autorů“. Celkem jich agentura Pluh

⁹⁴ Tamtéž

⁹⁵ Tamtéž

zastupuje 12, včetně úspěšných a oceňovaných autorů. Za dobu svého působení se jí podařilo prodat 300 práv na překlad. Seznam autorů zastupovaných agenturou Pluh je následující: Patrik Ouředník, Jáchym Topol, Markéta Pilátová, Marek Šindelka, Bianca Bellová, Tomáš Zmeškal, Egon Hostovský, Jan Balabán, Hana Andronikova, Zuzana Brabcová, Pavel Juráček, Filip Topol. Nejúspěšnějším autorem s největším počtem prodaných titulů, resp. jeho zahraničních vydání, jsou Bianca Bellová, Marek Šindelka a Jáchym Topol.⁹⁶

Na svých webových stránkách uvádí Pluh seznam prodaných titulů a zemí, kde vyjdou nebo už vyšly. Seznam je jen výsekový – obsahuje pouze roky 2016–2022. Z tohoto vzorku lze vypožorovat, že nejčastěji knihy prodávají do těchto tří zemí: Makedonie, Bulharsko a Itálie. „V německé jazykové oblasti – navzdory českému hostování na veletrhu v Lipsku před dvěma lety – se situace zhoršuje. Taky překlady do velkých románských jazyků v posledních letech spíš stagnují. Překlady do angličtiny tvoří už tradičně zvláštní kapitolu – anglosaské země překládají poměrně málo a je těžké do této oblasti proniknout,“⁹⁷ popisuje de Bruin situaci v rozhovoru pro server *Lidovky.cz*.

„Počet prodaných překladových práv do zahraničí i počet zahraničních vydání je v posledních letech víceméně konstantní – obojí mezi 20 a 25 tituly ročně. Jiná věc je, jak se čeští autoři v cizině prodávají, což mívá vliv na to, zda chce nakladatel ve vydávání pokračovat: tam je spíš výjimkou, že dojde k dotisku, nebo když nakladatel aspoň první náklad v průběhu pár let doprodá,“ odpovídá de Bruin na otázku, jak si prodejně vedou čeští autoři v

⁹⁶ Literární agentura Pluh [online]. Dostupné z: <https://www.pluh.org/>

⁹⁷ Za holandskou lodí neplave ani žralok. Nizozemský bohemista Edgar de Bruin pomáhá české literatuře do světa [online]. [cit. 11. 4. 2023] Dostupné z: https://www.lidovky.cz/orientace/kultura/za-holandskou-lodi-neplave-ani-zralok-nizozemsky-bohemista-edgar-de-bruin-pomaha-ceske-literature-do.A210326_100446_In_kultura_jto

zahraničí. Dokládá, že prodej práv na překlady knihy a následný prodej knihy v dané zemi jsou dva odlišné aspekty.⁹⁸

5.3. Pražská literární agentura

Pražskou literární agenturu založila v roce 2015 Maria Sileny, překladatelka z němčiny a nakladatelská redaktorka. Stejně jako Dana Blatná a agentura Pluh se specializuje na současnou českou beletrii pro dospělé. Zastupuje 11 autorů, kterými jsou: Petr Stančík, Lucie Faulerová, Marka Míková, Marek Toman, Tereza Boučková, Iva Pekárková, Ivona Březinová, Sylva Fischerová, Markéta Baňková, Zuzana Kultánová a posmrtně také Pavel Šrut.

Na webových stránkách své agentury informuje Maria Sileny o každé jazykové mutaci knih, jejichž autory zastupuje, a kterou svou agentáží vyjednala. Zahraniční práva beletrie pro dospělé, kterou Maria Sileny zastupuje v počtu 14 kusů, se nejčastěji prodala do Německa (6 titulů), podobně do Polska a Maďarska (5). Dále následuje Španělsko (4) a Itálie (3). Celkově svou agentážní činností pomohla Sileny k vydání v 15 zemích 39 titulům.

Svou praxi popisuje Sileny jako rozkročení mezi dvěma „funkcemi“ knihy: „Literární agent se nachází na pomezí knihy jako uměleckého díla a knihy jako produktu. Což není snadná situace. Jednak je tady nadšení pro literaturu, (...) na druhou stranu nabízení a rozhovory s vydavateli je určitým způsobem i vystřízlivění.“⁹⁹

V rozhovoru pro podcast *Za knihami* Maria Sileny zmiňuje, že prodej práv ovlivňuje řada faktorů, například zda autor ovládá další jazyky a je schopný

⁹⁸ Tamtéž

⁹⁹ Prosadit českou knihu v zahraničí je mravenčí práce — *Za knihami. České podcasty — Nejlepší české podcasty* [online]. Copyright © 2020 České podcasty [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/episode/f6rkwrv8KrdjPhpHKIAD>

se tak aktivně zúčastnit autorských čtení a jiných propagačních akcí. „Je velmi těžké dostat do zahraničí autora, jehož jméno ještě nebylo známo, který neovládá jiné řeči než češtinu. Protože pro každého vydavatele je důležité počítat. Když má autora, který žije v zemi¹⁰⁰ nebo do ní může jezdit, může mluvit, a který se nemusí překládat¹⁰¹, je to pro něj nejlevnější a nejjednodušší.“¹⁰²

V článku pro server *Czechlit.cz* Maria Sileny popisuje náročnou cestu české knihy do německojazyčné oblasti. Velcí nakladatelé chtějí bestseller a dobře zařaditelný styl a žánry, které je pak jednodušší prodat v rámci knižního marketingu. Velké bestsellery podle Sileny přicházejí především z anglofonních zemí a pro menší jazykové oblasti mají akviziční redaktori a nakladatelé méně prostoru v rámci své práce i edičního plánu. Sileny naznačuje, že u menších nakladatelství mají české tituly větší šanci. Zmiňuje také důležitost státních dotací na překlad tuzemské literatury, které pomáhají k vydání v dalších jazycích: „Naštěstí se i na německojazyčném knižním trhu – navzdory intenzivní koncentraci do velkých koncernů – pohybují malí vydavatelé, kteří zcela záměrně plují proti proudu a vydávají literaturu právě z opomíjených zemí. Tito vydavatelé necílí na bestseller, zato sbírají nepovšimnuté drahokamy literární tvorby. Rozšiřují tak obzory německých čtenářů o díla, která by zůstala jazykově nepřístupná, kdyby vládla pouze ekonomie. Pro tyto vydavatele jsou ovšem stěžejní grantové programy, které teprve umožňují jejich záměry realizovat.“¹⁰³ Poslední věta potvrzuje i slova Dany Blatné – totiž že státní dotace na překlad českých knih jsou pro prodej zahraničních práv stěžejní a že o českou literaturu projevují zájem jiní

¹⁰⁰ Např. Jaroslava Rudiše, který žije v Německu.

¹⁰¹ tlumočit

¹⁰² Prosadit českou knihu v zahraničí je mravenčí práce — Za knihami. *České podcasty — Nejlepší české podcasty* [online]. Copyright © 2020 České podcasty [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/episode/f6rkwrv8KrdjPhpHKIAD>

¹⁰³ Česká literatura v německojazyčném prostoru. *Czechlit* [online]. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-literatura-v-nemeckojazycnem-prostoru/>

nakladatelé než velké nakladatelské domy, které zajímají především dobře prodejné bestsellery.

6. Aspekty ovlivňující prodej zahraničních práv

6.1. Mezinárodní knižní veletrhy

Důležitou platformou pro prodej zahraničních práv jsou zahraniční knižní veletrhy. „Knižní veletrh (...) [je] forma obchodu umožňující tiskařům, nakladatelům a knihkupcům v pravidelných termínech prezentovat knižní zboží, uzavírat kontrakty s autory i přímými účastníky a sledovat vývoj konkurence. Nejvýznamnější nadnárodně orientované veletrhy zasahující do vývoje střeoevropského obchodu s knihami se dodnes konají v Německu.“¹⁰⁴ Největší a nejstarší evropský veletrh se koná ve Frankfurtu nad Mohanem každý rok na podzim, další v Londýně každé jaro. Pro střední Evropu je důležitý také veletrh v Lipsku.

Na obrovské ploše se tam schází nakladatelé z celého světa, vystavují své knihy a setkávají se při oficiálních i neoficiálních jednáních. Veletrhy slouží rovněž jako výstavní a prodejní plocha pro širokou veřejnost, pro profesionály z knižního průmyslu jsou především unikátní možností prezentací jejich produkce a platformou pro setkávání s obchodními partnery. Veletrhy jsou obvykle rozděleny na několik sekcí. Jednotlivé expozice neboli stánky zaujímají velká nakladatelství, státy i literární agentury. V policích vystavují své čerstvě vydané i do jiných jazyků přeložené knihy. Jejich cílem je propagace knižní produkce a zaujetí zájmu ze strany zahraničních nakladatelů a agentů.

¹⁰⁴ Knižní veletrh – Encyklopedie knihy. [online]. Copyright © 2023 Knihovna AV C [cit. 21. 3. 2023]. Dostupné z: https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/Kni%C5%BEn%C3%AD_veletrh

6.1.1. Národní expozice České republiky

Na mezinárodních veletrzích je Česká republika prezentačně zastoupena tzv. národní expozicí, obecně známou pod pojmem „český stánek“. Jednotliví nakladatelé své stánky vzhledem k vysokým finančním nákladům nemají. Národní expozici připravuje od roku 2015 Moravská zemská knihovna a k vystavení knih na stánku se mohou nakladatelé přihlásit (povoleno je 15–30 knih od jednotlivých nakladatelů). Mělo by se jednat o knihy, „které se týkají české kultury – cílem národní expozice je zajistit důstojnou formou reprezentaci České republiky na mezinárodním poli“¹⁰⁵. V případě velkého veletrhu se mohou někdy přihlásit i české tiskárny. Dále České literární centrum vytváří každoročně katalog knih, které podle odborné komise, kterou najímá, nejlépe reprezentují aktuální českou tvorbu napříč žánry. Tyto knihy jsou na stánku vystaveny také. Národní expozice prezentuje i vítězné knihy soutěže Památníku národního písemnictví „Nejkrásnější česká kniha“. Posledním sektorem vystavených knih jsou ty už přeložené do jiných jazyků, většina těchto titulů vyšla s podporou MK ČR.

Veletrhy si za účast spoluvystavovatelů (tzn. dalších subjektů, které využijí výstavní plochy daného stánku) účtují poplatky, tzv. co-exhibitor fee. V tomto případě tedy zřizovatel platí tzv. exhibitor fee, vystavovatelský poplatek, zřizovatel stánku. Každý další vystavující, který stánku využije z vlastního rozhodnutí, musí zaplatit za účast spoluvystavovatele¹⁰⁶. Pro rok 2023 to bylo v Londýně 335 britských liber, cca 9 000 Kč, v Lipsku 221 eur – 5 100 Kč, v Londýně 328 eur – 7 700 Kč a na veletrhu dětské knihy v Boloni 190 eur – 4 500 Kč. Poplatek za vystavení na stáncích zahrnuje i vstupenku pro nakladatele. Tyto částky hradí čeští nakladatelé, kteří své knihy na veletrhu

¹⁰⁵ Stejskalová, Alena. *Česká národní expozice na veletrzích*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 22. 3. 2023 10:27 [cit. 22. 3. 2023]. Osobní komunikace.

¹⁰⁶ Co-Exhibitor: Details & prices. *Frankfurter Buchmesse* [online]. Dostupné z: <https://www.buchmesse.de/en/details-prices-6>

vystavují. Celkem hradí podle počtu knih a veletrhu mezi 10 a 25 tisíci korunami, z čehož MZK část odvede organizátorům veletrhu, část poplatku MZK využije pro potřeby organizace stánku. Cena zahrnuje poplatky za uvedení v katalogu (soupis knih, které jsou na stánku vystaveny), servis na stánku a zázemí, pokud vystavovatelé na veletrh jedou osobně a potřebují využít prostor stánku ke schůzkám. K tomu mohou stánek využít primárně ti nakladatelé, kteří na stánku knihy vystavují, resp. ti harmonogram obvykle zaplní svými schůzkami.¹⁰⁷

V roce 2016 se Petr Fořt v textu pro časopis *Host* pozastavoval nad tím, že hlavním tématem českého stánku je Jan Amos Komenský a jeho nedožití 423. narozeniny. A že vystavovatelé jsou především z řad tiskáren, vydavatelů učebnic a slovníků; z literární produkce je vidět jen jedna vitrína, ve které jsou společně vystaveny knihy nakladatelství Host, Lidových novin a laureátů ceny pro dětskou knihu Zlatá stuha. Velkou část podle něj tehdy zaujala i univerzitní nakladatelství. „Ministerstvo kultury vynakládá ročně několik milionů na nákup výstavní plochy na několika mezinárodních veletrzích. Tu pak prostřednictvím Moravské zemské knihovny (...) dále nabízí českým nakladatelům,“¹⁰⁸ popisuje Fořt. Výše poplatku však pro řadu nakladatelství nemusí být malá, a tak se raději účasti na expozici vzdají. „V takovém případě by mělo ministerstvo vzít odpovědnost na sebe a zaplnit třeba i menší prostor podle svého uvážení (respektive podle uvážení odborníků) knihami, které v dané době představují to nejlepší, co česká literatura nabízí (...).“¹⁰⁹

I po sedmi letech se česká expozice příliš nezměnila od toho, co popisuje Fořt. V roce 2023 budou mezi vystavovateli na českém stánku na veletrhu v Londýně dvě největší české nakladatelské konglomerace Albatros media a

¹⁰⁷ Stejskalová, Alena. *Česká národní expozice na veletrzích*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 22. 3. 2023 10:27 [cit. 22. 3. 2023]. Osobní komunikace.

¹⁰⁸ FOŘT, Petr. Středověk ve Frankfurtu In: *Host: měsíčník pro literaturu a čtenáře*. 2015, 31(10), ISSN 1211-9938, s. 20-21.

¹⁰⁹ Tamtéž

Euromedia Group, nakladatelství Karlovy univerzity nakladatelství Karolinum, nakladatelství Národní galerie v Praze, tiskárna Finidr a organizace Svět knihy.¹¹⁰ Na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2022 byli prezentováni nakladatelé: Academia, Aventinum, Baobab, Euromedia Group, Fraus, Host, Infoa, Karolinum, Lingea, vydavatelství Masarykovy univerzity, Národní galerie v Praze, Prostor, nakladatelství Vysokého učení technického v Brně Vutium, Labyrint & časopis Raketa a tiskárna Finidr.¹¹¹ Na Lipském knižním veletrhu byly v rámci národní expozice vystaveny knihy nakladatelů: Academia, Albatros Media, Baobab, Euromedia Group, Host, Karolinum Press, sdružení malých nakladatelů Knihex a jeho zástupci Bylo nebylo, Pipasik, Verzone a Take Take Take, nakladatelství Vysokého učení technického v Brně Vutium, Národní galerie v Praze, vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci a organizace Svět knihy.¹¹²

Zastupuje-li národní expozice českou literární produkci, resp. kvalitní a reprezentativní díla, měla by expozice fungovat jako výběrový prostor reprezentace daných knih, přičemž výběr by měla provádět státem pověřená instituce k literárnímu exportu. V praxi by to znamenalo, že by vystavené knihy byly pouze ty vybrané zaměstnanci daného literárního centra, v českém případě Moravské zemské knihovny (které by s výběrem v ideálním případě mělo pomoci České literární centrum). Takový výběr by byl férový a solidární zároveň. Ve výčtu vystavovatelů například chybí ti nakladatelé, jejichž tituly (jak dokládám příloženým seznamem laureátů) v posledních dvaceti letech nejčastěji získali literární ocenění (například Torst, Argo, Druhé město, Paseka). Oproti tomu jsou mezi vystavovateli např. nakladatelství Fraus, vydávající učebnice nebo nakladatelství Lingea, které vydává zejména

¹¹⁰ The London Book Fair. *International Book Fairs* [online]. Copyright © 2021 Moravian Library [cit. 26. 3.2023]. Dostupné z: <https://bookfairs.mzk.cz/london.html>

¹¹¹ Frankfurt Book Fair. [online]. Dostupné z: <http://bookfairs.mzk.cz/frankfurt.html>

¹¹² International Book Fairs. [online]. Dostupné z: http://bookfairs.mzk.cz/assets/files/MZK_KATALOG_LEIPZIG-140222.pdf

slovníky. Reprezentace státní literatury těmito nakladateli je přinejmenším sporná. Stejně je tomu v případě tiskáren, která jistě mají na národním stánku knižního veletrhu své místo, mělo by to však být v takové míře, aby hlavní prostor zaplnila literatura dané země, jakožto kulturní kapitál.

Ve čtvrté kapitole této práce jsem popsala praxi ve třech dalších zemích, které organizují národní stánky na mezinárodních knižních veletrzích. Všechny tři postupují jinak než Česká republika, a to především ve dvou bodech – výběru titulů a nakladatelů, jejichž tituly na stánku vystaví, a platbě za spoluúčast. Zatímco v Čechách si své místo může koupit prakticky jakýkoli nakladatel, v Norsku, Lotyšsku i Slovensku vystavené tituly vybírají odborníci z literárních center. Tak dochází k výběru reprezentativního vzorku titulů, který má i větší potenciál na prodej zahraničních práv. Na české národní expozici takový výběr dostává jen malý prostor. Pro úspěšnou a dobře viditelnou prezentaci by ovšem bylo vhodnější zaujmout beletrii, která je nejosvědčenější pro prodej práv do zahraničí, co největší prostor.

Dalším slabým místem české expozice je právě finanční obnos, za který se na ni čeští nakladatelé mohou dostat. Zatímco tři zmíněné země uhradí poplatkem skutečně jen poplatek za spoluúčast, organizátorům české expozice zbydou finance i na organizační náklady. V důsledku finanční nákladnosti spoluúčasti vzniká neférové prostředí pro nakladatele. Náklady nad spoluúčast by totiž neměli hradit nakladatelé, ale stát, který příspěvkovou organizaci, která expozici pořádá, finančně podporuje – pokud s každým prodaným právem na jazykovou mutaci titulu stoupá i kulturní kapitál státu, měl by k expozici napřít také svůj ekonomický kapitál.

V současné době je v jednání účast České republiky jako čestného hosta na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2025 nebo 2026. Tento velmi nákladný projekt (řádově v desítkách milionů korun) může sice České republice přinést

velký zájem ze strany zahraničních nakladatelů, otázka je, zda jej při současné praxi dokáže efektivně a hlavně dlouhodobě využít.

6.1.2. Frankfurt nad Mohanem – Frankfurter Buchmesse

Historie Frankfurtského knižního veletrhu sahá až do 15. století. V 17. století se Frankfurt nad Mohanem stal hlavním centrem německé literatury, v 18. století roli centrálního knižního veletrhu převzalo Lipsko. To se opět změnilo ve 20. století, kdy se po druhé světové válce ocitlo Lipsko ve východním německém bloku a Frankfurt v západním. Usilovnou prací nakladatelů a knihkupců byla tradice frankfurtského veletrhu obnovena.

První poválečný veletrh se konal v roce 1949, sešlo se na něm 205 německých vystavovatelů s přibližně 8 400 tituly a 14 tisíc návštěvníků. Výstavní plocha, počet nakladatelů i návštěvníků se dále rozšiřovaly. Frankfurt se stal důležitým místem knižního obchodu, včetně mezinárodního. V roce 1976 započal tradici hlavních témat veletrhu a hlavních hostitelských zemí, které mají v rámci veletrhu významný výstavní i propagační prostor. V 80. letech se veletrh etabloval jako veletrh licenčních, zahraničních práv. V roce 1985 byl vydán první katalog zahraničních práv „Frankfurt Rights Catalogue“, který sdružuje vystavovatele a jejich tituly. Dnes je tento katalog pod názvem *Frankfurt Rights*¹¹³ dostupný online pro kohokoli, kdo se v něm zaregistruje. Může si prohlížet vystavené knihy i díky katalogu a uvedeným adresám kontaktovat nakladatele, ať už s nabídkou prodeje nebo koupi. V novém tisíciletí se kanceláře frankfurtského veletrhu rozšířily do celého světa – vznikly v New Yorku, Pekingu, Moskvě a Novém Dílí. Tam byla ovšem

¹¹³ Frankfurt Rights License, find a publisher, global rights business, author profile, publishers, literary agencies, protect your copyright [online]. Dostupné z: <https://frankfurtrights.com/>

dočasně uzavřena. Oficiálně jsou tyto kanceláře určeny pro export německé literatury.¹¹⁴

Veletrh se koná každý podzim a trvá pět dní. První tři dny jsou určeny vystavovatelům a médiím. Vystavovatelé vyjednávají prodeje práv a licencí. Dva zbylé dny pak patří návštěvníkům z řad široké veřejnosti. Na ploše přibližně 170 tisíc m² je veletrh rozdělen do několika tematických a regionálně rozdělených hal.

Dnes je Frankfurtský knižní veletrh největší a nejvýznamnější na světě. V roce 2022 se ho zúčastnily 4 000 vystavovatelů z 95 zemí, navštívilo ho 180 000 návštěvníků, z toho 93 000 profesionálů, a na webovém katalogu Frankfurt Rights se ocitlo 1 608 agentur, agentů a nakladatelů prodávajících zahraniční práva a 170 834 titulů.¹¹⁵

6.1.3. Lipsko – Leipziger Buchmesse

Lipsko bylo centrem obchodu rovněž už v 15. století. Setkávali se tam nebo působili evropští tiskaři, vydavatelé a knihkupci. Knižní veletrh byl založen v roce 1454. „Ve srovnání s mezinárodní prestiží Frankfurtu měl lipský veletrh zpočátku jen regionální ráz a pokrýval především oblast středního a severního Německa.“¹¹⁶ V důsledku třicetileté války tiskařské a nakladatelské aktivity utichly. Opětovný rozkvět zažil knižní veletrh v polovině 17. století. Lipsku se dařilo konkurovat většímu Frankfurtu, v roce 1632 se počtem vystavených knih stalo největším knižním veletrhem v Německu. V 18. století se Lipsko stalo centrem německého knižního obchodu.

¹¹⁴ The international offices of Frankfurter Buchmesse around the world. *Frankfurter Buchmesse* [online]. Dostupné z: <https://www.buchmesse.de/en/about-us/international-offices>

¹¹⁵ Frankfurt Book Fair. [online]. Dostupné z: <http://bookfairs.mzk.cz/frankfurt.html>

¹¹⁶ VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2006. Bibliotheca Strahoviensis. ISBN 80-7277-312-7, s. 987.

Po druhé světové válce a rozdělení Německa opět vedoucí úlohu mezinárodního knižního veletrhu převzal Frankfurt vzhledem ke své poloze v západním Německu. Poprvé po sjednocení Západního a Východního Německa se veletrh v Lipsku konal v roce 1991.

V současné době je druhým největším knižním veletrhem v Německu. Účel frankfurtského a lipského veletrhu se postupem času rozdělil primárně na obchodní (Frankfurt) a pro veřejnost (Lipsko). Každý rok na jaře se na něm v prostorách výstaviště na ploše 65 000 m² schází tisíce účastníků. Během čtyřdenního konání se v rámci veletrhu i města pořádá téměř 2 000 akcí. V roce 2019 se veletrhu zúčastnilo 2 500 vystavovatelů z více než 40 zemí a navštívilo ho 286 000 návštěvníků.¹¹⁷

Důležitou součástí veletrhu je od roku 1992 akce „Leipzig liest“, Lipsko čte, která se stala největším evropským čtenářským festivalem. V prostorách veletrhu i celého města se koná přes 3 800 akcí na 500 místech a účastní se jich téměř 3 500 účastníků. Tímto směrem se lipský knižní veletrh vydává daleko více naproti veřejnosti a slouží především jako festival čtení.

V roce 2019 byla hlavní hostující zemí na lipském veletrhu Česká republika. Předtím se takto naposledy prezentovala v roce 1995. Rozpočet akce byl cca 23 milionů korun, což je podle Ondřeje Buddeuse třiapůlkrát víc, než je roční rozpočet ČLC.¹¹⁸ V rámci této akce vznikl také web AHOJ Leipzig¹¹⁹ a během festivalu vystoupilo na akcích 50 českých autorů, některým z nich zároveň vyšly knihy v německém překladu. Tomáš Kubíček v rozhovoru pro *iLiteratura.cz* uvádí až 80 titulů, které byly výsledkem dvouleté práce. MZK údajně sama oslovovala německé nakladatele s nabídkou, zda „nechtějí

¹¹⁷ Leipziger Buchmesse. [online]. Dostupné z: <https://www.leipziger-buchmesse.de/en/>

¹¹⁸ Důvody mého odchodu: neshody i nevole a radikální změny na obzoru – *iLiteratura.cz*. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Ondřej Buddeus [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41755-ceske-literarni-centrum>

¹¹⁹ Leipzig 2019 | *Leipzig 2019* | [online]. Copyright © 2018 Moravská zemská knihovna [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.ahojleipzig2019.de/>

u příležitosti hostování ČR v Lipsku vydat nějaké české knihy.“¹²⁰ Do Česka pak organizátoři zvali lektory a ředitele nakladatelství na semináře o současné české literatuře, další pořádali v Mnichově, Berlíně, Vídni a Curychu, kam přizvali překladatele i české nakladatele. Zahraničním nakladatelům českých děl byl udělen grant Ministerstva kultury ČR, který byl při této příležitosti navýšen. Úspěch v podobě přeložených titulů jde ale také i podle slov Martina Krafla za literárními agenty – Danou Blatnou, Marií Sileny a agenturou Pluh.

6.1.4. Londýn – London Book Fair

Za počátek Londýnského knižního veletrhu se označuje rok 1971, kdy se v hotelu Berners uskutečnila „Specialist Publishers’ Exhibiton“ – původně to byla výstava malých specializovaných nakladatelů mířící zejména na knihkupce a knihovníky. Roku 1977 akce přijala jméno „London Book Fair“, postupně se rozrůstala, až se stala esenciální součástí mezinárodního knižního trhu.¹²¹ Dnes je veletrh z hlediska mezinárodního knižního obchodu považován za druhý největší a nejvýznamnější (po Frankfurtu). Na veletrhu se setkávají velcí nakladatelé a nakladatelské konglomeráty i malí nezávislí nakladatelé. „Londýnský knižní veletrh je znám jako veletrh univerzální, na němž je důraz vedle prezentace autorů a jejich knižních novinek kladen na doprovodné semináře a konference.“¹²² V rámci veletrhu se koná přes sto seminářů týkajících se různých aktuálních témat knižního trhu – od audioknih přes vydávání v otevřeném modelu Open Access po zahraniční práva. Narozdíl od lipského a frankfurtského veletrhu neslouží londýnský veletrh

¹²⁰ Zatím ještě nikdo neřekl: Držíme vám palce – iLiteratura.cz. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Marie Voslášková [cit. 26.3.2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/40997-kubicek-tomas-lipsky-knizni-veletrh>

¹²¹ London Book Fair. [online]. Dostupné z: <https://www.londonbookfair.co.uk/>

¹²² Moravská zemská knihovna. *Knižní veletrh v Londýně* [online]. Dostupné z: <http://veletrhy.mzk.cz/londyn-history.html>

jako prodejní festival pro širokou veřejnost, zaměřen je pouze na odborníky a zájemce o profesionální aspekty knižního průmyslu.¹²³

6.2. Literární ceny

Úspěšnost knihy a autora v oblasti prodeje zahraničních práv podporují i literární ocenění. V tomto případě ceny slouží jako kulturní kapitál daného autora.

James F. English v publikaci *Ekonomie prestiže* píše, že „[s]ymbolický kapitál cen nabyt zvláštní důležitosti v kontextu rostoucí globalizace médií a kulturního průmyslu, protože je chápán jako potenciálně mocná protikladná měna, jakkoliv je v jistých kruzích napadán jako pouhá stínová forma samotných peněz.“¹²⁴ Kulturní ceny, i ty literární, se v průběhu 20. století staly ukazatelem kvality a nositeli prestiže. Jako takové byly ale v mnoha ohledech a z mnoha důvodů kritizovány, částečně i pro finanční stránku, kterou s sebou nesou, jak naznačuje English. Kritice se nevyhnuly ani nejvýznamnější české literární ceny. Přesto mohou být pro zahraniční nakladatele orientačním návěstím.

Původní českou literární tvorbu oceňují především tři hlavní literární ceny, jak popisuje také Jan Němec v časopisu *Host*: „Zatímco v zahraničí umělecké ceny přibývají a vzkvétají, v Česku přinejmenším ty literární stagnují či mizí. (...) Jedinými výraznými cenami tak zůstávají Magnesia Litera, Státní cena za literaturu a Cena Jiřího Ortena pro spisovatele do třiceti let.“¹²⁵ Mimo české prostředí je udílena Evropská cena za literaturu, ve které se každý rok

¹²³ London Book Fair. [online]. Dostupné z: <https://www.londonbookfair.co.uk/> a <https://www.londonbookfair.co.uk/en-gb/visit.html>

¹²⁴ ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-492-7. s. 288.

¹²⁵ NĚMEC, Jan. Má to ještě vůbec cenu? in *Host: literární měsíčník*. Brno: Spolek přátel vydávání časopisu HOST, 2023 (4). ISSN 1211-9938, s. 16.

jednotlivé země v nominacích střídají. Tyto čtyři ceny popisují dále, v analýze v závěru této práce navíc předkládám korelaci mezi oceněním a prodejem zahraničních práv.

6.2.1. Magnesia Litera

Ocenění Magnesia Litera založil v říjnu roku 2001 Spolek Litera trojčlenný výbor: Pavel Mandys, literární kritik a publicista, dodnes hlavní organizátor ceny, literární kritik, historik a editor Vladimír Karfík a Vít Richter, zakladatel Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR, dlouhodobě profesně spojený s Národní knihovnou ČR. V roce 2002 pak byly uděleny první literární ocenění Magnesia litera. Od počátku je formát ceny namířený k širokému publiku. Vyhlášení cen probíhá v živém televizním přenosu, na webových stránkách mohou čtenáři sami hlasovat ve speciální kategorii Kosmas cena čtenářů. Cena získává velkou mediální pozornost i díky sponzorům – Magnesia, Palmknihy, Moleskine..., mediálním partnerem je Česká televize.

„Nejdůležitějším úkolem výročních knižních cen Magnesia Litera je propagovat kvalitní literaturu a dobré knihy,“¹²⁶ definují cenu webové stránky Magnesia Litera. Cílem Magnesie Litery je upozornit širokou i odbornou veřejnost na významné knihy, které v uplynulém roce vyšly, a to bez ohledu na žánry. Knihy oceňují odborné poroty v jedenácti, od roku 2023 nově ve třinácti kategoriích. Vítězové kategorií Kniha roku (kterou vybírají všichni porotci ze všech nominovaných knih) získávají finanční odměnu 200 tisíc korun.

Pro prodej zahraničních práv současné české beletrie je ocenění Magnesia Litera ukazatelem literárně-kritického zájmu i potvrzení pro odbornou porotu

¹²⁶ Cena Magnesia litera. [online]. Dostupné z: <https://magnesia-litera.cz/o-litera/>

Ministerstva kultury, která uděluje dotace na podporu překladu české literatury, jak dokládá literární agentka Dana Blatná: „Často bývá větší zájem o tituly oceněné, to bezesporu. Souvisí to také s granty – nakladatelé věří, že mají u oceněných titulů větší šanci na maximální výši podpory.“¹²⁷ Veronika Chaloupková, která se stará o prodej zahraničních práv nakladatelství Argo potvrzuje, že při nabízení titulů „cokoliv pomáhá. Jakákoli nominace, která knihu nějak ozvláštňuje.“¹²⁸

Byť je ona prestiž ceny, a tím i její kulturní a symbolický kapitál, přímo závislá na osobním estetickém vkusu několika členů poroty a jejich vzájemné domluvě a výběru, jejich odborná zkušenost by měla zaručit, že vybírají to nejvyšší z literatury z komplexního hlediska stylu, tématu i dramaturgie literárního textu.

Platí samozřejmě, že co „rezonuje“ v České republice, nemusí mít úspěch v zahraničí a nemusí být pro zahraniční nakladatele zajímavé. „Ne vždy ocenění autora katapultuje do nějakých dalších prodejů, protože téma knihy může být příliš lokální nebo spjaté s realitami té konkrétní země. Ne vždy je to, co získalo v zemi hlavní cenu, prodejné do ostatních zemí,“ upřesňuje Veronika Chaloupková.

Pokud ale kniha zatím nebyla přeložena do žádného jazyka, pomáhá Magnesia Litera zahraničním nakladatelům alespoň v orientaci, a oni díky ní získávají povědomí o tom, co čeští literární odborníci považují za kvalitní literaturu a dobré knihy, jak anoncují organizátoři ceny.

¹²⁷ Rozhovor s Danou Blatnou, s. 143.

¹²⁸ Rozhovor s Veronikou Chaloupkovou, s. 192.

6.2.2. Státní cena za literaturu

Ministr kultury uděluje každoročně symbolicky k výročí vzniku Československa 28. října Státní cenu za literaturu. Vedle té uděluje v literární oblasti také Státní cenu za překladatelské dílo. V nařízení vlády je uvedeno, že „[s]tátní cena za literaturu se uděluje k ohodnocení významného původního literárního díla české literatury, vydaného formou tištěné neperiodické publikace v českém jazyce v roce udělení ocenění nebo v roce předcházejícím. Státní cenu za literaturu lze udělit rovněž k ohodnocení dosavadní literární tvorby.“¹²⁹ Cenu obdrží jeden autor spolu s finanční odměnou 300 tisíc korun. Prestiž ceny a její exkluzivitu odráží fakt, že je pouze jeden laureát.

Laureáta vybírá odborná porota, kterou sestavuje zaměstnanec Oddělení literatury a knihoven Ministerstva kultury. Nominovat autora může jakýkoli plnoletý občan České republiky.

Cena od svého vzniku, a především po revoluci v roce 1989, čelí kontroverzím i kritice ze strany literární obce, v médiích zaznívají otázky, koho vlastně má cena oceňovat – zda aktuální významná díla, či zda má být cena „za zásluhy“ – udělená autorům za jejich celoživotní či minimálně několikačetné hodnotné dílo. O druhé možnosti vypovídá průměrný věk laureátů od roku 1995 do roku 2022 – je to 67. Výjimku tvoří Pavel Brycz (tehdy 36letý), Petr Hruška (oceněn ve 49 letech) a Kateřina Tučková (42letá laureátka).

Přesto může udělení Státní ceny autorovi zaujmout zahraniční nakladatele. Zvláště pokud, anebo právě proto, že o poměrech uvnitř malého státu a malé literární obce, jako je ta česká, není v zahraničí slyšet.

¹²⁹ Nařízení vlády č. 5/2003 Sb. [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-5>

6.2.3. Cena Jiřího Ortena

Cenu Jiřího Ortena uděluje každoročně Svaz českých nakladatelů a knihkupců autorovi za prozaické či básnické dílo. Podmínkou a specifikem ceny je věk autora – v době vydání díla nesmí být autorovi více než třicet let. Cenu může autor získat pouze jednou. Díla nominují členové poroty, nakladatelé, knihovny, mediální redakce a instituce zabývající se podporou literatury a jejím šířením.¹³⁰

Autor spolu s cenou získává finanční odměnu ve výši 50 tisíc korun. Od roku 2008 jsou vyhlášeni celkově tři nominanti. Dva z nich, kteří cenu nezískají, při vyhlášení obdrží cenu 10 tisíc korun. Vítězi poskytne navíc České literární centrum zdarma přeložení ukázky z díla do anglického, německého a francouzského jazyka a měsíční stipendijní pobyt v některé zahraniční rezidenci. Právě to může pomoci dílu oslovit a zaujmout zahraniční nakladatele.

Podobně jako Státní cena je Cena Jiřího Ortena unikátní v zaměření pozornosti čistě k jednomu autorovi. Díky tomu může být zajímavá pro zahraniční nakladatele. Zároveň je specifická ve věkové hranici autorů – ocenění autoři mohou vzhledem ke svému věku působit na zahraniční nakladatele perspektivně. Dosvědčují to ostatně jména laureátů, kteří „prorazili“ s dalšími díly v České republice a jejichž díla byla vydána i v zahraničí. Kromě jiných například Marek Šindelka, Petra Hůlová, Jaroslav Rudiš nebo Petra Soukupová.

¹³⁰ Statut Ceny Jiřího Ortena. [online]. Dostupné z: <https://www.cenajirihoortena.cz/>

6.2.4. Evropská cena za literaturu

Evropská cena za literaturu – European Union Prize for Literature (EUPL) si klade za cíl „upoutat pozornost na kreativitu a rozmanité bohatství současné evropské literatury v oblasti beletrie, podpořit oběh literatury v Evropě a povzbudit větší zájem o zahraniční literární díla.“¹³¹ Soutěží v ní 41 zemí, které jsou zapojeny do programu Evropské unie s názvem Kreativní Evropa, který také cenu financuje. Cílem Kreativní Evropy je „podpořit přeshraniční mobilitu osob pracujících v kulturním odvětví, podpořit nadnárodní oběh kulturních a uměleckých děl a podpořit mezikulturní dialog.“ Její součástí byly mezi lety 2014 a 2020 všechny země Evropské unie a dalších 14 zemí, které do Evropské unie nepatří: Albánie, Arménie, Bosna a Hercegovina, Černá hora, Gruzie, Island, Kosovo, Moldavsko, Norsko, Severní Makedonie, Srbsko, Tunis Ukrajina a Velká Británie.¹³²

Cena je udělována každoročně od roku 2009, země se ale v ocenění střídají v tříletém cyklu. Každý rok nominuje třetina z nich tři nominované tituly, které vyšly v předchozím dvouletém období. Vzniká tedy roční mezera – pokud některý titul vyšel právě v období, kdy česká literatura vybírá „svého“ autora z let předchozích, nemá šanci být nominován.

Porotu v dané zemi sestavuje pověřená organizace (v České republice je to České literární centrum). Od roku 2022 jsou pravidla pro udělení ceny jiná. Národní poroty předloží nominaci jednoho autora/titulu, z něhož přeloženou ukázkou následně zhodnotí sedmičlenná evropská porota. Ta pak vyhlásí celkového vítěze soutěže, kterého ocení hlavní cenou, a pět dalších čestným uznáním.

¹³¹ Evropská cena za literaturu. [online]. Dostupné z: <https://www.euprizeliterature.eu/what-is-eupl>

¹³² Tamtéž

V předchozích tříletých cyklech ocenění, kterých se Česká republika účastnila a které měly jiná pravidla – česká porota vybrala tři nominace a z nich vybrala jednoho vítěze, který se zařadil vedle vítězů z jiných zemí – zvítězil v roce 2011 román *Milostný dopis klínovým písmem* Tomáše Zmeškala, v roce 2014 román Jana Němce *Dějiny světla*, román *Jezero* Biancy Bellové v roce 2017 a v roce 2021 po odloženém roce během koronavirové pandemie Lucie Faulerová s novelou *Smrtholka*.

Vítězové předchozích ročníků získali spolu s cenou odměnu 5 tisíc eur (cca 120 tisíc korun) a jejich vítězné dílo bylo podpořeno granty na překlad i propagaci pro zahraniční nakladatele. Evropská cena za literaturu každoročně vydává antologii nominovaných autorů s jejich medailony, anotací knihy, dobrozdáním poroty o autorovi v angličtině a ukázky v originálu a překladu do angličtiny nebo francouzštiny.

Navzdory novému pravidlu a jednomu celkovému vítězi soutěže organizátoři slibují, že budou na evropské scéně propagováni všichni nominovaní autoři s cílem oslovit širší a mezinárodní publikum a přilákat ke knihám čtenáře za hranicemi jejich země a jazyka.¹³³ Autorovi oceněnému hlavní cenou se jistě dostane velké mezinárodní pozornosti ze strany nakladatelů a ostatní mohou oslovit i „pouhou nominací“, pět z nich i zvláštním uznáním, jak dokládá Dana Blatná: „Výrazný vliv měla Cena Evropské unie za literaturu (...) Všichni čeští autoři, kteří ji v dosavadní historii ceny získali, vzápětí našli pro svoji oceněnou knihu četné zahraniční nakladatele.“ Blatná hovoří ale i o druhé straně mince, kterou mají granty podporující vydání vítězné knihy: „Hodně z těchto nakladatelů knihu vydalo právě jen díky velkorysé dotaci a už méně je zajímalo, co se bude s vydanou knihou dít dál. Nemluvě o tom, že by projevíli zájem o díla předchozí nebo následná od stejné autorky nebo autora, což se často stává, když je cesta knihy k nakladateli dlážděná jiným

¹³³ Tamtéž

úmyslem než jen jednoznačnou finanční pobídkou.“ Evropská cena za literaturu představuje i přes svá sporná pravidla¹³⁴ významný propagační prostředek pro prodej zahraničních práv už proto, že žádná jiná cena v Evropě si neklade za cíl propojovat státy a jejich literatury a poskytovat prostor autorům z různých zemí.

6.3. Bohemistiky a překladatelé

Překladatelé z češtiny v zahraničí často suplují roli agenta. Díky svému zájmu o českou literaturu o ní často mají i dobrý přehled, a zároveň znají podmínky knižního trhu ve své zemi, jak zmiňuje Michala Čičváková z Českého literárního centra: „Tím, že žijí v dané zemi, mají kontakty na nakladatele, čtou literaturu nejen českou, ale i literaturu, která vzniká v jejich ‚podhoubí‘, jsou těmi, kteří mají nejlepší přehled, [jaký titul by] (...) komu pasoval,“¹³⁵ Naráží tím na obtížnou úlohu literárního agenta znát také zahraniční trh a dokázat odhadnout, nejen zda by o knihu v dané zemi mohl být ze strany nakladatelů zájem, ale i jakého nakladatele oslovit.

Někteří překladatelé z češtiny jsou sice úzce zaměřeni jen na některé autory, jiní mají široké povědomí o většině kvalitní beletrie, která v Čechách vychází. Pokud se jim některý titul zalíbí natolik, že by ho chtěli přeložit, často sami část zdarma přeloží, nebo si o proplacení této práce zažádají o grant Ministerstva kultury ČR. S touto ukázkou pak obesílají nakladatele a doporučují jim knihu k vydání.

Michala Čičváková ve zmíněném rozhovoru ale upozorňuje na snižující se počet zájemců o studium a překladatelství z češtiny: „Rapidně klesá zájem o

¹³⁴ Nominovaný autor musí mít vydané 2–4 knihy, které nesmí být přeloženy do více než čtyř jazyků, dále v rámci tříletého cyklu vzniká mezera jednoho roku, jak jsem zmínila výše.

¹³⁵ Prosadit českou knihu v zahraničí je mravenčí práce — Za knihami. *České podcasty — Nejlepší české podcasty* [online]. Copyright © 2020 České podcasty [cit. 15. 4. 2023]. Dostupné z: <https://ceskepodcasty.cz/episode/f6rkwrv8KrdjPhpHKIAD>

studium bohemistiky. Například v Norsku je za posledních pět let jediný student magisterské bohemistiky. Podobný trend sledujeme v Německu, Francii, Španělsku....“¹³⁶

Pro tuto práci jsem se pokusila sestavit seznam evropských bohemistik, případně slavistik s výukou češtiny, které se dají studovat na univerzitách. Žádným takovým seznamem ale nedisponuje ani České literární centrum, Ústav pro český jazyk, Dům zahraniční spolupráce ani Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Seznam, (který z naznačených důvodů nemusí být úplný), jsem sestavila ze seznamu Katedry bohemistiky Univerzity Palackého v Olomouci, univerzit zapojených do Konsorcia literárněvědných bohemistik a jednotlivých informací webových stránek Českých center a velvyslanectví.

Zjištěné údaje porovnávám v další části práce v rámci analýzy děl vydaných v evropských zemích mezi lety 2000 a 2020.

Země	Počet univerzit s oborem bohemistika, případně slavistika	Jednotlivá města:
Itálie	3	Udine, Řím, Padova
Německo	5	Göttingen, Postupim, Jena, Řezno, Erfurt
Rakousko	2	Vídeň, Salzburg
Slovensko	3	Bratislava, Nitra, Prešov, Banská Bystrica
Slovinsko	1	Lublaň
Švýcarsko	1	Bern
Chorvatsko	1	Záhřeb

¹³⁶ Tamtéž.

Srbsko	1	Bělehrad
Maďarsko	4	Budapešť, Debrecín, Piliscsaba, Segedín
Polsko	5	Vratislav, Opole, Krakov, Katowice, Varšava
Rumunsko	2	Bukurešť, Cluj-Napoca
Nizozemsko	1	Amsterdam
Francie	1	Paříž
Belgie	1	Brusel
Španělsko	1	Granada
Velká Británie	1	Londýn
Švédsko	1	Stockholm
Norsko	1	Oslo
Finsko	1	Helsinki
Severní Makedonie	1	Skopje

7. Analýza vydání české beletrie v Evropě mezi lety 2000 a 2020

Prozaická díla vydaná v Evropě mezi lety 2000 a 2020 jsem analyzovala ze seznamu, který jsem vytvořila pomocí databáze Ústavu českého jazyka Akademie věd České republiky¹³⁷ a Bibliografie podpořených překladů 1998–2018 Ministerstva kultury České republiky¹³⁸. Seznamy tam uvedené jsem doplnila informacemi Českého literárního centra o nových zahraničních vydáních, která uvádí na svých webových stránkách¹³⁹, a dostupnými údaji o prodaných dílech do zahraničí na webových stránkách českých literárních agentů.

Příložený seznam¹⁴⁰ jsem zkoumala kvantitativní analýzou z několika ohledů. Zohledňovala jsem pouze vydání v zahraničí, na nichž se česká nakladatelství při vydání nepodílela¹⁴¹, a to pouze prozaická díla – poezii, eseje, biografie, monografie, drama i díla pro děti nebo literaturu faktu, jsem do výčtu nezahrnula. Naopak jsem ponechala antologie českých autorů, ať už původně vydaná v České republice, nebo sestavená zahraničními editory. Seznam, který předkládám, vypovídá tedy jen o zmíněném období, oblasti evropských států a dílech, jež jde zařadit do žánru román, povídka nebo novela či jejich soubor nebo výbor.

Nejprve jsem zjistila, kolik těchto děl bylo celkově vydáno a rozdělila jsem je na díla vydaná před rokem 1989 a po roce 1989 kvůli omezené možnosti vydávání knih v zahraničí v době komunistického totalitního režimu. Zároveň

¹³⁷ Česká literatura v překladu. *Česká literární bibliografie* [online databáze]. Praha. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., [citováno 20.4.2023]. Dostupné z: <https://preklady.ucl.cas.cz/>

¹³⁸ Podpora vydání české literatury v překladu | mkcr.cz. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/podpora-vydani-ceske-literatury-v-prekladu-cs-517>

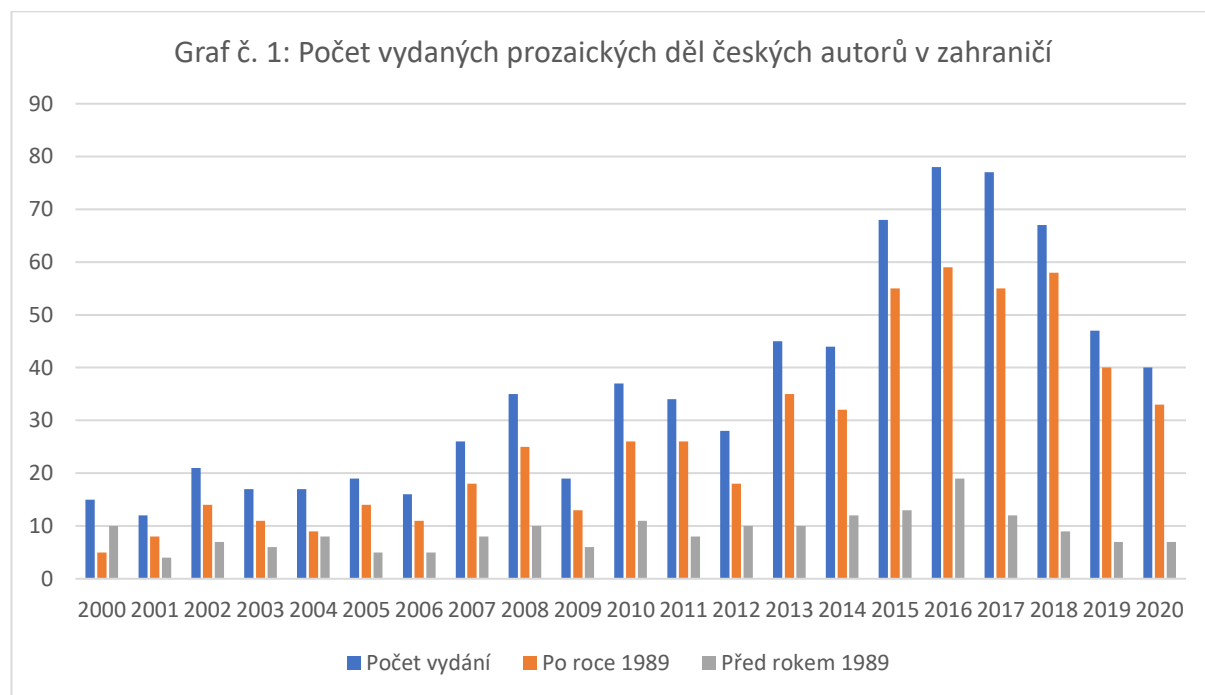
¹³⁹ Nové překladové knihy | *CzechLit.* [online]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/nove-prekladove-knihy/>

¹⁴⁰ Viz s. 89–154

¹⁴¹ Např. nakladatelství Větrné mlýny vydává některá díla v němčině ve společném vydání s rakouským Wieser Verlag, nakladatelství Karolinum vydává v Praze česká díla v cizích jazycích.

jsem obdobím začínajícím od roku 2000 nechtěla vynechat díla vydaná v porevolučním Československu, která se právě od té doby mohla snáze do zahraničí dostat.

Z této analýzy vznikl následující graf č. 1:

Z grafu je patrná vzestupná tendence prodeje zahraničních práv českých titulů do zahraničí. Můžeme usuzovat, že vydávání děl v zahraničí odstartoval program státní dotace na podporu překladu v zahraničí Ministerstva kultury v roce 1998. V průběhu let se pak postupně zvětšoval rozdíl mezi počtem děl vydaných v České republice před rokem 1989 a po roce 1989. Zatímco starší díla jsou vydávána ve stále podobném počtu 0–10 děl, u děl novějších je vidět na počet se zvyšující tendence, která dosahuje dokonce až k počtu 60 v letech 2015, 2016 a 2017. V letech 2019 a 2020 se sice jeví sestupně, s velkou pravděpodobností jsou ale důvodem o neaktualizovaná data – jeden zdroj, ze kterého jsem čerpala¹⁴², rok 2020 nezahrnuje vůbec, ve druhém¹⁴³ nemusí být zahrnuta všechna zahraniční vydání – projekt byl spuštěn v březnu roku 2022

¹⁴² Bibliografie podpořených překladů 1998–2018 Ministerstva kultury České republiky, viz předchozí strana

¹⁴³ Databáze Česká literární bibliografie, viz předchozí strana

a i v současné době sahá pouze do roku 2021. Aktualizace nejnovějších dat v této databázi může trvat delší dobu. Svou roli v tom také mohlo sehrát období koronavirové pandemie 2019–2022.

Zvyšující se tendence vydávaných děl v zahraničí od roku 2015 kopíruje období, kdy zastoupení České republiky na zahraničních veletrzích převzala Moravská zemská knihovna, zda to ale skutečně bylo významným důvodem navýšení zájmu o českou literaturu ze strany zahraničních nakladatelů, je obtížně zjistitelné. Může to ale souviset s lepší nebo zajímavější viditelností českého stánku na veletrzích, která je reprezentována aktivitou zástupců České republiky na stánku, autory vystupujícími během veletrhu na autorských čteních i vystavenými díly.

Práci Českého literárního centra nelze v tomto případě dostatečně dobře zhodnotit vzhledem k jeho nedávnému vzniku v roce 2017. Počátky práce literárních agentů, kteří začali svou praxi v letech 2002 – Dana Blatná, 2003 – agentura Pluh, 2015 – Marie Sileny a Veronika Chaloupková jako specializovaný agent v rámci nakladatelství Argo v roce 2017, lze také považovat za milníky, během kterých se počet českých titulů vydávaných v zahraničí postupně začal zvedat. Jejich zásluha na těchto vydáních je zásadní z hlediska jejich aktivní práce a nabízení děl zahraničním nakladatelům – samotná dotace ze strany státu nebo existence národního výstavního prostoru na knižním veletrhu zájem nezaručí, zapotřebí je usilovné a skutečně aktivní agendy z české strany, kterou v současnosti zastávají pouze tyto agenti a několik dalších zaměstnanců jednotlivých nakladatelství.

7.1. Státy Evropy a bohemistiky

Graf číslo 2 a mapa číslo 1 znázorňují státy, do kterých se česká literatura za období 2000–2020 prodávala nejvíce. Je z nich patrné, že daleko nejvíce se česká beletrie vydávala v Polsku, následovaném Bulharskem. V první pětici

zemí, které českou beletrii vydávají nejhojněji, je dále Nizozemsko, Severní Makedonie a Německo. Je otázkou, proč právě tyto země. Polsko a Německo bychom jako sousedy mohli zahrnout do přeshraničního zájmu o literaturu sousedních států (ačkoli obráceně to v takové míře nefunguje)¹⁴⁴. Na velkém počtu vydaných děl v Nizozemsku má velmi pravděpodobně podíl literární agent a překladatel do nizozemštiny Edgar de Bruin, který mnoho z nich přeložil – což také dokládá důležitý podíl bohemistů-překladatelů v dané zemi, kteří sami za vydání u tamních nakladatelů lobbují (a nemusí být ani literárními agenty). Zájem Severní Makedonie a Bulharska o českou literaturu může pramenit z bývalých úzkých vztahů Československa a států bývalé Jugoslávie. Další tyto země se ostatně ocitají na dalších příčkách v pomyslné desítce zemí s největším počtem vydaných českých prozaických děl. Za Itálií, Španělskem a Maďarskem jsou další post-jugoslávské republiky Slovinsko a Chorvatsko.

Všechny tyto země obsahuje i graf číslo 3 se seznamem států, v nichž je možné studovat bohemistiku, případně český jazyk v rámci slavistických studií. Uvádím v grafu také počet univerzit, kde je toto studium umožněno. Pro účely překladu české literatury do zahraničí by mohlo být uspokojivé alespoň číslo 1, ovšem země jako Polsko, Německo, Maďarsko, Slovinsko nebo Itálie dokazují, že počet zahraničních bohemistik koreluje s množstvím vydaných děl české literatury v dané zemi. Ačkoli Michala Čičvácová z Českého literárního centra mluví o poklesu zájmu studentů o studium češtiny¹⁴⁵, v těchto zemích může vzhledem k více univerzitám a tedy i více studentům

¹⁴⁴ V posledních čtyřech letech bylo podle SČKN v České republice vydáno průměrně 107 překladů z polštiny ročně, z němčiny v průměru 860 ročně – oproti v průměru 3 271 překladům z angličtiny: Zpráva o českém knižním trhu 2021/2022. *Svaz českých knihkupců a nakladatelů* [online]. Dostupné z:

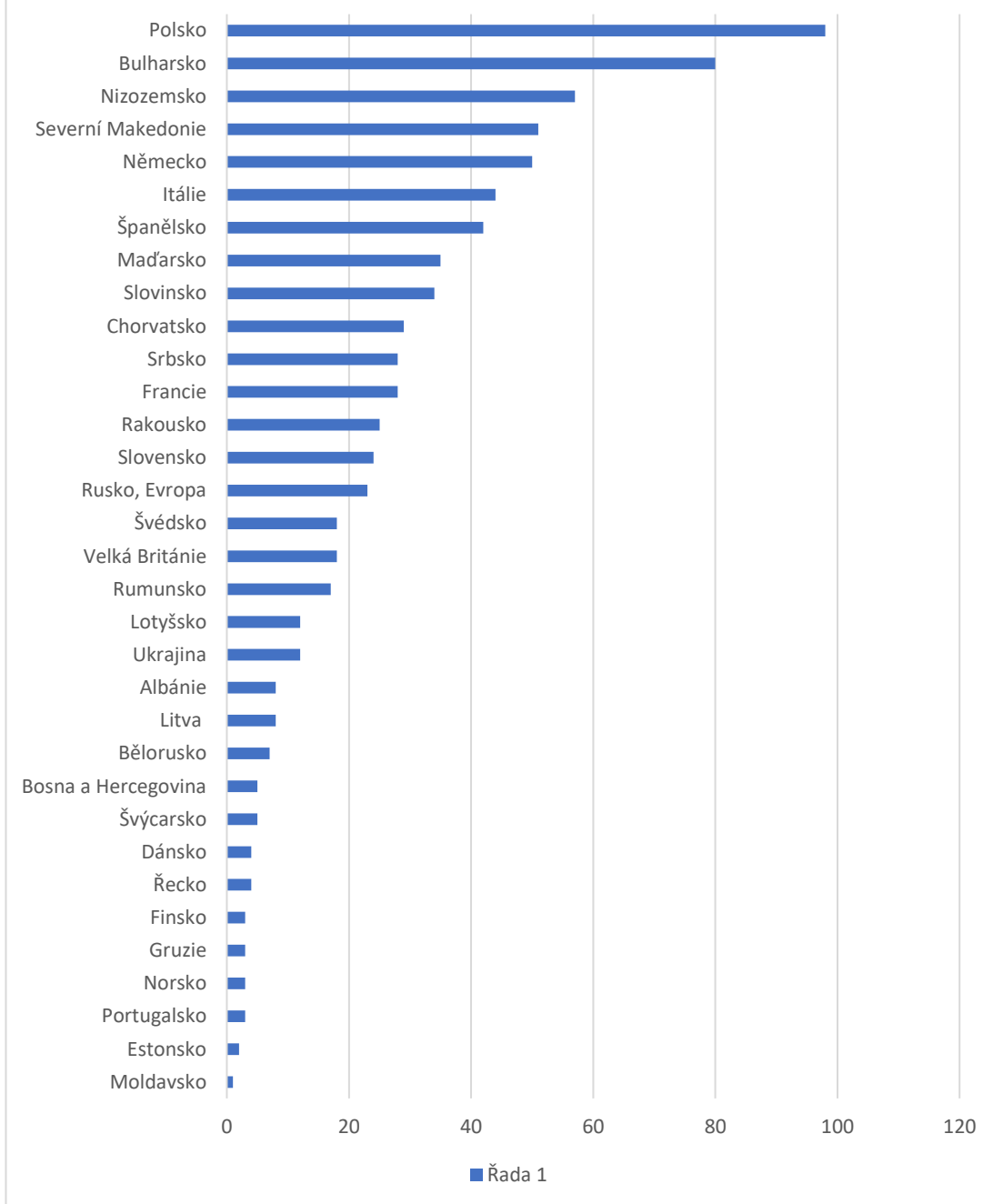
[https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_cekem_kniznim_trhu_2021_22\(2\).pdf](https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_cekem_kniznim_trhu_2021_22(2).pdf)

¹⁴⁵ Viz s. 57

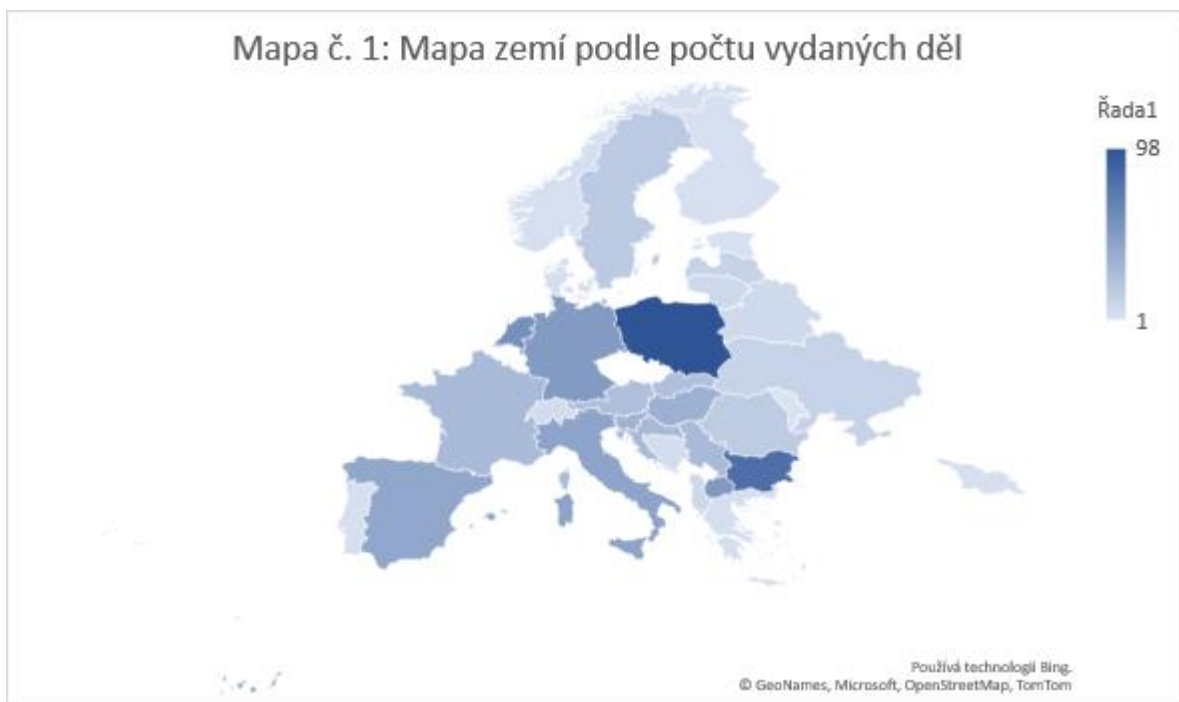
češtiny i úbytek studentů znamenat, že budou v daném státě překladatelé z češtiny v určitém počtu i nadále.

Fungování zahraničních bohemistik by tak rozhodně mělo patřit k jednomu ze směrů kulturní diplomacie České republiky – prostřednictvím Českých center, jednotlivých velvyslanectví České republiky nebo Českého literárního centra. Pomohlo by aktivní udržování vazeb českých a zahraničních univerzit i mezistátní sdílení zkušeností, např. prostřednictvím zmíněného projektu CELA. Kromě tohoto projektu se ostatně České literární centrum věnuje péči o zahraniční bohemisty, jimž nabízí rezidenční pobyty i zprostředkování kontaktů s nakladateli nebo radu o českém knižním trhu.

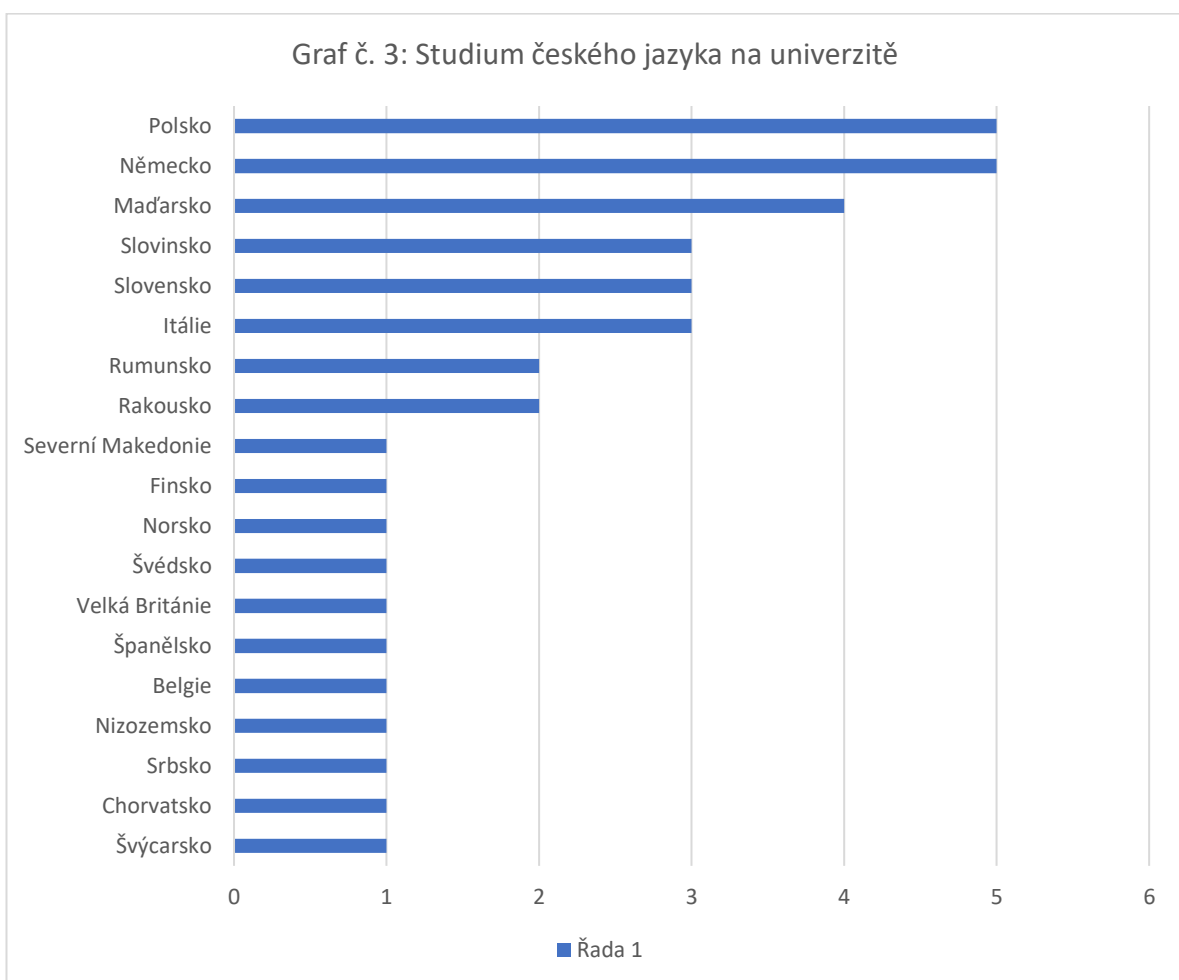
Graf č. 2: Evropské země s počty vydaných českých titulů

Mapa č. 1: Mapa zemí podle počtu vydaných děl

Graf č. 3: Studium českého jazyka na univerzitě

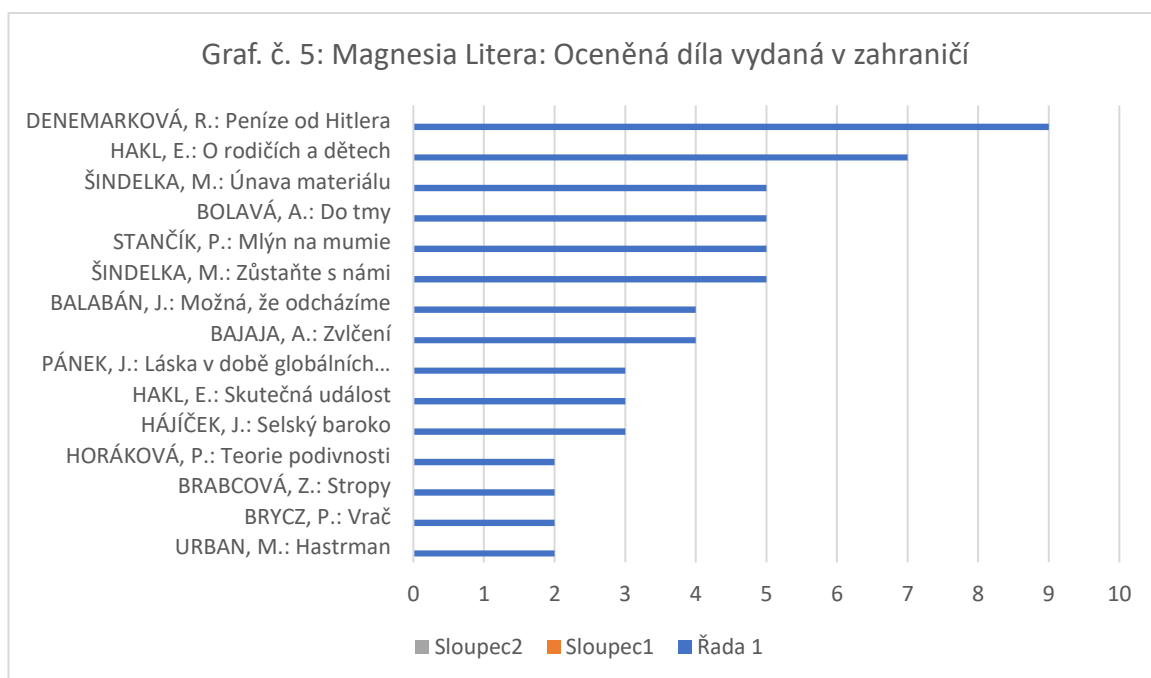
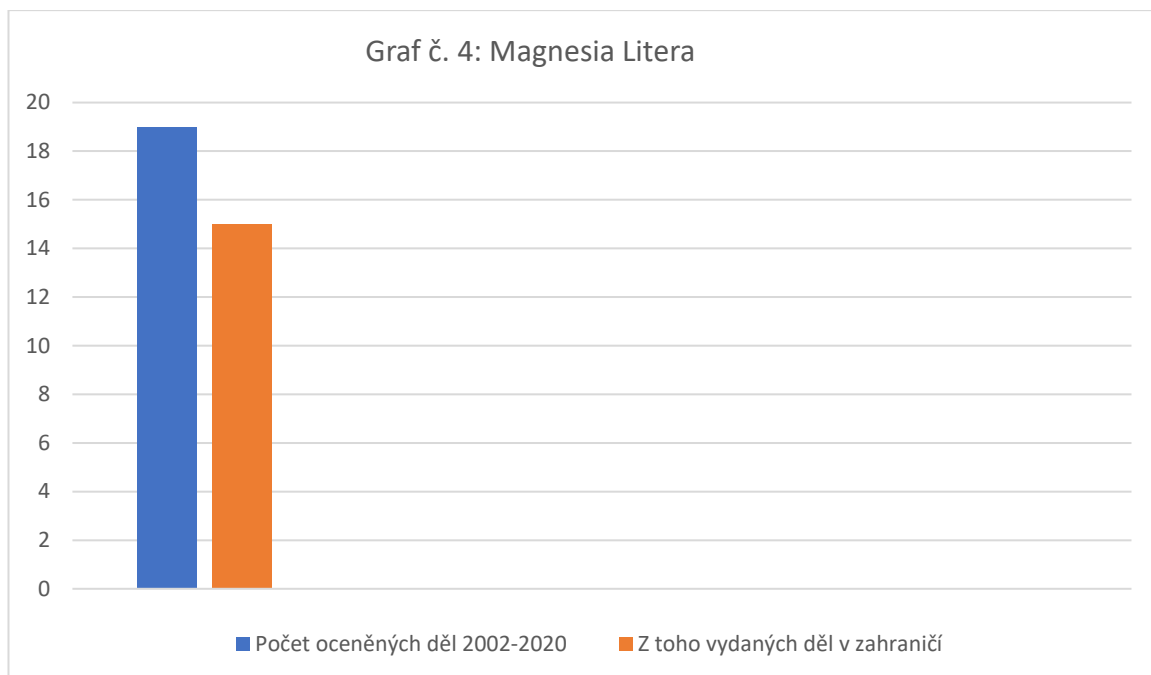
7.2. Literární ceny

Ze seznamu vydaných děl jsem dále vytvořila analýzu děl a autorů, již byli oceněni některou z českých literárních cen a Evropskou literární cenou, čímž dokládám teze v kapitole 6.2. o literárních cenách jakožto důležitém faktoru při prodeji zahraničních práv. Grafy jsem rozdělila podle literárních cen Magnesia Litera, Státní cena za literaturu, Cena Jiřího Ortena a Evropská cena za literaturu.

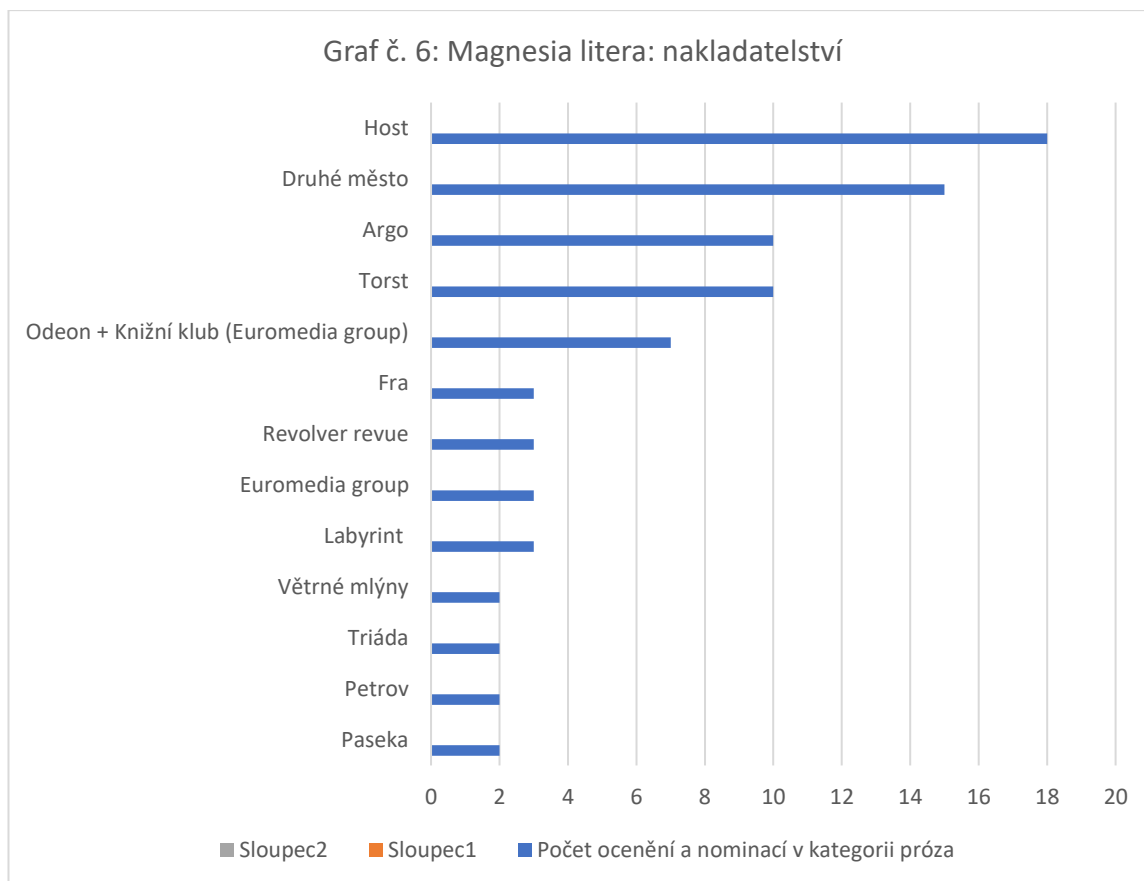
Magnesia Litera

Graf číslo čtyři zobrazuje vliv ocenění díla na pozdější úspěšný prodej zahraničních práv. Z 19 oceněných prozaických děl mezi lety 2002, kdy cena Magnesia Litera vznikla, do roku 2020, se jich do zahraničí prodalo 15. Graf číslo pět ukazuje, že nejúspěšnějšími autory v počtu oceněných děl vydaných v zahraničí je daleko před ostatními Radka Denemarková s románem *Peníze od Hitlera* s devíti překlady, dále Emil Hakl a román *O rodičích a dětech* se sedmi překlady a na shodném třetím místě s pěti překlady jsou Marek Šindelka s romány *Únava materiálu* a *Zůstaňte s námi*, Anna Bolavá s románem *Do tmy* a Petr Stančík s románem *Mlýn na mumie*.

Z hlubší analýzy, která z kapacitních důvodů v této práci není možná, by mohlo být patrné i to, že ocenění některého z děl autora pomohlo i jeho dalším dílům, aniž by ta nějaká další ocenění získala.

Ze všech děl nominovaných v letech 2002 a 2020 na ocenění Magnesia Litera v kategorii próza jsem vytvořila následující graf č. 6:

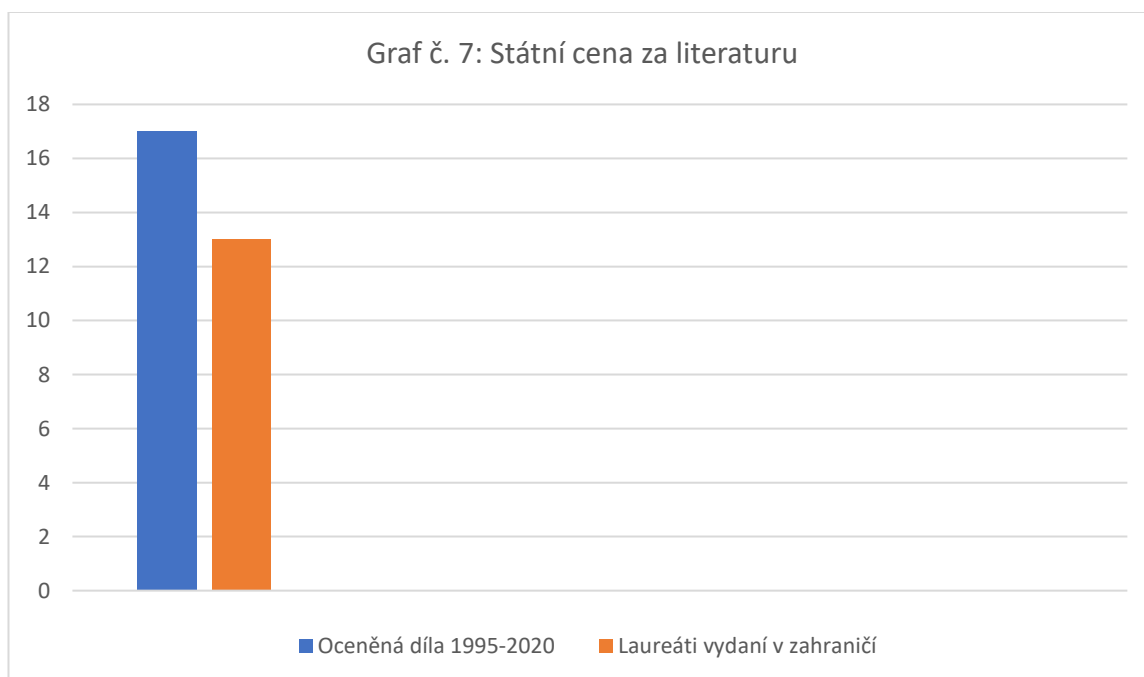
Graf dokládá úspěšnost jednotlivých nakladatelství v konkrétní literární ceně, ale z výše uvedeného může dokládat i úspěšné zahraniční prodeje svých titulů. Právě tato nakladatelství by měl stát jakožto svůj kulturní kapitál podporovat a zaručit, aby byla mimo jiné vystavena na zahraničních knižních veletrzích. S výjimkou nakladatelského konglomerátu Euromedia group (pod který patří oceněná nakladatelství jako Odeon nebo Knižní klub) však na veletrzích většinou zastoupena nejsou. Jak zmiňuji v kapitole 6.1.1., český národní stánek vystavuje především knihy zmíněné Euromedia group, Albatros media, vysokoškolská a jiná institucionální nakladatelství a nakladatelství vydávající jazykovědné slovníky a učebnice.

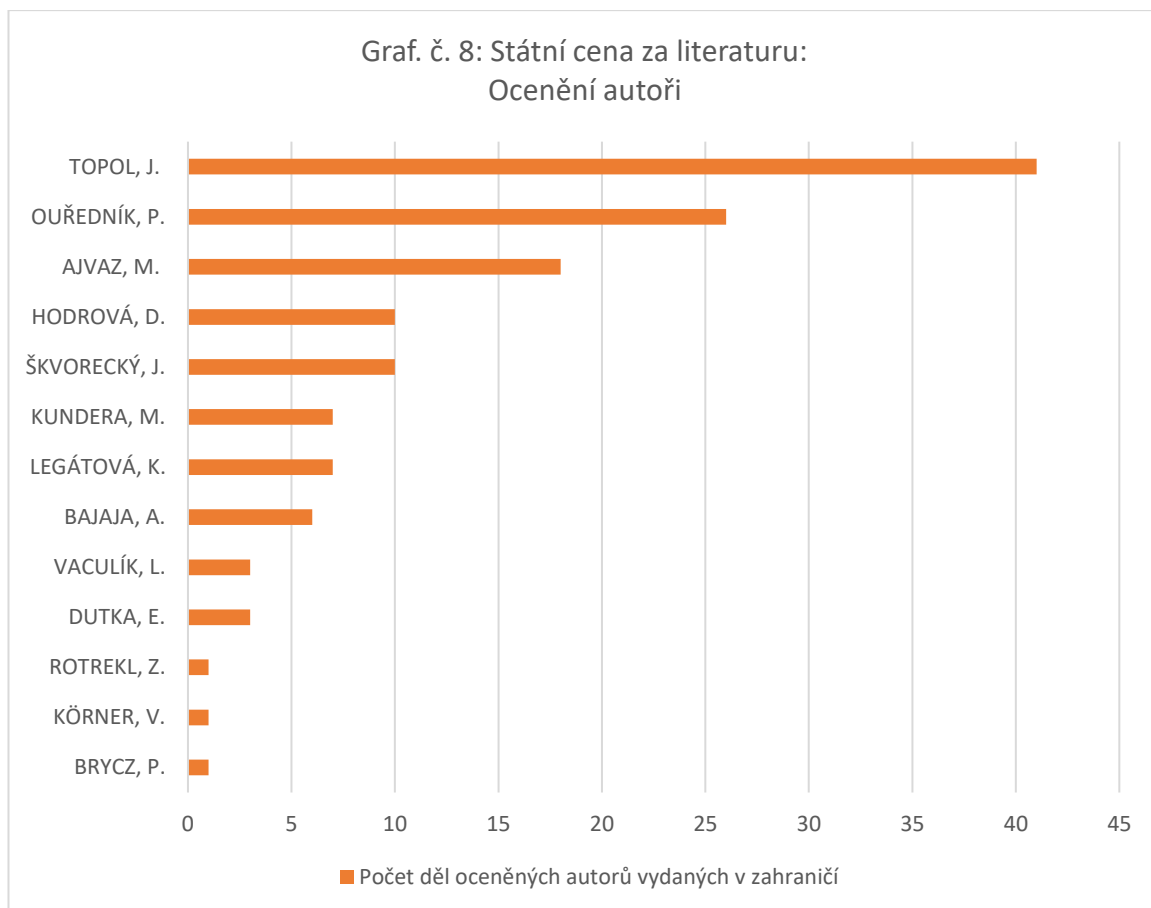
Pokud by Česká republika chtěla posílit svou kulturní diplomacii prostřednictvím vydávání české literatury v zahraničí, je třeba se zaměřit především na to, jakou literaturou se stát prezentuje.

Státní cena za literaturu

Také státní cena za literaturu má podíl na vydání děl oceněných autorů v zahraničí. Vzhledem k charakteru ceny, tedy že oceněný může být autor celkově za dosavadní dílo nebo za jedno konkrétní, jsem analyzovala zahraniční vydání všech oceněných autorů bez ohledu na dílo. Mezi lety 1995, kdy bylo udílení Státní ceny za literaturu znovu zahájeno, a 2020, bylo oceněno 17 autorů za prozaické dílo. Z toho se 13 těchto autorů dočkalo zahraničního vydání některého ze svých děl, jak ukazuje graf č. 7.

Nejpočetněji je v zahraničí zastoupeno dílo Jáchyma Topola, Patrika Ouředníka a Michala Ajvaze, což znázorňuje graf č. 8.

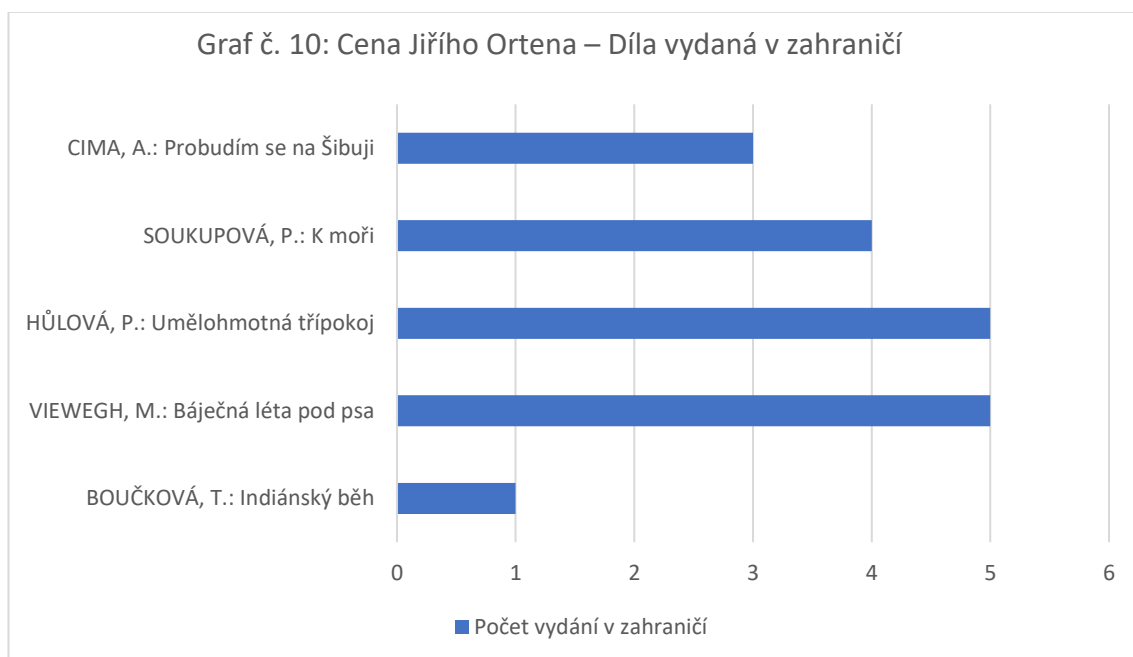

Cena Jiřího Ortena

Cena pro mladé autory do 30 let v době vydání díla nemá zdánlivě z následující analýzy a grafu číslo 9 a 10 oproti předchozím dvěma cenám tak výrazný velký vliv na zahraniční vydání. Prozaických děl bylo mezi lety 1987 a 2020 oceněno 18, z toho 5 bylo později vydáno v zahraničí – nejvíce román *Umělohmotný třípokoj* Petry Hůlové a *Báječná léta pod psa* Michala Viewegha, poté román Petry Soukupové *K moři* a dále *Probudím se na Šibuji* Anny Cimy a *Indiánský běh* Terezy Boučkové¹⁴⁶. Většina jmen oceněných autorů se ale v seznamu zahraničních vydání vyskytuje – v zahraničí bylo vydáno např.

¹⁴⁶ Tereza Boučková získala ocenění už v roce 1990, je tedy možné, že do roku 2000 byl román *Indiánský běh* do nějakého jazyka přeložen, stejně tak román *Báječná léta pod psa* Michala Viewegha, který získal Cenu Jiřího Ortena v roce 1993.

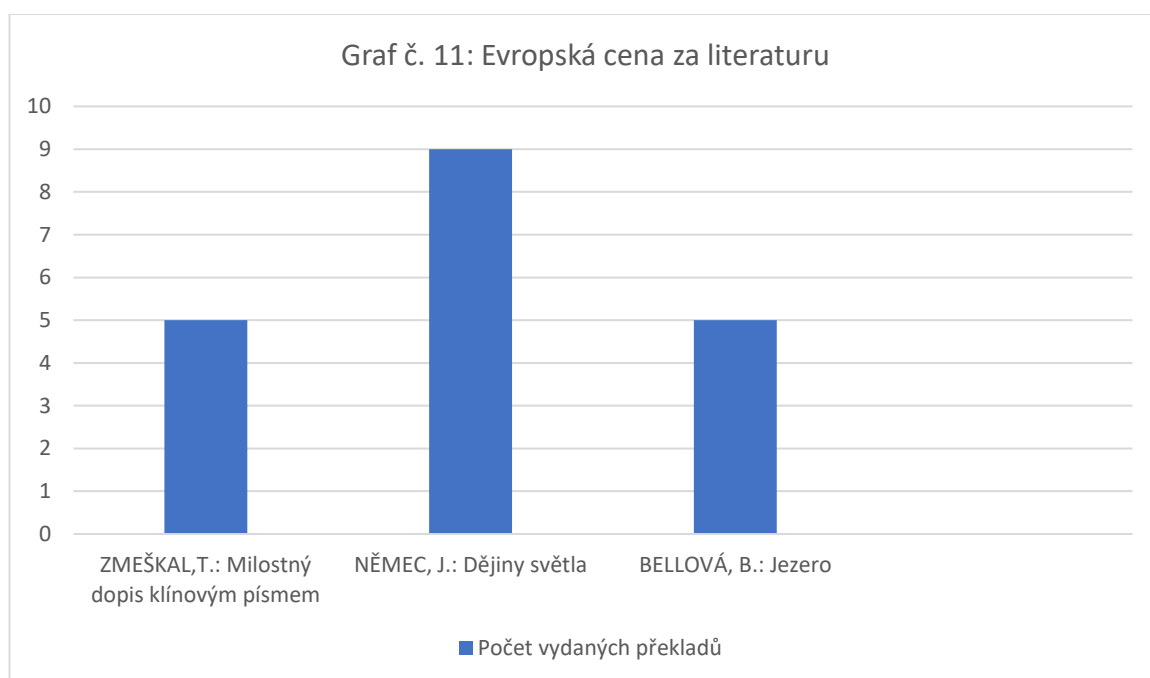
jejich pozdější dílo. Dá se předpokládat, že k tomu přispěl i fakt, že se stali laureáty právě této ceny.

Evropská cena za literaturu

Všechna díla, která získala mezi lety 2000 a 2020 Evropskou cenu za literaturu, se dočkala zahraničního vydání. Nezmiňuji Lucii Faulerovou, která cenu za rok 2020 obdržela kvůli pandemii koronaviru formálně až v roce 2021 a logicky tak cena nemohla ovlivnit vycházející překlady v roce 2020. U

Evropské ceny není otázkou ani tak zda dopomůže zahraničním překladům, ale spíš v jaké míře. A to především díky štědré podpoře projektu Kreativní Evropa, který slibuje přispět na všechny překlady oceněných děl. I díky tomuto projektu byl román *Milostný dopis klínovým písmem* Tomáše Zmeškala ve zmíněném období přeložen do pěti jazyků, stejně tak román *Jezero* Biancy Bellové. Román *Dějiny světla* Jana Němce byl přeložen do 10 jazyků, jak znázorňuje graf číslo 11. Ačkoli je systém výběru nominovaných knih i vítěze poměrně komplikovaný a vyřazuje velkou část českých autorů, těm, kteří nominací získají, může skutečně přinést pozornost ze strany zahraničních nakladatelů.

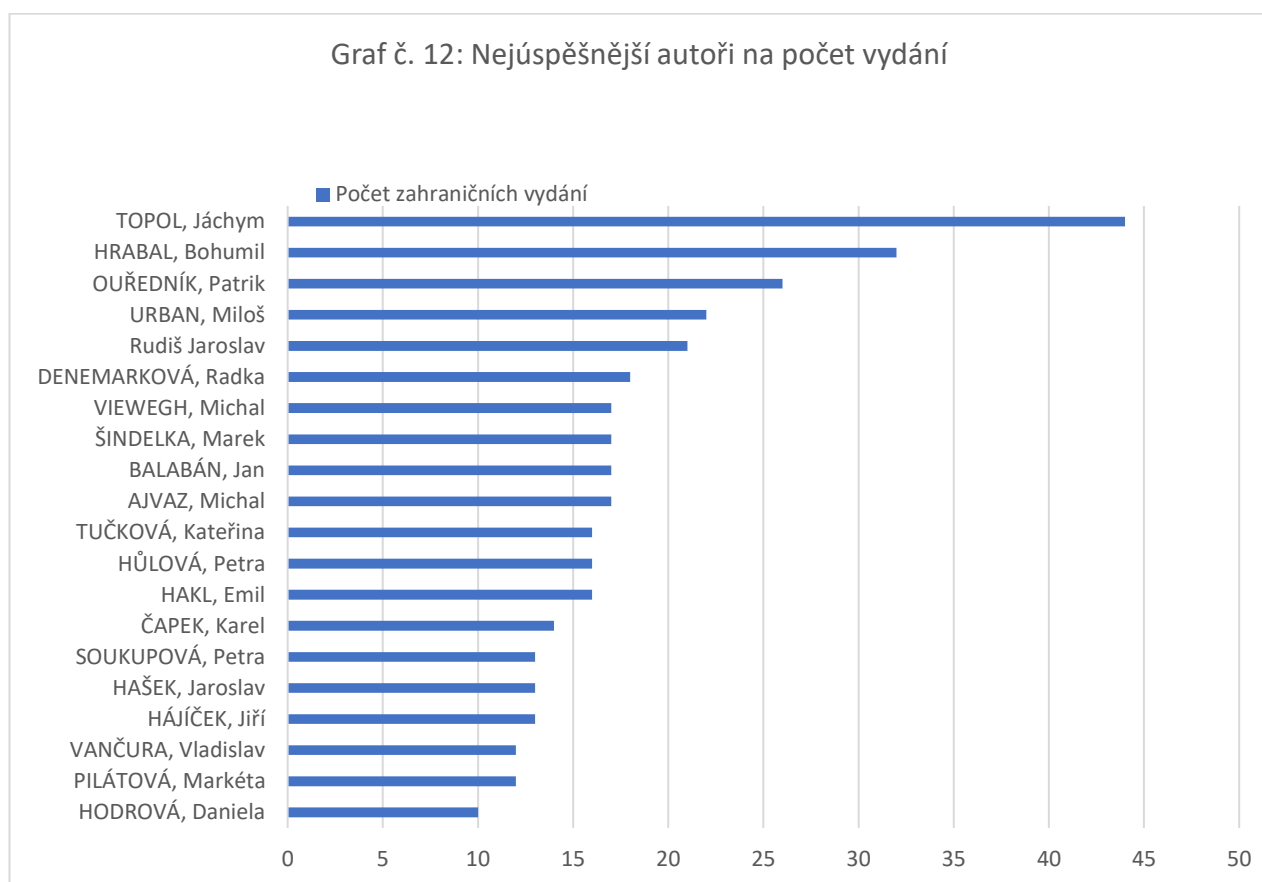

7.3. Autoři

Pro ilustraci uvádím v grafu číslo 12 také 20 autorů, jejichž díla vycházela ve sledovaném období v zahraničí nejčastěji. Z autorů vydávajících převážně po roce 1989 jsou to na prvním místě Jáchym Topol (do zahraničí se prodávalo více jeho děl, mj. především romány *Anděl*, *Sestra* nebo *Citlivý člověk*), Patrik Ouředník (hojně prodávaným dílem je jeho román *Europeana: Stručné dějiny*

dvacátého věku, dále román Příhodná chvíle) a Miloš Urban především s romány Sedmikostelí, Hastrman a Stín katedrály.

Z autorů, kteří byli autorsky aktivní především v minulém a předcházejících stoletích, stojí v popředí Bohumil Hrabal, stále si své místo autora uznávaného i v zahraničí drží Karel Čapek a nakonec Jaroslav Hašek, jehož román *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* je považován za vůbec nejprekládanější český titul¹⁴⁷.

¹⁴⁷ Vyšel v 55 zemích, viz: Databáze *Česká literární bibliografie* Česká literatura v překladu [online]. Dostupné z: <https://clb.ucl.cas.cz/>

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo představit současnou českou praxi prodeje zahraničních práv české beletrie, zdůraznit faktory, které tento prodej ovlivňují, a upozornit na okolnosti, jimiž se řídí. Celý systém stojí především na podpoře státu, a to ze strany Ministerstva kultury i Ministerstva zahraničních věcí. Obě tyto instituce do procesu nepřímo zasahují svou agendou kulturní diplomacie. Ta se děje především na půdě velvyslanectví a Českých center, zejména formou prezentací českých autorů – autorských čtení, besed, představení knih. Ministerstvo kultury podporuje prodej české literatury do zahraničí především dotačním programem na vydání českých titulů pro zahraniční nakladatele. Zároveň zřizuje příspěvkovou organizaci Moravskou zemskou knihovnu, která se stará o prezentaci české literatury na zahraničních knižních veletrzích a již se podřizuje organizace České literární centrum, která by se o propagaci české literatury v zahraničí měla starat celoročně, udržovat kontakty se zahraničními bohemisty i nakladateli a také podporovat české autory v tvorbě.

Proaktivně v této oblasti působí především tři literární agenti. O zahraniční práva dalších knih se pak starají jednotlivá nakladatelství. Díky jejich usilovné a vytrvalé práci česká díla v zahraničí vychází.

Uvedla jsem také faktory, které prodeji pomáhají, a o které se opírají samotní agenti a nakladatelé, jejichž zájmem je licenční práva do zahraničí prodat. Jedním jsou literární ceny, díky kterým mohou prodávající velice jednoduše ukázat, že knihu oceňuje česká literární kritika, druhým překladatelé z češtiny – soupisem zemí, ve kterých se dá studovat bohemistika nebo český jazyk na univerzitě, dokládám, že je situace českého jazyka v některých zemích lepší než jinde. To pak ukazují také v analýze vydaných prozaických děl do evropských zemí mezi lety 2000 a 2020. V této analýze jsem doložila korelaci

mezi nutností existence překladatelů a zájmu o českou kulturu a literaturu v dané zemi, a možností tam zahraniční práva českých titulů prodat.

Dále z analýzy vydaných děl vyplývá, kteří autoři vydávají své knihy v zahraničí nejvíce, které země o českou literaturu nejvíce stojí a také do jaké míry k tomu přispívají vedlejší faktory, jako jsou zmíněné literární ceny nebo univerzity s bohemistickým nebo slavistickým studijním programem.

V této práci jsem poukázala na problematická místa tohoto rozdělení vlivu a moci a na komparaci s jinými podobně orientovanými centry v Evropě jsem ukázala, v čem má toto nastavení slabiny. Jsou jimi především roztržité agendy prezentace české literatury, za kterou by mělo nést odpovědnost jedno centrum v rámci své širší agendy, a dále omezená možnost Českého literárního centra ovlivňovat prodej české literatury do zahraničí. To jsem shrnula v následujícím diagramu, který znázorňuje, v jakém vztahu spolu aktéři exportu české literatury navzájem působí.

Diagram č. 1:

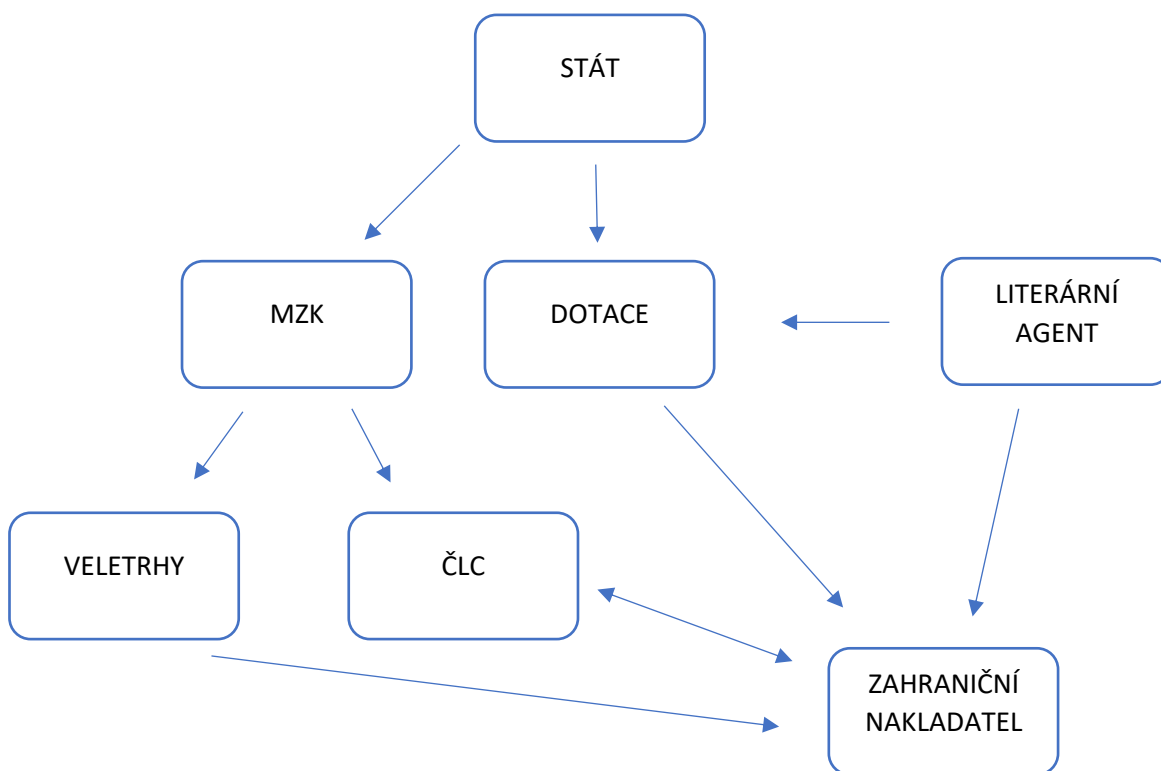
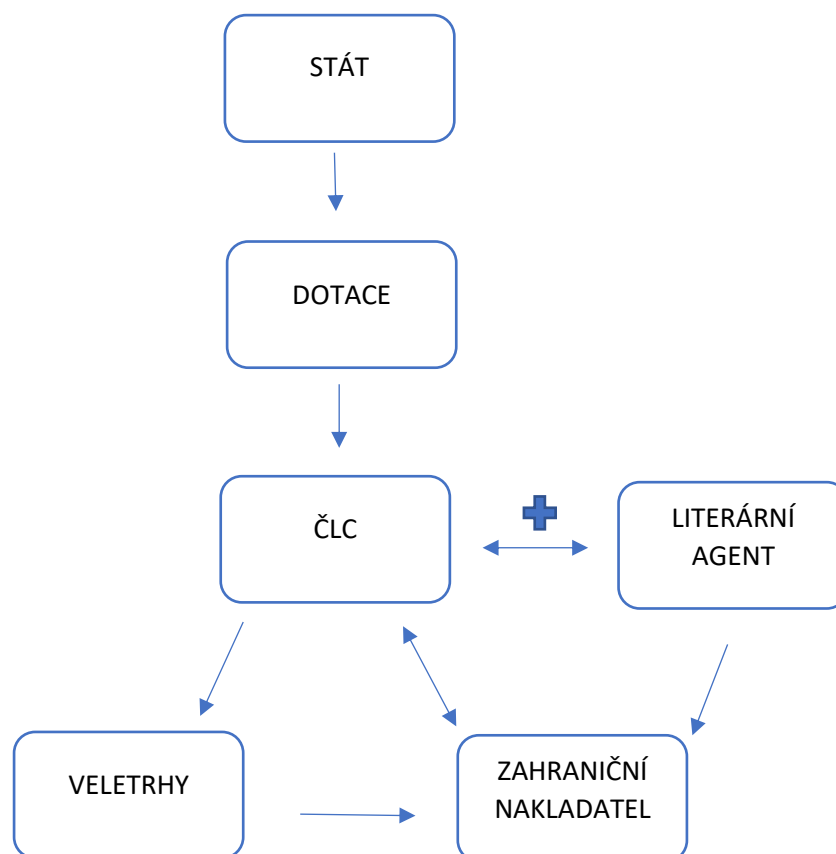

Diagram číslo jedna znázorňuje stěžejní roli státu, který uděluje zahraničním nakladatelům dotace a zřizuje Moravskou zemskou knihovnu v Brně, která provozuje národní expozice na zahraničních knižních veletrzích a jako svou sekci vede České literární centrum. Pokud zahraniční nakladatelé projeví sami od sebe zájem o českou literaturu např. díky expozici na veletrhu, hlavním kontaktem je pro ně České literární centrum. To v takovém případě funguje jen jako prostředník, který je dále může odkázat na nakladatele, poskytnout jim katalog vybraných knih anebo přímo na systém finanční podpory vydání české literatury v překladu na Ministerstvu kultury. Samostatně na tomto systému (vyjma přímé účasti na českém stánku na veletrzích) pak fungují literární agenti, kteří se zahraničními nakladateli komunikují přímo, a také je odkazují na podporu Ministerstva kultury ČR a případně na České literární centrum a jeho možnost autorské mobility, tedy pozvání autora do země vydání knihy, aby ji představil.

V porovnání s dalšími zeměmi, jako jsou zmíněné Norsko, Lotyšsko a Slovensko, by český systém mohl fungovat jednodušeji a efektivněji, jak navrhuji v diagramu č. 2:

Po vzoru zahraničních organizací by stát mohl celou agendu exportu české literatury svěřit autonomní organizaci, v tomto případě Českému literárnímu centru, a to včetně dotačního programu. Veškerá agenda včetně veletrhů, udělování dotací a komunikace se zahraničními nakladateli a překladateli by se tak provozovala v rámci jedné organizace. Výrazným posunem by také bylo zrušení doslovné nestrannosti organizace literárního centra, a naopak rozšíření jeho pravomocí na agentážní činnost a proaktivní nabízení české literatury do zahraničí, na které by spolupracovalo s jednotlivými českými literárními agenty a nakladateli. Takové nastavení by pomohlo v transparentnosti, přehlednosti a dosahu českého literárního exportu.

Anotace

Příjmení a jméno autora: Faltová Agáta

Název katedry a fakulty: Katedra bohemistiky, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Název diplomové práce: Současná praxe prodeje české beletrie do zahraničí

Jméno vedoucího diplomové práce: Mgr. Vladimír Polách, Ph.D.

Počet znaků: 126 478

Počet příloh: 3

Počet titulů použité literatury: 60

Klíčová slova (5–10 klíčových slov): Zahraniční práva, literární agent, export literatury, česká literatura v překladu, prodej zahraničních práv

Anotace diplomové práce (stručné shrnutí záměru a obsahu práce a hlavních myšlenek zhruba na 5–10 řádků, cca 600 znaků včetně mezer):

Magisterská diplomová práce se zabývá prodejem zahraničních práv české beletrie (prózy) do zahraničí v současné době, především mezi lety 2000–2020. Cílem je co nejpřesněji popsat mechanismy, jak k prodejem české literatury do zahraničí, tedy zahraničním cizojazyčným vydáním české literatury, dochází, a jaké faktory tento proces ovlivňují. Zároveň komparací s jinými systémy poukazují na slabiny českého systému exportu literatury do zahraničí.

Kvantitativním výzkumem seznamu českých prozaických děl vydaných v daném období v zahraničí ukazují, do kterých zemí se česká próza prodává nejčastěji, kolik a jaké tituly v zahraničí vyšly, a dokazují i vliv některých vytyčených aspektů.

Resumé

The aim of this paper is to present the current Czech practice of selling foreign rights of Czech fiction abroad, to highlight the factors that influence this sale and to draw attention to the circumstances that govern it. The whole system is mainly based on state support, both from the Ministry of Culture and the Ministry of Foreign Affairs. Both of these institutions intervene indirectly in the process through their cultural diplomacy agenda. This is done mainly on the premises of embassies and Czech Centres, especially in the form of presentations of Czech authors – readings and book presentations. The Ministry of Culture supports the sale of Czech literature abroad mainly through a subsidy programme for the publication of Czech titles for foreign publishers. At the same time, it establishes a contributory organisation, the Moravian Provincial Library, which takes care of the presentation of Czech literature at foreign book fairs and to which the Czech Literary Centre is subordinated, which should take care of the promotion of Czech literature abroad all year round, maintain contacts with foreign translators and literary scientists of Czech literature and language and publishers and also support Czech authors in their work.

Proactive in this area are mainly literary agents in the number of three. The foreign rights of other books are also handled by individual publishing houses. Thanks to their hard and persistent work, Czech works are published abroad.

I have also listed the factors that help sales and that are relied on by the agents and publishers themselves, whose interest is to sell the foreign rights abroad. One of them are literary prizes, which make it very easy for sellers to show that a book is appreciated by Czech literary critics, the other are translators from Czech – by listing countries where one can study Bohemistics or the

Czech language at university, I show that the situation of the Czech language in some countries is better than in others. I also show this in an analysis of prose works published in European countries between 2000 and 2020. In this analysis, I demonstrate a correlation between the need for translators and interest in Czech literature and culture, and the ability to sell foreign rights to Czech titles to a given country.

Seznam použitých zdrojů

Neperiodické publikace

ENGLISH, James F. *Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Brno: Host, 2011. Teoretická knihovna. ISBN 978-80-7294-492-7.

GIDDENS, Anthony, SUTTON, Philip W., ed. *Sociologie*. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0807-1.

KOPÁČ, Radim. *Česká literatura v překladu (1998-2011)*. Vyd. 2., dopl. a opr. Praha: Ministerstvo kultury České republiky, c2011. ISBN 978-80-87546-01-7.

ŠEBELOVÁ, Marie. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. Brno: Computer Press, 2006. ISBN 80-251-1090-7.

VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2006. Bibliotheca Strahoviensis. ISBN 80-7277-312-7.

WOLL, Thomas. *Rukověť nakladatele: řemeslo, věda, umění*. Praha: Signeta, 2002. ISBN 80-902608-4-5.

Závěrečné práce

BALDOVÁ, Eva. *Role literárního agenta v překladech české beletrie* [online]. Pardubice, 2021 [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ar1hr7/>. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická. Vedoucí práce Mgr. Marta Pató, Ph.D.

Periodické publikace

FOŘT, Petr. Středověk ve Frankfurtu In: *Host: měsíčník pro literaturu a čtenáře*. 2015, 31(10), ISSN 1211-9938, s. 20-21.

NĚMEC, Jan. Má to ještě vůbec cenu? in *Host: literární měsíčník*. Brno: Spolek přátel vydávání časopisu HOST, 2023 (4). ISSN 1211-9938, s. 16.

Online zdroje

Bokmarkedet 2021. [online]. Dostupné z: https://forleggerforeningen.no/wp-content/uploads/2022/06/Bransjestatistikk_2022_Web.pdf

Book market overview. [online]. Dostupné z: <http://www.latvianliterature.lv/en/for-press>

Books from Norway. [online]. Dostupné z: <https://booksfromnorway.com/translators>

Brno je v roli druhého, ale zato zajímavějšího města. V německém Lipsku probíhá Český rok kultury | Brno. *Český rozhlas Brno* [online]. Copyright © 1997 [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://brno.rozhlas.cz/brno-je-v-rol-i-druheho-ale-zato-zajimavejsiho-mesta-v-nemeckem-lipsku-probiha-7704022>

Cena Magnesia litera. [online]. Dostupné z: <https://magnesia-litera.cz/o-litere/>

Cena Susanny Roth. [online]. Dostupné z: <https://www.czechcentres.cz/en/projects/cena-susanny-roth>

Co-Exhibitor: Details & prices. *Frankfurter Buchmesse* [online]. Dostupné z: <https://www.buchmesse.de/en/details-prices-6>

CUMMINGS, Milton C. Jr. *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, D. C.: Center for Arts and Culture, 2003. [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.americansforthearts.org/sites/default/files/MCCpaper.pdf>

Česká centra. [online]. Dostupné z: <https://www.czechcentres.cz/en/>

Česká literatura v překladu. *Česká literární bibliografie* [online databáze]. Praha. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., [citováno 20. 4. 2023]. Dostupné z: <https://preklady.ucl.cas.cz/>

Česká literatura v německojazyčném prostoru. *Czechlit* [online]. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-literatura-v-nemeckojazycnem-prostoru/>

Dana Blatná Literary Agency. [online]. Dostupné z: <https://www.dbagency.cz/>

Den norske forleggerforening. [online]. Dostupné z: <https://forleggerforeningen.no/in-english/>

Důvody mého odchodu: neshody i nevole a radikální změny na obzoru – iLiteratura.cz. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace*. [online]. Copyright © Ondřej Buddeus [cit. 25. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41755-ceske-literarni-centrum>

Etický kodex zaměstnance Českého literárního centra. [online]. [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/ceske-literarni-centrum/eticky-kodex/>

Evropská cena za literaturu. [online]. Dostupné z:

<https://www.euprizeliterature.eu/what-is-eupl>

Frankfurt Book Fair. [online]. Dostupné z:

<http://bookfairs.mzk.cz/frankfurt.html>

Frankfurt Rights License, find a publisher, global rights business, author profile, publishers, literary agencies, protect your copyright. [online].

Dostupné z: <https://frankfurtrights.com/>

International Book Fairs. [online]. Dostupné z:

http://bookfairs.mzk.cz/assets/files/MZK_KATALOG_LEIPZIG-140222.pdf

International Writers' and Translators' House. [online]. Dostupné z:

<https://resartis.org/listings/international-writersea-and-translatorsea-house/>

International Writers' and Translators' House. [online]. Dostupné z:

<https://www.ventspilshouse.lv/en>

Knížní veletrh – Encyklopedie knihy. [online]. Copyright © 2023 Knihovna AV C [cit. 21. 3. 2023]. Dostupné z:

https://www.encyklopedieknihy.cz/index.php/Kni%C5%BEn%C3%AD_veletrh

Koncepce Českého literárního centra 2023-2026. Dostupné z:

<https://www.czechlit.cz/cz/ceske-literarni-centrum/koncepce-2023-2026/>

Leipzig 2019 |. Leipzig 2019 | [online]. Copyright © 2018 Moravská zemská knihovna [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.ahojleipzig2019.de/>

Leipziger Buchmesse. [online]. Dostupné z: <https://www.leipziger-buchmesse.de/en/>

Literární agentura Pluh. [online]. Dostupné z: <https://www.pluh.org/>

Literary Agent - Publishers Association. *Homepage - Publishers Association* [online]. Copyright © 2020 The Publishers Association Limited. [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z: <https://www.publishers.org.uk/about-publishing/careers/literary-agent/>

Cena Magnesia Litera. *Magnesia Litera - Oceňujeme a propagujeme kvalitní literaturu* [online]. Dostupné z: <https://magnesia-litera.cz/>

Ministry of Culture Czech Republic. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/en/literature-and-libraries-en-1123>

MK ČR program podpory vydávání překladů původní české literatury v zahraničí | *CzechLit*. [online]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/grant/preklad/>

Nařízení vlády č. 5/2003 Sb. [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-5>

Nikdo se nikam nestěhuje – *iLiteratura.cz*. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. [cit. 25. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/41757-kubicek-tomas-clc>

NORLA: Norwegian Literature Abroad. [online]. Dostupné z: <https://norla.no/en/about-norla>

Norská literární agentura Norla | Vltava. *Český rozhlas Vltava* [online]. Copyright © 1997 [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/norska-literarni-agentura-norla-5136708>

Nové překladové knihy | *CzechLit*. [online]. Dostupné z:

<https://www.czechlit.cz/cz/nove-prekladove-knihy/>

Otočka v kruhu aneb O zakládání a fungování Českého literárního centra –

iLiteratura.cz. iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace [online]. Copyright ©

Pavel Mandys [cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://www.iliteratura.cz/clanek/41753-ceske-literarni-centrum>

Pravidla Ceny Susanny Roth. [online]. [cit. 27. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://s3.eu-central->

[1.amazonaws.com/czechcentres.cz/statamic/downloads/csr-pravidla-2023.pdf](https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/czechcentres.cz/statamic/downloads/csr-pravidla-2023.pdf)

Projekt CELA. [online]. Dostupné z: <https://www.cela-europe.com/project/>

Prosadit českou knihu v zahraničí je mravenčí práce – Za knihami. *České*

podcasty – Nejlepší české podcasty [online]. Copyright © 2020 České podcasty

[cit. 20. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://ceskepodcasty.cz/episode/f6rkwrv8KrdjPhpHKlAD>

Publishers Association. *In-depth toolkit: Foreign Rights*. [online]. [cit. 2023

30.03]. Dostupné z: [https://www.publishing-export.org.uk/resourceins/in-](https://www.publishing-export.org.uk/resourceins/in-depth-toolkit-foreign-rights/)

[depth-toolkit-foreign-rights/](https://www.publishing-export.org.uk/resourceins/in-depth-toolkit-foreign-rights/)

Rozhodnutí MK ČR. [online]. Dostupné z:

<https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/pdf/doc20150625185154.pdf>

Sčítanie obyvateľ'ov, domov a bytov 2021. *Štatistický úrad Slovenskej republiky*.

[online]. Dostupné z: <https://www.scitanie.sk/>

Slovenské literárne centrum. [online]. Dostupné z:

<https://www.litcentrum.sk/institucia/slovenske-literarne-centrum>

Standing together: an interview with Dana Blatná | CzechLit. [online]. [cit.

1é.4.2023]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/en/standing-together-an-interview-with-dana-blatna/>

Statut Ceny Jiřího Ortena. [online]. Dostupné z:

<https://www.cenajirihoortena.cz/>

The international offices of Frankfurter Buchmesse around the world.

Frankfurter Buchmesse [online]. Dostupné z:

<https://www.buchmesse.de/en/about-us/international-offices>

The London Book Fair. *International Book Fairs* [online]. Copyright © 2021

Moravian Library [cit. 26. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://bookfairs.mzk.cz/london.html>

Za holandskou lodí neplave ani žralok. Nizozemský bohemista Edgar de Bruin pomáhá české literatuře do světa [online]. [cit. 6. 4. 2023]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/orientace/kultura/za-holandskou-lodi-neplave-ani-zralok-nizozemsky-bohemista-edgar-de-bruin-pomaha-ceske-literature-do.A210326_100446_In_kultura_jto

Zákon č. 121/2000 Sb. *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>

Zákon č. 89/2012 Sb. *Zákony pro lidi*. [online]. [cit. 30. 3. 2023]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89?text>

Zatím ještě nikdo neřekl: Držíme vám palce – iLiteratura.cz. *iLiteratura – zdroj vaší knižní inspirace* [online]. Copyright © Marie Voslářová [cit. 26. 3. 2023].

Dostupné z: <https://www.iliteratura.cz/clanek/40997-kubicek-tomas-lipsky-knizni-veletrh>

Zpráva o českém knižním trhu. [online]. Dostupné z: [https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_ceskem_kniznim_trhu_2021_22\(2\).pdf](https://www.sckn.cz/file/wysiwyg/files/Zprava_o_ceskem_kniznim_trhu_2021_22(2).pdf)

Elektronická pošta, osobní komunikace

Bilačičová, Miroslava. *Slovenská národní expozice na mezinárodních veletrzích* [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 28. 3. 2023 14:26 [cit. 28.3.2023]. Osobní komunikace.

Horáčková, Anna. *Prodej knih nakladatelství Paseka v zahraničí* [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 20. 4. 2023 15:55 [cit. 20.4.2023]. Osobní komunikace.

Konste, Anete. *Latvian literature at international bookfairs*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 23. 3. 2023 11:01 [cit. 24.3.2023]. Osobní komunikace.

Mandys, Pavel. *Seznam nominovaných ceny Magnesia Litera* [e-mail]. Message to: agata.faltova@gmail.com. Datum odeslání: 18. února 13:32 2022 [cit. 1.3.2023]. Osobní komunikace.

Olerud Trautmann, Ellen. *Norla at international book fairs*. [elektronická pošta]. Message to: agata.faltova@gmail.com. 28. 3. 2023 15:17 [cit. 28.3.2023]. Osobní komunikace.

Stejskalová, Alena. *Česká národní expozice na veletrzích*. [elektronická pošta].

Message to: agata.faltova@gmail.com. 22. 3. 2023 10:27 [cit. 22.3.2023]. Osobní komunikace.

PŘÍLOHY

I. Seznam vítězů literární cen

Ceny Magnesia Litera v kategorii Próza 2002–2022¹⁴⁸

Uvedeno i s nominovanými, vítězové jsou zvýrazněni tučně:

2002:

Jáchym Topol: Noční práce (Torst)

Patrik Ouředník: Europeana: Stručné dějiny dvacátého věku (Paseka)

Miloš Urban: Hastrman (Argo)

2003:

Emil Hakl: O rodičích a dětech (Argo)

Jaroslav Rudiš: Nebe pod Berlínem (Labyrint)

Karel Švestka: Pohled z mostu (Sursum)

2004:

Antonín Bajaja: Zvlčení (Petrov)

Daniela Hodrová: Komedie (Torst)

Edgar Dutka: U útulku 5 (Prostor)

¹⁴⁸ *Magnesia Litera - Oceňujeme a propagujeme kvalitní literaturu*. Magnesia Litera - Oceňujeme a propagujeme kvalitní literaturu [online]. Dostupné z: <https://magnesia-litera.cz/>; *Seznam nominovaných cen Magnesia Litera* [e-mail]. Message to: agata.faltova@gmail.com. Datum odeslání: 18. února 13:32 2022 [cit. 1. 3. 2023]. Osobní komunikace.

2005:

Jan Balabán: Možná, že odcházíme (Host)

Jan Novák: Zatím dobrý (Petrov)

Anna Zonová: Za trest a za odměnu (Torst)

2006:

Jiří Hájíček: Selský baroko (Host)

Věra Nosková: Bereme, co je (Abonent ND)

Martin Šmaus: Děvčátko, rozdělej ohníček (Knižní klub/Euromedia group)

2007:

Radka Denemarková: Peníze od Hitlera (Host)

Jiří Kratochvíl: Herec (Druhé město)

Jaroslav Rudiš: Grandhotel (Labyrint)

2008:

Lubomír Martínek: Olej do ohně (Paseka)

Petra Soukupová: K moři (Host)

Eliška Vlasáková: Jedním okem (Triáda)

2009:

Michal Ajvaz: Cesta na jih (Druhé město)

Martin Ryšavý: Cesty na Sibiř (Revolver revue)

Tomáš Zmeškal: Milostný dopis klínovým písmem (Torst)

2010:

Antonín Bajaja: Na krásné modré Dřevnici (Host)

Ivan Matoušek: Oslava (Revolver revue)

Martin Reiner: Lucka, Maceška a já (Druhé město)

Markéta Pilátová: Má nejmilejší kniha (Torst)

Petra Soukupová: Zmizet (Host)

Kateřina Tučková: Vyhnání Gerty Schnirch (Host)

2011:

Hana Andronikova: Nebe nemá dno (Odeon/Euromedia)

Jan Balabán: Zeptej se táty (Host)

Emil Hakl: Pravidla směšného chování (Argo)

Petra Hůlová: Strážci občanského dobra (Torst)

David Jan Novotný: Sidra Noach (Knižní klub/Euromedia)

Martin Ryšavý: Vrač (Revolver revue)

2012:

Michal Ajvaz: Lucemburská zahrada (Druhé město)

Jiří Kratochvíl: Kruhová leč (Druhé město)

Josef Moník: Schweik it easy (Argo)

Jiří Stránský: Tóny (Hejkal)

Marek Šindelka: Zůstaňte s námi (Odeon/Euromedia group)

Sylva Fischerová: Pasáž (Fra)

2013:

Zuzana Brabcová: Stropy (Druhé město)

Jiří Kratochvíl: Dobrou noc, sladké sny (Druhé město)

Jakuba Katalpa: Němci (Host)

Jiří Hájíček: Rybí krev (Host)

Sylva Fischerová: Evropa je jako židle Thonet, Amerika je pravý úhel (Druhé město)

Anna Blažíčková: Teď něco ze života (Triáda)

2014:

Emil Hakl: Skutečná událost (Argo)

Ivan Binar: Jen touha po zemi (Torst)

Jan Němec: Dějiny světla (Host)

Ludvík Němec: Lásky na cizím hrobě (Druhé město)

Jaroslav Rudiš: Národní třída (Labyrint)

Anna Zonová: Lorenz, zrady (Větrné mlýny)

2015:

Petr Stancík: Mlýn na mumie (Druhé město)

Václav Kahuda: Vítr, tma, přítomnost (Druhé město)

Hana Lundiaková: Imago. Ty trubko! (Kniha Zlín)

Petr Pazdera Payne: Předběžná ohledání (Cherm)

Martin Reiner: Básník. Román o Ivanu Blatném (Torst)

Milena Slavická: Hagibor (Torst)

2016:

Anna Bolavá: Do tmy (Odeon)

Pavel Bušta: Sigmundovy múry (Togga)

Daniela Hodrová: Točité věty (Malvern)

Iva Pekárková: Pečená zebra (Mladá fronta)

Daniel Petr: Straka na šibenici (Host)

David Zábranský: Martin Juhás čili Československo (Premedia)

2017:

Marek Šindelka: Únava materiálu (Odeon)

Bianca Bellová: Jezero (Host)

Zuzana Brabcová: Voliéry (Druhé město)

Aleš Palán: Ratajský les (Pistorius & Olšanská)

Michal Přibáň: Všechno je jenom dvakrát (Host)

Ladislav Šerý: Nikdy nebylo líp (Fra)

2018:

Josef Pánek: Láska v době globálních klimatických změn (Argo)

Anna Bolavá: Ke dnu (Odeon/Euromedia group)

Lucie Faulerová: Lapači prachu (Torst)

Ondřej Horák: Nebožtík (Akropolis)

Ivana Myšková: Bílá zvířata jsou velmi často hluchá (Host)

Petra Soukupová: Nejlepší pro všechny (Host)

2019:

Pavla Horáková: Teorie podivnosti (Argo)

Michal Šanda: Hemingwayův býk (Paper Jam)

Petr Stančík: Nulorožec (Druhé město)

Tereza Semotamová: Ve skříni (Argo)

Jiří Kamen: Elvis ze Záluží (Argo)

Radka Denemarková: Hodiny z Olova (Host)

2020:

Jiří Kratochvil: Liška v dámu (Druhé město)

David Zábranský: Logoz (Větrné mlýny)

Michal Vrba: Kolem Jakuba (Argo)

Jan Němec: Možnosti milostného románu (Host)

Štěpán Kučera: Projekt Gilgameš (Druhé město)

Veronika Bendová: Vytěženej kraj (Fra)

Seznam laureátů za prózu Státní ceny za literaturu (1995–2022)¹⁴⁹

1995: Ivan Diviš: Teorie spolehlivosti

1999: Josef Škvorecký za dosavadní dílo

2001: Věroslav Mertl: Hřbitov snů

2002: Květa Legátová: Želary

2004: Pavel Brycz: Patriarchátu dávno zašla sláva

2005: Edgar Dutka: Slečno, ras přichází

2006: Vladimír Körner za dosavadní dílo

2007: Milan Kundera: Nesnesitelná lehkost bytí

2008: Ludvík Vaculík: Hodiny klavíru

2009: Zdeněk Rotrekl za dosavadní dílo

2010: Antonín Bajaja: Na krásné modré dřevnici

2011: Daniela Hodrová: Vyvolávání

2014: Patrik Ouředník za dosavadní dílo

2017 – Jáchym Topol za román Citlivý člověk

2018 – Jiří Hájíček (*odmítl cenu převzít*)

2019 – Karol Sidon za celoživotní přínos české literatuře

¹⁴⁹ Státní cena za literaturu a Státní cena za překladatelské dílo | mkcr.cz. *Ministerstvo kultury České republiky* [online]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-cena-za-literaturu-a-statni-cena-za-prekladatelske-dilo-cs-582>

2020 – Michal Ajvaz, za dosavadní literární tvorbu

Seznam laureátů Cena Jiřího Ortena (za prózu)¹⁵⁰:

1987 – Zuzana Brabcová

1988 – Martin M. Šimečka, Žabí rok

1989 – Petr Placák, Medorek

1990 – Tereza Boučková, Indiánský běh

1993 – Michal Viewegh, Báječná léta pod psa

1997 – Jan Jandourek, V jámě lvové

1999 – Pavel Brycz, Jsem město

2002 – Jaroslav Rudiš, Nebe pod Berlínem

2005 – Kateřina Kováčová, Hnízda

2007 – Petra Hůlová Umělohmotný třípokoj

2008 – Petra Soukupová, K moři

2009 – Jana Šrámková, Hruškadóttir

2011 – Františka Jirousová, Vyhnanci

2012 – Vratislav Maňák, Šaty z igelitu

2016 – Sára Vybíralová: Spoušť

2017 – Zuzana Kultánová: Augustin Zimmerman

2019 – Anna Cima: Probudím se na Šibuji

¹⁵⁰ Cena Jiřího Ortena. [online]. Dostupné z: <https://www.cenajirihoortena.cz/>

2020– Hana Lehečková: Svatá hlava

II. Seznam českých prozaických děl vydaných v letech 2000–2020 v Evropě

2000

1. ARBES, Jakub. *Romanete*. București: Universal Dalsi, 2000. (*Romaneta*. Praha, 1878). Rumunsko.
2. ČAPEK, Karel. *Besedy s T. G. Masarikom = Hovory s T. G. Masarykem*. Moskva: MIK, 2000. (*Hovory s T. G. Masarykem*. Praha: 1928–1935). Rusko.
3. HRABAL, Bohumil. *L-am servit pe regele Angliei*. București: Univers, 2000. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Rumunsko.
4. HRABAL, Bohumil. *Minunea noastră cea de toate zilele. Universul meu*. București: Univers, 2000. (*Můj svět*. Praha: Československý spisovatel, 1988). Rumunsko.
5. HRABAL, Bohumil. *Wesela w domu*. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 2000. (*Svatby v domě*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1987). Polsko.
6. KLÍMA, Ladislav. *Stradanijata na knjaz Šternenchoch*. Sofija: Heron Press, 2000. (*Utrpení knížete Sternenhocha. Groteskní romanetto*. Praha: Rudolf Škeřík, 1928). Bulharsko.
7. KOMENSKÝ, Jan Amos. *Labirint sveta i raj serdca*. Moskva: MIK, 2000. (*Labyrinth světa a luthauz srdce*. Pirna, 1631). Rusko
8. KÖRNER, Vladimír. *Adelhajd*. Beograd: Stubovi kulture, 2000. *Adelheid*. Praha: Československý spisovatel, 1967). Srbsko.
9. KUNDERA, Milan. *Nevynosimaja legkost' bytija*. Sankt-Peterburg: Amfora, 2000. (*Nesnesitelná lehkost bytí*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1985). Rusko.

10. LANGER, Jiří. *Kilenc kapu. A Haszidok titkai*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2000. (*Devět bran. Chasídů tajemství*. Praha: Evropský literární klub, 1937). Slovensko (maďarsky).
11. MACURA, Vladimír. *Graždaninăt Monte Kristo*. Sofija: Panorama, 2000. (*Občan Monte Christo. Román*. Praha: GMA 91, 1993). Bulharsko.
12. NERUDA, Jan. *De la Praga la Paris și Ierusalim. Tablouri din străinătate*. București: Minerva, 2000. (*Obrazy z ciziny*. Praha: Grégr a Ferd. Dattel, 1872). Rumunsko.
13. NERUDA, Jan. *Prahalaistarinoita*. Helsinki: Taifuuni, 2000. (*Povídky malostranské*. Praha: Grégr a Ferd. Dattel, 1878). Finsko.
14. PEKÁRKOVÁ, Iva. *Gimme the money*. London: Serpent's Tail, 2000. (*Dej mi ty prachy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1996). Velká Británie.
15. TOPOL, Jáchym. *Angyal*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2000. (*Anděl*. Praha: Hynek, 1995). Slovensko (maďarsky).
16. TOPOL, Jáchym. *Éjszakai munka*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2000. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Slovensko (maďarsky).
17. VIEWEGH, Michal. *Chrumvanija na dobronamerenija čitatel*. Sofija: Heron Press, 2000. (*Nápady laskavého čtenáře*. Brno: Petrov, 1993). Bulharsko.
18. VIEWEGH, Michal. *Raskazi za brakot i seksot*. Skopje: Tabernakul, 2000. (*Povídky o manželství a o sexu*. Brno: Petrov, 1999). Makedonie.

19. HORNÍČEK, Miroslav. *Dobro skrita violina*. Renče: Stubelj, 2001. (Dobře utajené housle. Praha: Československý spisovatel, 1965). Slovinsko.
20. JIROTKA, Zdeněk. *Saturnin*. Renče: Stubelj, 2001. (*Saturnin*. Brno: Lidové noviny, 1942). Slovinsko.
21. KAMENSKAJA, Viktorija Alexandrovna (ed.). *Černyj Petr. Rassказы i povesti sovremennykh češskich pisatelej* [Černý Petr. Povídky a příběhy současných českých spisovatelů]. Sankt-Peterburg: Akademičeskij projekt, 2001.
22. KRATOCHVIL, Jiří. *Éjszakai tangó, avagy, Egy századvégi nyár regénye*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 2001. (*Noční tango, aneb, Román jednoho léta z konce století*. Brno: Petrov, 1999). Maďarsko.
23. KRATOCHVIL, Jiří. *Ljubov moja, Postmoderna*. Sofija: Heron Press, 2001. (*Má lásko, postmoderno*. Brno: Atlantis, 1994). Bulharsko.
24. KRATOCHVIL, Jiří. *Nesmrtna zgodba, ali, Življenje Sonje Trocki-Sammler, oziroma, Roman karneval*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2001. (*Nesmrtelný příběh, aneb, Život Soni Trocké-Sammlerové, čili, Román karneval*. Brno: Atlantis, 1997). Slovinsko.
25. LUSTIG, Arnošt. *Lovely green eyes*. London: Harvill, 2001. (*Krásné zelené oči*. Praha: Peron, 2000). Velká Británie.
26. NENADÁL, Radoslav. *Sodom ist kein Vaterland: Literarische Streifzüge durch das schwule Europa*. Berlin: Querverlag, 2001. (Růžový kavalír. In: *Rakvářova dcera a jiné prózy*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1985). Německo.
27. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Eine kurze Geschichte Europas im zwanzigsten Jahrhundert*. Wien: Czernin, 2001. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Rakousko.

28. ŠKVORECKÝ, Josef. *Egy tenorszaxofonos története*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 2001. (*Povídky tenorsaxofonisty*. Toronto, 1993). Maďarsko.
29. ŠKVORECKÝ, Josef. *Il miracolo*. Roma: Fandango, 2001. (*Mirákl*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1972)
30. VIEWEGH, Michal. *De herlige helvedes hundear*. København: Gyldendal, 2001. (*Báječná léta pod psa*. Praha: Československý spisovatel, 1992). Dánsko.
31. VIEWEGH, Michal. *Mergaičiu auklėjimas Čekijoje. Romanas*. Vilnius: Tyto alba, 2001. (*Výchova dívek v Čechách*. Praha: Český spisovatel, 1994). Litva.

2002

32. BRABCOVÁ, Zuzana. *Godina bisera*. Zagreb: Meandar, 2002. (*Rok perel*. Praha: Garamond, 2000). Chorvatsko.
33. ČAPEK, Karel. *Hordubal*. Tiranë: OMSCA-1, 2002. (*Hordubal*. Praha: Fr. Borový, 1933). Albánie.
34. DEML, Jakub. *Miriam; Moite prijateli*. Sofija: Heron Press, 2002. (*Miriam*. Jinošov na Moravě, 1916; *Moji přátelé*. Praha, 1913). Bulharsko.
35. DURYCH, Jaroslav. *Isten szivárványa*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2002. (*Boží duha*. Praha: Československý spisovatel, 1969). Slovensko (maďarsky).
36. FISCHEROVÁ, Daniela. *Fern und nah*. Erzählungen. Berlin: Elfenbein, 2002. (*Prst, který se nikdy nedotkne*. Praha: Hynek, 1995). Německo.
37. HODROVÁ, Daniela. *Teta*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2002. (*Théta*. Praha: Československý spisovatel, 1992). Bulharsko.

38. HRABAL, Bohumil. *Harlekíns millioner. Saga*. Eslöv; Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion; Stehag, 2002. (*Harlekýnovy miliony. Pohádka*. Praha: Československý spisovatel, 1981). Švédsko.
39. HRABAL, Bohumil. *Ja obslužival anglijskogo korolja*. Moskva: Inostranka; B.G.S.-Press, 2002. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Rusko.
40. JEDLIČKA, Josef. *Blut ist kein Wasser*. Roman. Stuttgart: Deutsche Verlags-Anstalt, 2002. (*Krev není voda*. Praha: Československý spisovatel, 1991). Německo.
41. KLÍMA, Ivan. *Se szentek, se angyalok*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 2002. (*Ani svatí, ani andělé*. Praha: Hynek, 1999). Maďarsko.
42. KLÍMA, Ivan. *Vljubeni za edin den*. Sofija: Heron Press, 2002. (*Milenci na jeden den*. Praha: Československý spisovatel, 1970). Bulharsko.
43. KLÍMA, Ladislav. *Oeuvres complètes. IV, Le grand roman*. Paris: Différence, 2002. (*Sebrané spisy. IV, Velký roman*. Praha: Torst, 1996). Francie.
44. LUSTIG, Arnošt. *Molitva za Katarinu Horovic*. Beograd: Stubovi kulture, 2002. (*Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou*. Praha: Československý spisovatel, 1964). Srbsko.
45. MICHAL, Karel. *Čest i sláva*. Sofija: Heron Press, 2002. (*Čest a sláva*. Praha: Mladá fronta, 1994). Bulharsko.
46. TOPOL, Filip. *Ékszerész Károly útja Korzikára. Adattár*. Budapest: Korma Könyvek, 2002. (*Karla Klenotníka cesta na Korsiku*. Praha: Maťa, 1999). Maďarsko.
47. TOPOL, Jáchym. *Anioł*. Bytom: FA-art, 2002. (*Anděl*. Praha: Hynek, 1995). Polsko.

48. TOPOL, Jáchym. *En utflykt till järnvägsstationen. Samt dikter.* Stockholm: Rámus, 2002. (*Výlet k nádražní hale.* Brno: Pluháček Martin, 1995; *Miluju tě k zbláznění.* Brno: Atlantis, 1991). Švédsko.
49. TOPOL, Jáchym. *Siostra.* Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2002. (*Sestra.* Brno: Atlantis, 1994). Polsko.
50. TŘEŠŇÁK, Vlastimil. *L'essentiel au sujet de monsieur Moritz. Happy week-end.* Paris: Esprit des péninsules, 2002. (*To nejdůležitější o panu Moritzovi.* Köln: Index, 1989). Francie.
51. URBAN, Miloš. *De wraak van de bouwmeesters.* Amsterdam: Anthos, 2002. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy.* Praha: Argo, 1999). Nizozemsko.
52. VIEWEGH, Michal. *Roman für Frauen.* Wien: Deuticke, 2002. (*Román pro ženy.* Brno: Petrov, 2001). Rakousko.
53. WEIL, Jiří. *Tähti sydämellä.* Helsinki: Basam Books, 2002. (*Život s hvězdou.* Praha: ELK, 1949). Finsko.
54. WEIL, Jiří. *Moskva – granica.* Moskva: MIK, 2002. (*Moskva – hranice.* Praha: Družstevní práce, 1937). Rusko

2003

55. BERKOVÁ, Alexandra. *Absurdija; Ubijstvena ljubov.* Sofija: Panorama pljus, 2003. (*Magorie.* Praha: Horizont, 1991; *Temná láska.* Brno: Petrov, 2000). Bulharsko.
56. BONDY, Egon. *A völgy.* Budapest: Korma Könyvek, 2003. (*Údolí.* Bratislava: Vydavateľstvo PT, 1998). Maďarsko.
57. DURYCH, Jaroslav. *Wallenstein árnyai.* Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2003. (*Bloudění.* Praha: Ladislav Kuncíř, 1929). Slovensko (maďarsky).

58. GRÖGEROVÁ, Bohumila. *Das windschiefe Tor*. Graz: Droschl, 2003. (*Branka z pantů*. Praha: Torst, 1998). Rakousko.
59. GRUŠA, Jiří. *Kwestionariusz, czyli, Modlitwa za pewne miasto i przyjaciela*. Warszawa: Twój STYL, 2003. (*Dotazník, aneb, Modlitba za jedno město a přítele*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1978). Polsko.
60. HÁJÍČEK, Jiří. *Zöld lókötök*. Budapest: Mágus, 2003. (*Zloději zelených koní*. Brno: Host, 2001). Maďarsko.
61. HRABAL, Bohumil. *Pernelyg triukšminga vienatvė. Apysakos ir apsakymai*. Vilnius: Strofa, 2003. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981). Litva.
62. KRATOCHVIL, Jiří. *Bessmertnaja istorija, ili, Žizn' Soni Trockoj-Zammler (roman-karnaval)*. Moskva: MIK, 2003. (*Nesmrtelný příběh, aneb, Život Soni Trocké-Sammlerové, čili, Román karneval*. Brno: Atlantis, 1997). Rusko.
63. KURAS, Benjamin. *Van-e élet a Marxon?. A posztkommunista Középeurópa kendőzetlenül*. Bratislava: Kalligram, 2003. (*Je na Marxu život?. Postkomunistická střední Evropa bez ubrousku*. Praha: Evropský literární klub; Formát, 2000). Slovensko (maďarsky).
64. LANGER, Jiří. *Yhdeksän porttia. Hasidien salaisuudet*. Helsinki: Basam Books, 2003. (*Devět bran. Chasídů tajemství*. Praha: Evropský literární klub, 1937). Finsko.
65. OBERMANNOVÁ, Irena. *Dnevnik lude žene*. Zagreb: Edicije Božičević, 2003. (*Deník šílené manželky*. Praha: Eroika; Knižní klub, 1998). Chorvatsko.
66. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. A huszadik század rövid története*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2003. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Slovensko (maďarsky).

67. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Kratka istorija na XX vek*. Sofija: Fakel, 2003. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Bulharsko.
68. ŠKVORECKÝ, Josef. *Historia kukulki i inne opowiadania*. Sejny: Pogranicze, 2003. (Příběh o kukačce. In: *Sedmiramenný svícen*. Praha: Naše vojsko, 1965). Polsko
69. TOPOL, Jáchym. *Nachtwerk*. Amsterdam: Ambo, 2003. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Nizozemsko.
70. URBAN, Miloš. *Hastrman, a vizek fejedelme*. Zöldregény. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2003. (*Hastrman. Zelený román*. Praha: Argo, 2001). Slovensko (maďarsky).
71. VIEWEGH, Michal. *Čudoviti pasji časi*. Ljubljana: Sanje, 2003. (*Báječná léta pod psa*. Praha: Československý spisovatel, 1992). Slovinsko.
72. VIEWEGH, Michal. *Lučšije gody – psu pod chvost = Báječná léta pod psa; Letopisy otcovskoj ljubvi = Zapisovatelé otcovské lásky*. Moskva: Inostranka, 2003. (*Báječná léta pod psa*. Praha: Československý spisovatel, 1992; *Zapisovatelé otcovské lásky*. Brno: Petrov, 1998). Rusko.
73. WEINER, Richard. *Banščik. Esse, novelly = Lazebník*. Moskva: Agraf, 2003. (*Lazebník*. Praha: Aventinum, 1929). Rusko.
74. ZEYER, Julius. *Legandi za ljubovta*. Sofija: Heron Press, 2003. (*Tři legendy o krucifixu a jiné báje o lásce*. Praha: Česká grafická společnost „Unie“, 1906). Bulharsko.

2004

75. BALABÁN, Jan. *Počitnice*. Ljubljana: Društvo Apokalipsa, 2004. (*Prázdniny. Povídky*. Brno: Host, 1998). Slovinsko.
76. BASS, Eduard. *Nie ot cirka. Razkazi ot edna nošt*. Sofija: Heron Press, 2004. (*Lidé z maringotek*. Praha: Fr. Borový, 1942). Bulharsko.
77. BERKOVÁ, Alexandra. *Amor tenebroso*. Vitoria-Gasteiz: Bassarai, 2004. (*Temná láska*. Brno: Petrov, 2000). Španělsko.
78. BERKOVÁ, Alexandra. *Trpljenje vdanega zmeneta*. Ljubljana: Društvo Apokalipsa, 2004. (*Utrpení oddaného všíváka*. Brno: Petrov, 1993). Slovinsko.
79. BINAR, Ivan. KANTŮRKOVÁ, Eva. PECKA, Karel. *Tri malki prozi*. Sofija: Panorama pljus, 2004. (*Tři prózy v trezoru*. Praha: Evropský literární klub, 2004.) Bulharsko.
80. BRABCOVÁ, Zuzana. *Gyöngyök éve*. Budapest: Ulpius-ház, 2004. (*Rok perel*. Praha: Garamond, 2000). Maďarsko.
81. DOLEŽAL, Miloš. *Gmina*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2004. (*Obec*. Brno: Atlantis, 1996). Polsko.
82. FISCHL, Viktor. *Jeruzalemske zgodbe (Izbor); Kafka v Jeruzalemu*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2004. (*Jeruzalémské povídky (Výbor)*. Köln: Index, 1985; *Kafka v Jeruzalému*. Praha: Český spisovatel, 1996). Slovinsko.
83. FUKS, Ladislav. *L'incinérateur de cadavres*. Levallois-Peret: Engouletemps, 2004. (*Spalovač mrtvol*. Praha: Československý spisovatel, 1967). Francie.
84. HOSTOVSKÝ, Egon. *Siebenmal in der Hauptrolle. Roman*. München: Deutsche Verlags-Anstalt, 2004. (*Sedmkrát v hlavní úloze. Román*. New York: New Yorský Denník, 1942). Německo.

85. HRABAL, Bohumil. *Ballades sanglantes et légendes*. Paris: Esprit des péninsules, 2004. (*Morytáty a legendy*. Praha: Československý spisovatel, 1968). Francie.
86. HRABAL, Bohumil. *I kam shërbyer mbretit të Anglisë*. Tiranë: Korbi, 2004. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Albánie.
87. KANTŮRKOVÁ, Eva. *Prijateljice iz doma tuge*. Beograd: Plato, 2004. (*Přítelkyně z domu smutku*. Köln: Index, 1984). Srbsko.
88. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Trumpa dvidešimto amžiaus istorija*. Vilnius: Apostrofa, 2004. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Litva.
89. ŠKVORECKÝ, Josef. *De zevenarmige kandelaar*. Amsterdam: Ambo, 2004. (*Sedmiramenný svícen*. Praha: Naše vojsko, 1964). Nizozemsko.
90. TOPOL, Jáchym. *Nocna praca*. Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2004. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Polsko.
91. URBAN, Miloš. *Héttemplom. Gótikus regény prágából*. Budapest: Ulpius-ház, 2004. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999).

2005

92. ANDRONIKOVÁ, Hana. *A napóra hangja*. Budapest: Ulpius-ház, 2005. (*Zvuk slunečních hodin*. Praha: Knižní klub, 2001). Maďarsko.
93. ANDRONIKOVÁ, Hana. *Huk sonečnaha hadzinnika*. Minsk: I. P. Lohvinaŭ, 2005. (*Zvuk slunečních hodin*. Praha: Knižní klub, 2001). Bělorusko.
94. BAJAJA, Antonín. *Zvaŭčënne. Ramanëta pra vaŭkoŭ, ljudzej i znakì*. Minsk: I. P. Lohvinaŭ, 2005. (*Zvlčení (romaneto o vlčích, lidech a úkazech)*. Brno: Petrov, 2003). Bělorusko.

95. DOUSKOVÁ, Irena. *Kak vǎlcite me izjadocha*. Sofija: Kolibri, 2005. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998; *Doktor Kott přemítá*. Brno: Petrov, 2002). Bulharsko.
96. HODROVÁ, Daniela. *Kakavidite. Živi kartini*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2005. (*Kukly. Živé obrazy*. Praha: Práce, 1991). Bulharsko.
97. HRABAL, Jiří; VUKOVIĆ, Petar (eds.). *Baršunaste priče. Antologija češke kratke priče* [Sametový příběh. Antologie české povídky]. Zagreb: Profil International, 2005. Chorvatsko.
98. HŮLOVÁ, Petra. *Les montagnes rouges*. Paris: Éditions de l'Olivier, 2005. (*Paměť mojí babičce*. Praha: Torst, 2002). Francie.
99. KLÍMA, Ladislav. *Abszolút akarat vagyok*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2005. (*Jsem absolutní vůle*. Praha: Trigon, 1991). Slovensko (maďarsky).
100. KLÍMA, Ladislav. *Oeuvres complètes. II, Dieu le ver. Correspondance, 1905–1928*. Paris: Différence, 2005. (*Sebrané spisy. II, Hominibus*. Praha: Torst, 2006). Francie.
101. KOLSKÝ, Tomáš. *Ruthie ou la couleur du monde*. Paris: Éditions de l'Olivier, 2005. (*Ruthie a barevnost světa*. Praha: Torst, 2003). Francie.
102. KRATOCHVIL, Jiří. *Kushadj, bestia!*. Budapest: Ulpius-ház, 2005. (*Lehni, bestie!*. Brno: Petrov, 2002). Maďarsko.
103. KRATOCHVIL, Jiří. *Nel cuore delle notti un canto*. Milano: Anfora, 2005. (*Uprostřed nocí zpěv*. Brno: Atlantis, 1992). Itálie.
104. MUCHA, Jiří. *Alfons Mucha*. Budapest: Tandem Grafikai Stúdió, 2005. (*Kankán se svatozáří. Život a dílo Alfonse Muchy*. Praha: Obelisk, 1969). Maďarsko.
105. RICHTEROVÁ, Sylvie. *Povtorno sboguvane*. Sofija: Heron Press, 2005. (*Druhé loučení*. Praha: Mladá fronta, 1994). Bulharsko.

106. ROTREKL, Zdeněk. *Svetlinata idva ot mraka*. Sofija: IK Emas, 2005. (*Světlo přichází potmě*. Brno: Atlantis, 2001). Bulharsko.
107. ŠOTOLA, Jiří. *Tizennyolc Jeruzsálem*. Bratislava: Kalligram, 2005. (*Osmnáct Jeruzalémů*. Praha: Československý spisovatel, 1986). Slovensko.
108. URBAN, Miloš. *A katedrális árnya*. Isteni krimikomédia. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2005. (*Stín katedrály. Božská krimikomedie*. Praha: Argo, 2003). Slovensko (maďarsky).
109. URBAN, Miloš. *Sem' chramov. Pražskij gotičeskij roman*. Moskva: Izdatel'stvo Ol'gi Morozovoj, 2005. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Rusko.
110. WEIL, Jiří. *Moscú: frontera*. Guadarrama: Ediciones del Oriente y del Mediterráneo, 2005. (*Moskva – hranice*. Praha: Družstevní práce, 1937). Španělsko.

2006

111. ANDRONIKOVÁ, Hana. *Zvucite na slănčevija časovnik*. Sofija: SemaRŠ, 2006. (*Zvuk slunečních hodin*. Praha: Knižní klub, 2001). Bulharsko.
112. DURYCH, Jaroslav. *Margaritka*. Moskva: MIK, 2006. (*Sedmikráska*. Praha: Ladislav Kuncíř, 1925). Rusko
113. HODROVÁ, Daniela. *Komedija*. Sofija: Panorama pljus, 2006. (*Komedie*. Praha: Torst, 2003). Bulharsko.
114. HRABAL, Bohumil. *Den ljuva sorgen*. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion, 2006. (*Krasosmutnění*. Praha: Československý spisovatel, 1979). Švédsko.

115. HRABAL, Bohumil. *Piękna rupieciarnia*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2006. (Rozhovor sám se sebou. In: *Domáci úkoly z pilnosti*. Praha: Československý spisovatel, 1982). Polsko.
116. HRABAL, Bohumil. *Unha soidade demasiado ruidosa*. Cangas do Morrazo: Rinoceronte, 2006. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981). Španělsko.
117. KLÍMA, Ivan. *Moji opasnyje putešestvija*. Moskva: MIK, 2006. (*Moje nebezpečné výlety*. Praha: Academia, 2004). Rusko.
118. LEGÁTOVÁ, Květa. *Żelary*. Warszawa: Kowalska/Stiasny, 2006. (*Želary*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Polsko.
119. OUŘEDNÍK, Patrik. *A megfelelő pillanat, 1855*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2006. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Maďarsko.
120. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Kratka povijest dvadesetog stoljeća*. Zagreb: Profil International, 2006. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Chrovatsko.
121. OUŘEDNÍK, Patrik. *Podchodjašt moment, 1855*. Sofija: Fakel, 2006. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Bulharsko.
122. SCHULZ, Karel. *Kamin' i bil'. Roman*. Kyjiv: Junivers, 2006. (*Kámen a bolest*. Praha: Vyšehrad, 1942). Ukrajina.
123. ŠKVORECKÝ, Josef. L'venok. *Detektivnaja melodrama*. Moskva: MIK, 2006. (*Lvíče. Koncové detektivní melodrama*. Praha: Československý spisovatel, 1969). Rusko.
124. NEZNÁMÝ AUTOR. *Tkadleček*. Klagenfurt: Wieser, 2006. (*Tkadleček*. Praha: Kronberger a Weber, 1824). Německo.
125. TOPOL, Jáchym. *Droga do Bugulmy*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2006. (*Cesta do Bugulmy*. In: *Supermarket sovětských hrdinů*. Praha: Torst, 2007). Polsko.

126. TOPOL, Jáchym. *Lavoro notturno*. Roma: Azimut, 2006. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Itálie.
127. TOPOL, Jáchym. *Spoelen met teerzeep*. Amsterdam: Ambo, 2006. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Nizozemsko.
128. URBAN, Miloš. *Klątwa siedmiu kościołów*. Warszawa: Prószyński i S-ka, 2006. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Polsko.
129. WEISS, Ernst. *Jarmila. Een liefdesgeschiedenis uit Bohemen*. Amsterdam: Van Genneep, 2006. (*Jarmila. Milostný příběh z Čech*. Praha: Aula, 1998). Nizozemsko.

2007

130. AJVAZ, Michal. *A másik város*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2007. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Slovensko (maďarsky).
131. BONDY, Egon. *Hatto. Roman*. Berlin: Elfenbein, 2007. (*Hatto*. Brno: Zvláštní vydání, 1995). Německo.
132. ČAPEK, Josef. *L'ombra della felce*. Porto Valtravaglia: Poldi Libri, 2007. (*Stín kapradiny*. Praha: Aventinum, 1930). Itálie.
133. FUKS, Ladislav. *Lavonų degintojas. Romanas*. Vilnius: Tyto alba, 2007. (*Spalovač mrtvol*. Praha: Československý spisovatel, 1967). Litva.
134. HRABAL, Bohumil. *Drie rabiante legendes*. Amsterdam: Voetnoot, 2007. (Tři rabiátské legendy In: *Poupata*. Praha: Mladá fronta, 1970). Nizozemsko.

135. HRABAL, Bohumil. *Praagse ironie*. Amsterdam: Prometheus, 2007. (*Pražská ironie*, 1985. Praha: Pražská imaginace, 1995). Nizozemsko.
136. HŮLOVÁ, Petra. *Czas czerwonych gór*. Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2007. (*Paměť mojí babičce*. Praha: Torst, 2002). Polsko.
137. LEGÁTOVÁ, Květa. *De man uit Želary*. Amsterdam: Wereldbibliotheek, 2007. (*Jozova Hanule*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002). Nizozemsko.
138. LEGÁTOVÁ, Květa. *De mensen van Želary*. Amsterdam: Wereldbibliotheek, 2007. (*Želary*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Nizozemsko.
139. LEGÁTOVÁ, Květa. *Erōtas sta dasē tēs Moravias. Mythistorēma*. Athēna: Ekdoseis Kastaniōtē, 2007. (*Jozova Hanule*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002). Řecko.
140. MILOTA, Karel. *Krepostta*. Sofija: Panorama pljus, 2007. (Major Motl; Vitráž s kočkou; Hrad. In: *Ďáblův dům*. Praha: Mladá fronta, 1994). Bulharsko.
141. NERUDA, Jan. *Die Hunde von Konstantinopel. Reisebilder*. München: Deutsche Verlags-Anstalt, 2007. (*Obrazy z ciziny*. Praha: Grégr a Ferd. Dattel, 1872). Německo.
142. OUŘEDNÍK, Patrik. *Die Gunst der Stunde, 1855. Roman*. St. Pölten: Residenz, 2007. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Rakousko.
143. OUŘEDNÍK, Patrik. *Instante propicio, 1855*. Madrid: Melusina, 2007. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Španělsko.
144. PALLA, Marian. *Zapiskite na čistačkata Mod*. Sofija: Kolibri, 2007. (*Zápisky uklizečky Maud*. Brno: Petrov, 2000).
145. PLATZOVÁ, Magdaléna. *Alle beschavingen hebben hun hoogtepunt*. Amsterdam: Voetnoot, 2007. (Všechny kultury mají svůj vrchol.

- In: *Sůl, ovce a kamení*. Praha: One Woman Press, 2003). Nizozemsko.
146. TOPOL, Jáchym. *Het gouden hoofd*. Amsterdam: Voetnoot, 2007. (Zlatá hlava. In: *Supermarket sovětských hrdinů*. Praha: Torst, 2007). Nizozemsko.
147. TOPOL, Jáchym. *Misiones nocturnas*. Madrid: Lengua de Trapo, 2007. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Španělsko.
148. TOPOL, Jáchym. *Noćni posao*. Zaprešić: Fraktura, 2007. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Polsko.
149. TOPOL, Jáchym. *Sestra*. Ljubljana: Sanje, 2007. (*Sestra*. Brno: Atlantis, 1994). Slovinsko.
150. TOPOL, Jáchym. *Zirkuszone. Roman*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2007. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Německo.
151. URBAN, Miloš. *Cień katedry. Boska krymikomedia*. Warszawa: Prószyński i S-ka, 2007. (*Stín katedrály. Božská krimikomédie*. Praha: Argo, 2003). Polsko.
152. VÁCHAL, Josef. *Roman sanglant. Étude culturelle et historico-littéraire*. Woippy: Engouletemps-Cascade, 2007. (*Krvavý román*. Praha, 1924). Francie.
153. VANĚK-ÚVALSKÝ, Bohuslav. *Kobiety, Havel, hygiena*. Katowice: Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych, 2007. (*Ženy, Havel, hygiena*. Brno: Petrov, 2003). Polsko.
154. WEINER, Richard. *Apatičnijat zritel. Ranni razkazi*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2007. (*Netečný divák a jiné prósy*. Praha: Fr. Borový, 1917). Bulharsko.
155. WEINER, Richard; DEML, Jakub. *Assemblea generale; La luce dimenticata*. Porto Valtravaglia: Poldi Libri, 2007. (*Valná hromada*. In: *Lazebník*. Praha: Aventinum, 1929; *Zapomenuté světlo*. Tasov, 1934). Itálie.

2008

156. BASS, Eduard. *Les onze de Klapzuba. Roman.* Paris: L'Age d'Homme, 2008. (*Klapzubova jedenáctka.* Praha: Fr. Borový, 1922). Francie.
157. BRYCZ, Pavel. *Patriarhata davno minula slava.* Ljubljana: Društvo Apokalipsa, 2008. (*Patriarchátu dávno zašla sláva.* Brno: Host; Hněvín: Most, 2003). Slovinsko.
158. FUKS, Ladislav. *Sežigalec trupel.* Ljubljana: Modrijan, 2008. (*Spalovač mrtvol.* Praha: Československý spisovatel, 1967). Slovinsko.
159. HÁJÍČEK, Jiří. *Parasztbarokk.* Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2008. (*Selský baroko.* Brno: Host, 2005). Slovensko (maďarsky).
160. HAŠEK, Jaroslav. *Dernières aventures du brave soldat Chvéík.* Paris: Gallimard, 2009. (*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války,* Praha: Adolf Synek, 1922). Francie.
161. HODROVÁ, Daniela. *Denjat na Perun.* Sofija: Panorama pljus, 2008. (*Perunův den.* Praha: Hynek, 1994; *Město vidím...* Praha: Euroslavica, 1992). Bulharsko.
162. HRABAL, Bohumil. *Breven till Dubenka.* Stockholm: Ruin, 2008. (*Listopadový uragán.* Praha: Tvorba ve vydavatelství Delta; 1990; *Ponorné říčky.* Praha: Pražská imaginace, 1990). Švédsko.
163. HRABAL, Bohumil. *Eu servín ao rei de Inglaterra.* Cangas do Morrazo: Rinoceronte, 2008. (*Obsluhoval jsem anglického krále.* Köln: Index, 1980). Španělsko.
164. HRABAL, Bohumil. *Izbrano [Vybráno].* Sofija: Universitetsko izdatelstvo Sv. Kliment Ochridski, 2008. Bulharsko.

165. HRABAL, Bohumil. *Liian meluisa yksinäisyys*. Helsinki: Kirjava, 2008. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981).
166. HRABAL, Bohumil. *Oglas za hišo, v kateri nočem več živet*. Izbor iz kratke proze. Ljubljana: Študentska založba, 2008. (*Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet*. Praha: Melandrich, 1991). Slovinsko.
167. KLÍMA, Ivan. *De huwelijksreis*. Amsterdam: Voetnoot, 2008. (Svatební cesta. In: *Milenci na jeden den*. Praha: Československý spisovatel, 1970). Nizozemsko.
168. KOHOUT, Pavel. *Die Schlinge: Roman*. Berlin: Osburg, 2009. (*Smyčka*. Praha: Pistorius a Olšanská, 2008). Německo.
169. KRATOCHVIL, Jiří. *Lejdi Karnaval*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2008. (*Lady Carneval*. Brno: Petrov, 2004). Bulharsko.
170. KRISOVÁ, Eda. *Rachel*. Amsterdam: Voetnoot, 2008. (*Ráchel*. Praha: Prostor, 2007). Nizozemsko.
171. LEGÁTOVÁ, Květa. *Hanulka Jozy*. Warszawa: Wydawnictwo Dwie Siostry, 2008. (*Jozova Hanule*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002). Polsko.
172. LEGÁTOVÁ, Květa. *La belle de Joza*. Lausanne: Noir sur blanc, 2008. (*Jozova Hanule*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002). Švýcarsko.
173. MICHAL, Karel. *Straszydła na co dzień*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2008. (*Bubáci pro všední den*. Praha: Československý spisovatel, 1961). Polsko.
174. NĚMCOVÁ, Božena. *Babitchka. Grand-mère. Tableaux de la vie campagnarde 1855 = Babička*. Genève: Zoé, 2008. (*Babička*. Praha: Jaroslav Pospíšil, 1855). Švýcarsko.
175. PEKÁRKOVÁ, Iva. *Dej mi ta keš*. Ljubljana: Modrijan, 2008. (*Dej mi ty prachy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1996). Slovinsko.

176. PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Friszta. Opowieść kabulska*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2008. (*Frišta*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004). Polsko.
177. PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Di Nackten: Roman*. Düsseldorf: Saueländer, 2009. (*Nazí*. Praha: Paseka, 2009). Německo.
178. RUDIŠ, Jaroslav. *Neba pad Bèrlinam*. Minsk: I. P. Lohvinaŭ, 2008. (*Nebe pod Berlínem*. Praha: Labyrint, 2002). Bělorusko.
179. ŠKVORECKÝ, Josef. *Sezon čto nado = Prima sezóna*. Sankt-Peterburg: Globus, 2008. (*Prima sezóna*. Toronto: Sixty-Eight Publishers, 1975). Rusko.
180. TOPOL, Filip. *De reis naar Corsica*. Amsterdam: Voetnoot, 2008. (*Karla Klenotníka cesta na Korsiku*. Praha: Mafá, 1999). Nizozemsko.
181. TOPOL, Filip; TOPOL, Jáchym; TOPOL, Josef. *Anel. Apovesì, p'esa* [Anděl. Povídky, hra]. Minsk: I. P. Lohvinaŭ, 2008. Bělorusko.
182. TOPOL, Jáchym. *Anděl. L'incrocio dell'Angelo*. Roma: Azimut, 2008. (*Anděl*. Praha: Hynek, 1995). Itálie.
183. TOPOL, Jáchym. *Gárgaras con alquitrán*. Madrid: Lengua de Trapo, 2008. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Španělsko.
184. TOPOL, Jáchym. *Nattarbete*. Stockholm: Ersatz, 2008. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Švédsko.
185. TOPOL, Jáchym. *Strefa cyrkowa*. Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2008. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Polsko.
186. URBAN, Miloš. *Im Dunkel der Kathedrale. Roman*. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2008. (*Stín katedrály. Božská krimikomedie*. Praha: Argo, 2003). Německo.
187. URBAN, Miloš. *Santini nyelve. A fény regénye*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2008. (*Santiniho jazyk. Román světla*. Praha: Argo, 2008). Slovensko (maďarsky).

188. URBAN, Miloš. *Sedam crkava. Gotički roman iz Praga*. Zagreb: Profil International, 2008. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Chorvatsko.
189. URBAN, Miloš. *Sedmocärkvie. Gotičeski roman ot Praga*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2008. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Bulharsko.
190. VANČURA, Vladislav. *Markéta Lazarová*. Zagreb: Naklada MD, 2008. (*Marketa Lazarová*. Praha: Sfinx, 1931). Chorvatsko.
191. WEIL, Jiří. *Sechs Tiger in Basel. Erzählungen*. Lengwil-Oberhofen: Libelle, 2008. (*Šest tygrů v Basileji* In: *Hodina pravdy, hodina zkoušky*. Praha: Československý spisovatel, 1966). Švýcarsko.

2009

192. ČAPEK, Karel. *Dhjetë tregime. Nga njëri xhep në xhepin tjetër. 10 + 10 tregime*. Tiranë: Ombra GVG, 2009. (*Povídky z jedné kapsy; Povídky z druhé kapsy*. Praha: Aventinum, 1929). Albánie.
193. ČAPEK, Karel. *O ano do xardineiro. Cangas do Morrazo: Rinoceronte, 2009. (Zahradníkův rok*. Praha: Aventinum, 1929). Španělsko.
194. ČAPEK, Karel. *Prenten van Holland*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (*Obrázky z Holandska*. Praha: Aventinum, 1932). Nizozemsko.
195. DOUSKOVÁ, Irena. *Anyegin ruszki volt*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2009. (*Oněgin byl Rusák*. Brno: Druhé město, 2006). Slovensko (maďarsky).
196. DUTKA, Edgar. *Fräulein, der Hundefänger kommt!*. Wien: Braumüller Literaturverlag, 2009. (*Slečno, ras přichází*. Praha: Prostor, 2004). Rakousko.

197. DUTKA, Edgar. *Onder water*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (Pod vodou. In: *Stažení z kůže ze tmy vycházíme*. Praha: Torst, 2007). Nizozemsko.
198. HEDIN, Tora; LARSSON, Mats; MEISTER, Lova (eds.). *Tjeckien berättar. I sammetens spår. Femton noveller* [Česko vypravuje. Ve stopách sametu. Patnáct povídek]. Přel. Eva-Kersti Almerud, Tora Hedin, Hanna Lagerlöf, Mats Larsson, Lova Meister. Stockholm: Tranan, 2009. Švédsko.
199. HRABAL, Bohumil. *Balony mogą wzlecieć*. Izabelin: Świat Literacki, 2009. (*I balony mohou vzlétnout*. Praha: Pražská imaginace, 1993). Polsko
200. KANTŮRKOVÁ, Eva. *Demoni na lošoto vreme*. Sofija: Panorama pljus, 2009. (*Démoni nečasu (Nečasovi démoni)*. Praha: Baronet, 2007). Bulharsko.
201. KAPLICKÝ, Václav. *Molot ved'm*. Moskva: MIK, 2009. (*Kladivo na čarodějnice*. Praha: Československý spisovatel, 1963). Rusko.
202. KLÍMA, Ladislav. *Het lijden van vorst Sternenhoch. Een Grotleske*. Amsterdam: Coppens and Frenks, 2009. (*Utrpení knížete Sternenhocha. Grotleskní romanetto*. Praha: Rudolf Škeřík, 1928). Nizozemsko.
203. KRATOCHVIL, Jiří. *Brünner Erzählungen*. Wien: Braumüller Literaturverlag, 2009. (*Brněnské povídky*. Brno: Druhé město, 2007). Nizozemsko.
204. KRATOCHVIL, Jiří. *Dame de coeur*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (*Dame de coeur*. In: *Brněnské povídky*. Brno: Druhé město, 2007). Nizozemsko.
205. KRATOCHVIL, Jiří. *Leż, bestio!*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2009. (*Lehni, bestie!*. Brno: Petrov, 2002). Polsko.

206. NĚMCOVÁ, Božena. *Babička. Sliki ot selskiot život*. Skopje: Makedonska reč, 2009. (*Babička*. Praha: Jaroslav Pospíšil, 1855). Makedonie.
207. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Meoce saukunis mokle istoria*. Tbilisi: Pegasi, 2009. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Gruzie.
208. PLACÁK, Petr. *Het schip der doden*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (Lod' mrtvých. In: *Cesta za dobrodružstvím*. Praha: Babylon, 2001). Nizozemsko.
209. POLÁČEK, Karel. *Dom na gorodskoj okraïne*. Sankt-Peterburg: Aletejja, 2009. (*Dům na předměstí*. Praha: Čin, 1928). Rusko.
210. TOPOL, Jáchym. *Å gurgle tjære*. Oslo: Bokvennen, 2009. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Norsko.
211. URBAN, Miloš. *De kleine dood*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (Smrtečka. In: *Už tě nemiluju*. Jihlava: Listen, 2005). Nizozemsko.
212. WEINER, Richard. *Een stem aan de telefoon*. Amsterdam: Voetnoot, 2009. (Hlas v telefonu. In: *Škleb*. Praha: Alois Srdce, 1919). Nizozemsko.

2010

213. AJVAZ, Michal. *De kever*. Amsterdam: Voetnoot, 2010. (Brouk. In: *Návrat starého varana*. Praha: Mladá fronta, 1991). Nizozemsko.
214. AJVAZ, Michal. *En annan stad*. Stockholm: Aspekt, 2010. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Švédsko.
215. APPLIQUÉ, Abbé. *De kunst van het neuken*. Amsterdam: Voetnoot, 2010. (*Umění mrdati*. Praha: Kruh přátel klasické literatury erotické, 1940). Nizozemsko.

216. BAJAJA, Antonín. *Po volčje (romanet o volkovih, ljudeh in naravnih pojavih)*. Ljubljana: Modrijan, 2010. (*Zvolčení (romaneto o vlčích, lidech a úkazech)*. Brno: Petrov, 2003). Slovinsko.
217. ČAPEK, Karel. *La krakatita. Una fantasía nuclear*. Córdoba: Olivo Azul, 2010. (*Krakatit*. Praha: Aventinum, 1924). Španělsko.
218. ČAPEK, Karel. *Voyage vers le Nord*. Paris: Sonneur, 2010. (*Cesta na sever*. Brno: Lidové noviny, 1936). Francie.
219. DENEMARKOVÁ, Radka. *Denar od Hitlerja (poletni mozaik)*. Ljubljana: Modrijan, 2010. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Slovinsko.
220. DRDA, Jan. *Pasakas ar laimīgām beigām*. Rīga: Pētergailis, 2010. (*České pohádky*. Praha: Československý spisovatel, 1958). Lotyšsko.
221. FUKS, Ladislav. *Moji črnolasi bratje*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2010. (*Mí černovlasí bratři*. Praha: Československý spisovatel, 1964). Slovinsko.
222. HAKL, Emil. *Föräldrar och barn*. Stockholm: Aspekt, 2010. (*O rodičích a dětech*. Praha: Argo, 2002). Švédsko.
223. HAKL, Emil. *Treffpunkt Pinguinhaus. Spaziergänge mit dem Vater. Novelle*. Wien: Braumüller Literaturverlag, 2010. (*O rodičích a dětech*. Praha: Argo, 2002). Rakousko.
224. HAŠEK, Jaroslav. *Egy derék katona kalandjai a világháborúban*. Törökbálint: Ciceró, Könyvstúdió, 2010. (*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Praha, 1921–1923). Maďarsko.
225. JIROTKA, Zdeněk. *Saturņins*. Rīga: Mansards, 2010. (*Saturnin*. Brno: Lidové noviny, 1942). Lotyšsko.
226. KOMÁREK, Stanislav. *Das schwarze Häuschen*. Wien: Braumüller Literaturverlag, 2010. (*Černý domeček*. Brno: Petrov, 2004). Rakousko.

227. KRATOCHVIL, Jiří. *Das Versprechen des Architekten*. Wien: Braumüller Literaturverlag, 2010. (*Slib. Rekviem na padesátá léta*. Brno: Druhé město, 2009). Rakousko.
228. KRATOCHVIL, Jiří. *En mitad de la noche un canto*. Madrid: Impedimenta, 2010. (*Uprostřed noci zpěv*. Brno: Atlantis, 1992). Španělsko.
229. LISTOPAD, František. *Tristan, oder, Der Verrat des Intellektuellen*. Berlin: Matthes & Seitz Berlin, 2010. (*Tristan, čili, Zrada vzdělance*. Wien: Bohemica Viennensia, 1954). Německo.
230. MACURA, Vladimír. *Gubernantkata*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Guvernantka*. Praha: Mladá fronta, 1997). Bulharsko.
231. MACURA, Vladimír. *Informatorät*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Informátor*. Praha: Favia International, 1992). Bulharsko.
232. MACURA, Vladimír. *Komendantät*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Komandant*. Praha: Mladá fronta, 1994). Bulharsko.
233. MACURA, Vladimír. *Medikus*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Medikus*. In: *Ten, který bude*. Praha: Hynek, 1999). Bulharsko.
234. NOVÁK, Jan. *Eddig megvolnánk. A Maşín család és a hidegháború egyik legizgalmasabb története*. Bratislava: Kalligram, 2010. (*Zatím dobrý. Mašínovi a největší příběh studené války*. Brno: Petrov, 2004). Slovensko (maďarsky).
235. OUŘEDNÍK, Patrik. *Case closed*. London: Dalkey Archive Press, 2010. (*Ad acta*. Praha: Torst, 2006). Velká Británie.
236. PALLA, Marian. *Con un pelo sulla lingua. Il detective Wlapr e altri misfatti*. Porto Valtravaglia: Poldi Libri, 2010. (*S chloupkem na jazyku, aneb, Sto případů detektiva Wlapra*. Brno: Petrov, 1999). Itálie.

237. PROCHÁZKOVÁ, Lenka. *Slánce v zenita. Roman za Jan Palach*. Sofija: Paradoks, 2010. (*Slunce v úplňku. Příběh Jana Palacha*. Praha: Prostor, 2008). Bulharsko.
238. RUDIŠ, Jaroslav. *Himmel under Berlin*. Stockholm: Aspekt, 2010. (*Nebe pod Berlínem*. Praha: Labyrint, 2002). Švédsko.
239. RUDIŠ, Jaroslav. *Il cielo sotto Berlino*. Roma: Atmosphere Libri, 2010. (*Nebe pod Berlínem*. Praha: Labyrint, 2002). Itálie.
240. RUDIŠ, Jaroslav. *Nebeto pod Berlin*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Nebe pod Berlínem*. Praha: Labyrint, 2002). Bulharsko.
241. SOUČKOVÁ, Milada. *Bel Canto*. Berlin: Matthes & Seitz Berlin, 2010. (*Bel canto*. Praha: Melantrich, 1944). Německo.
242. ŠKVORECKÝ, Josef. *Bassaksofon*. Sofija: Stigmati – Bochemija klub, 2010. (*Bassaxofon In: Babylonský příběh*. Praha: Svobodné slovo, 1967). Bulharsko.
243. ŠKVORECKÝ, Josef. *Hétköznapi életek*. Budapest: Cartaphilus, 2010. (*Obyčejné životy. Novela pro stálé čtenáře*. Praha: Ivo Železný, 2004). Maďarsko.
244. TOPOL, Jáchym. *De werkplaats van de duivel*. Amsterdam: Anthos, 2010. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Nizozemsko.
245. TOPOL, Jáchym. *Gargling with tar*. London: Portobello, 2010. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Velká Británie.
246. TOPOL, Jáchym. *Gjennom et kaldt land*. Oslo: Bokvennen, 2010. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Norsko.
247. TOPOL, Jáchym. *Katran*. Sofija: Paradoks, 2010. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Bulharsko.
248. URBAN, Miloš. *The seven churches, or, The heptecclasion. A gothic novel of Prague*. London: Peter Owen, 2010. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Velká Británie.

249. VANČURA, Vladislav. *Markéta Lazarová*. Zaragoza: Contraseña, 2010. (*Marketa Lazarová*. Praha: Sfinx, 1931). Španělsko.

2011

250. AJVAZ, Michal. *Drugi grad*. Beograd: Clio, 2011. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Srbsko.
251. AJVAZ, Michal. *Drugijat grad*. Sofija: Stigmati, 2011. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Bulharsko.
252. AJVAZ, Michal. *Petdeset i pet grada. Katalog na naselenite mesta, za koito Marko Polo razkazva na Kublaj chan, sästaven v čest na Italo Kalvino*. Sofija: Panorama pljus, 2011. (*Padesát pět měst. Katalog sídel, o kterých vyprávěl Marco Polo Kublaj chánovi, sepsaný k počtě Italu Calvinovi*. Červený Kostelec: Pavel Mervart; Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2006). Bulharsko.
253. BAJAJA, Antonín. *Odičanije. Romanetto o volkach, ljudjach i jaolenijach*. Sankt-Peterburg: Globus, 2011. (*Zvlčení. Romaneto o vlčích, lidech a úkazech*. Brno: Petrov, 2003). Rusko.
254. BALABÁN, Jan. *Wakacje; Możliwe, że odchodzimy*. Wrocław: Afera, 2011. (*Prázdniny*. Brno: Host, 1998; *Možná, že odcházíme*. Brno: Host, 2004). Polsko.
255. BOUČKOVÁ, Tereza. *A kakas éve*. Budapest: Cartaphilus, 2011. (*Rok kohouta*. Praha: Odeon, 2008). Maďarsko.
256. ČAPEK, Karel. *Bela bolest. Drama vo tri čina vo 14 sliki*. Skopje: Makedonska reč, 2011. (*Bílá nemoc. Drama o třech aktech ve 14 obrazech*. Praha: Fr. Borový, 1937). Makedonie.
257. ČAPEK, Karel. *Listy z podrózy*. Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2011. (*Italské listy*. Praha: Ot. Štorch-Marien, 1923; *Anglické listy*.

- Praha: Aventinum, 1924; *Výlet do Španěl*. Praha: Aventinum, 1930; *Obrázky z Holandska*. Praha: Aventinum, 1932; *Cesta na sever*. Brno: Lidové noviny, 1936). Polsko.
258. DUTKA, Edgar. *Waisenhausgasse 5. Prosa*. Wien: Braumüller, 2011. (*U útulku 5*. Praha: Prostor, 2003). Rakousko.
259. FISCHEROVÁ, Sylva. *Dood, waar is je wapen?*. Amsterdam: Voetnoot, 2011. (*Kde je, smrti, tvá zbraň?* In: *Zázrak*. Praha: Torst, 2005). Nizozemsko.
260. FUKS, Ladislav. *Het laatste eiland*. Amsterdam: Voetnoot, 2011. (*Poslední ostrov*. In: *Smrt morčete*. Praha: Mladá fronta, 1969). Nizozemsko.
261. HÁJÍČEK, Jiří. *Seoski barok*. Zagreb: Disput, 2011. (*Selský baroko*. Brno: Host, 2005). Chorvatsko.
262. HAKL, Emil. *Genitori e figli. Romanzo*. Roma: Atmosphere Libri, 2011. (*O rodičích a dětech*. Praha: Argo, 2002). Itálie.
263. HAKL, Emil. *On flying objects*. Manchester: Comma, 2011. (*O létajících objektech*. Praha: Argo, 2004). Velká Británie.
264. HAŠEK, Jaroslav. *Dobri vojak Švejk uoči rata i druge čudnovate zgode*. Koprivnica: Šareni Dućan, 2011. (*Dobrý voják Švejk a jiné podivné historky*. Praha: Hejda a Tuček, 1912). Chorvatsko.
265. HAŠEK, Jaroslav. *Taka e to v Praga*. Sofija: Delakort, 2011. (*Loupežný vrah před soudem*. Praha: SNKLHU, 1958). Bulharsko.
266. HODROVÁ, Daniela. *Prizovavane*. Sofija: Stigmati, 2011. (*Vyvolávání*. Praha: Malvern, 2010). Bulharsko.
267. HŮLOVÁ, Petra. *Allt detta tillhör mig*. Malmö: Rámus, 2011. (*Paměť mojí babičce*. Praha: Torst, 2002). Švédsko.
268. KLÍMA, Ladislav. *Jadi kneza Šternenhoha. Groteskni romaneto*. Beograd: Treći Trg, 2011. (*Utrpení knížete Sternenhocha. Groteskní romanetto*. Praha: Rudolf Škeřík, 1928). Srbsko.

269. *Kochaj mnie mocniej...* Czeskie opowiesci. Wrocław: Good Books, 2011. (*Miluj mě víc*. Jihlava: Listen, 2002). Polsko.
270. KRATOCHVIL, Jiří. *Femme fatale. Roman*. Wien: Braumüller, 2011. (*Femme fatale*. Brno: Druhé město, 2010). Rakousko.
271. LANGER, Jiří. *Devjať vrat. Tainstva chasidov*. Moskva: Tekst; Knižniki, 2011. (*Devět bran. Chasídů tajemství*. Praha: Evropský literární klub, 1937). Rusko.
272. MÁCHA, Karel Hynek. *Beelden uit mijn leven*. Amsterdam: Voetnoot, 2011. (Obrazy ze života mého. In: *Spisy Karla Hynka Máchy*. Díl druhý. Praha: I. L. Kober, 1862). Nizozemsko.
273. NERUDA, Jan. *Prikazni od Mala Strana*. Skopje: Makedonska reč, 2011. (*Povídky malostranské*. Praha: Grégr a Ferd. Dattel, 1878). Makedonie.
274. PILÁTOVÁ, Markéta. *Mijn ogen leiden je naar huis*. Breda: De Geus, 2011. (*Žluté oči vedou domů*. Praha: Torst, 2007). Nizozemsko.
275. PILÁTOVÁ, Markéta. *Żółte oczy prowadzą do domu*. Wrocław: Good Books, 2011. (*Žluté oči vedou domů*. Praha: Torst, 2007). Polsko.
276. RIEDLBAUCHOVÁ, Tereza. *Edna dälga nošč v Biskupov*. Plovdiv: Janet 45, 2011. (*Velká biskupovská noc*. Zlín: Marek Turňa, 2005). Bulharsko.
277. RUDIŠ, Jaroslav. *Grandhotel. Powieść nad chmurami*. Wrocław: Good Books, 2011. (*Grandhotel. Román nad mraky*. Praha: Labyrint, 2006). Polsko.
278. SOUKUPOVÁ, Petra. *Morje*. Ljubljana: Sanje, 2011. (*K moři*. Brno: Host, 2007). Slovinsko.
279. TOPOL, Jáchym. *Artisti e animali del circo socialista*. Torino: Einaudi, 2011. 334 s. ISBN 978-88-06-19382-9. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Itálie.

280. TOPOL, Jáchym. *Hladnom zemljom*. Beograd: Treći Trg; Čigoja štampa, 2011. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Srbsko.
281. TUČKOVÁ, Kateřina. *L'espulsione di Gerta Schnirch*. Firenze: Nikita, 2011. (*Vyhnání Gerty Schnirch*. Brno: Host, 2009). Itálie.
282. URBAN, Miloš. *Mìchaela. Podiji v monastyri Svjatoho Janhola*. Charkiv: Folio, 2011. (*Michaela. Události v klášteře svatého Anděla*. Praha: Argo, 2004). Ukrajina.
283. VIEWEGH, Michal. *Zeitweiliger Orientierungsverlust. Liebesgeschichten*. Wien: Deuticke, 2011. (*Povídky o lásce*. Brno: Druhé město, 2009). Rakousko.
284. ZELENKA, Petr. *Im falschen Film (Train Departures)*. Berlin: Henschel Schauspiel Theaterverlag, 2011. (*Odjezdy vlaků*. In: *Obyčejná šílenství*. Praha: Akropolis, 2014). Německo.
285. ZMEŠKAL, Tomáš. *Ljubavno pismo klinopisom*. Zagreb: Ljevak, 2011. (*Milostný dopis klínovým písmem*. Praha: Torst, 2008). Chorvatsko.

2012

286. BAJAJA, Antonín. *Válčeoťdanie: romaneto za vālci, chora i vsjakakoi stranni javlenija*. Sofija: Ergo, 2012. (*Zvlčení*. Brno: Petrov, 2003). Bulharsko
287. BALABÁN, Jan. *Dona nobis pacem*. Amsterdam: Voetnoot, 2012. (*Dona nobis pacem*. In: *Jsme tady. Příběh v deseti povídkách*. Brno: Host, 2006). Nizozemsko.
288. BALABÁN, Jan. *Fråga pappa*. Stockholm: Aspekt, 2012. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Švédsko.

289. BERKOVÁ, Alexandra. *Temna ljubezen*. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove, 2012. (*Temná láska*. Brno: Petrov, 2000). Slovinsko.
290. DENEMARKOVÁ, Radka. *I soldi di Hitler*. Rovereto: Keller editore, 2012. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Itálie.
291. DOUSKOVÁ, Irena. *Bud' Žegort*. Moskva: Rozovij žiraf, 2012. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998). Rusko.
292. HEJKALOVÁ, Markéta. *Der Zauberer aus Peking. Roman*. Wien: Braumüller, 2012. (*Kouzelník z Pekingu*. Havlíčkův Brod: Hejkal, 2008). Rakousko.
293. HRABAL, Bohumil. *Strogo kontrolirani vozovi*. Skopje: Makedonska reč, 2012. (*Ostře sledované vlaky*. Praha: Československý spisovatel, 1965). Makedonie.
294. HRABAL, Bohumil. *Yo serví al rey de Inglaterra*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores, 2012. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Španělsko.
295. KAPLICKÝ, Václav. *Mys Gornostaj. Čechoslovackije legionery – novyj vzgljad*. Sankt-Peterburg: Globus, 2012. (*Gornostaj*. Praha: Družstevní práce, 1936). Rusko.
296. KLÍMA, Ladislav. *Las desventuras del príncipe Sternenhoch. Romanetto grottesco*. Barcelona: Libros del silencio, 2012. (*Utrpení knížete Sternenhocha. Groteskni romanetto*. Praha: Rudolf Škeřík, 1928). Španělsko.
297. LUSTIG, Arnošt. *De Nacht en de Hoop*. Amsterdam: Voetnoot, 2012. (*Noc a naděje*. Praha: Naše vojsko, 1958). Nizozemsko.
298. LUSTIG, Arnošt. *Una oración por Kateřina Horovitzová*. Madrid: Impedimenta, 2012. (*Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou*. Praha: Československý spisovatel, 1964). Španělsko.

299. PAVEL, Ota. *Cómo llegué a conocer a los peces*. Barcelona: Sajalín, 2012. (*Jak jsem potkal ryby*. Praha: Mladá fronta, 1974). Španělsko.
300. PAVEL, Ota. *Puikiųjų stirninų mirtis; Kaip aš sutikau žuvis*. Vilnius: Tyto alba, 2012. (*Smrt krásných srnců*. Praha: Československý spisovatel, 1971; *Jak jsem potkal ryby*. Praha: Mladá fronta, 1974). Litva.
301. PLACÁK, Petr. *Špicelj*. Ljubljana: Modrijan, 2012. (*Fízl*. Praha: Torst, 2007). Slovinsko.
302. PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Freshta*. London: Stork, 2012. (*Fřišta*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004). Velká Británie.
303. SOUKUPOVÁ, Petra. *Zniknać*. Wrocław: Afera, 2012. (*Zmizet*. Brno: Host, 2009). Polsko.
304. ŠINDELKA, Marek. *Polaroid*. Amsterdam: Voetnoot, 2012. (*Polaroid*. In: *Zůstaňte s námi*. Praha: Odeon, 2011). Nizozemsko.
305. ŠVANDRLÍK, Miloslav. *Černyje barony, ili, Kak my vojevali pri Čepičke*. Sankt-Peterburg: Globus, 2012. (*Černí baroni, aneb, Válčili jsme za Čepičky*. Havlíčkův Brod: Vysočina, 1969). Rusko.
306. TOPOL, Jáchym. *L'officina del diavolo*. Rovereto: Zandonai, 2012. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Itálie.
307. TOPOL, Jáchym. *Prez studenata zemja*. Sofija: Paradoks, 2012. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Bulharsko.
308. TUČKOVÁ, Kateřina. *Gerta Schnirch meghurcoltatása*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2012. (*Vyhnání Gerty Schnirch*. Brno: Host, 2009). Slovensko (maďarsky).
309. VANČURA, Vladislav. *Ljeto hirovito. Humoristički romančić*. Koprivnica: Šareni Dućan, 2012. (*Rozmarné léto*. Praha: Jan Fromek, 1926). Chorvatsko.

310. VANČURA, Vladislav. *Markéta Lazarová*. [*Quando o amor e a morte são duas faces da mesma moeda*]. Vila do Conde: Quidnovi, 2012. (*Marketa Lazarová*. Praha: Sfinx, 1931). Portugalsko.
311. VANČURA, Vladislav. *Marketa Lazarova*. Sofia: Paradoks, 2012. (*Marketa Lazarová*. Praha: Sfinx, 1931). Bulharsko.
312. VIEWEGH, Michal. *Fuori gioco*. Roma: Atmosphere Libri, 2012. (*Vybíjená*. Brno: Petrov, 2004). Itálie.
313. VIEWEGH, Michal. *Opovidannja pro šljub i seks. Literaturne džereło filmu „Bezsoromnyj“*. Charkiv: Folio, 2012. (*Povídky o manželství a sexu*. Brno: Petrov, 1999). Ukrajina.
314. VIEWEGH, Michal. *Suniski pasakainie gadi*. Rīga: Mansards, 2012. (*Báječná léta pod psa*. Praha: Československý spisovatel, 1992). Lotyšsko.
315. VOPĚNKA, Martin. *Drum spre niciunde. O călătorie cu fiul meu*. București: Niculescu, 2012. (*Moje cesta do ztracena. Putování s Benjaminem*. Praha: Mladá fronta, 2005). Rumunsko.
316. WEIL, Jiří. *Mendelssohn op het dak. Roman*. Amsterdam: Cossee, 2012. (*Na střeše je Mendelssohn*. Praha: Československý spisovatel, 1960). Nizozemsko.
317. ZMEŠKAL, Tomáš. *Een liefdesbrief in spijkerschrift*. Amsterdam; Antwerpen: Querido's Uitgeverij, 2012. (*Milostný dopis klínovým písmem*. Praha: Torst, 2008). Nizozemsko.

2013

318. AJVAZ, Michal. *Ljuksemburgskata gradina*. Sofija: Panorama pljus, 2013. (*Lucemburská zahrada*. Brno: Druhé město, 2011). Bulharsko.

319. AJVAZ, Michal. *Ljuksemburgskij sad*. Sankt-Peterburg: Globus, 2013. (*Lucemburská zahrada*. Brno: Druhé město, 2011). Rusko.
320. BALABÁN, Jan. *Zapytaj taty*. Wrocław: Czeskie Klimaty, 2013. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Polsko.
321. ČAPEK, Karel. *Vojna so doždalcite*. Skopje: Makedonska reč, 2013. (*Válka s mloky*. Praha: Fr. Borový, 1936). Makedonie.
322. DENEMARKOVÁ, Radka. *Jaz pa vprašam, kdo to tolče. (Temna komedija)*. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove, 2013. (*A já pořád, kdo to tluče. (Temná komedie)*. Brno: Petrov, 2005). Slovinsko.
323. DENEMARKOVÁ, Radka. *Pari od Chitler*. Ruse: MD Elias Kaneti, 2013. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Bulharsko.
324. DOUSKOVÁ, Irena. *Mocny Žbuc*. Minsk: Lohvinaŭ, 2013. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998). Bělorusko.
325. HAKL, Emil. *Kerkhof aan zee*. Amsterdam: Voetnoot, 2013. (*Pravidla směšného chování*. Praha: Argo, 2010). Nizozemsko.
326. HAKL, Emil. *Regeln des lächerlichen Benehmens. Roman*. Wien: Braumüller, 2013. (*Pravidla směšného chování*. Praha: Argo, 2010). Rakousko.
327. HAKL, Emil. *Zasady śmieszniego zachowania*. Wrocław: Afera, 2013. (*Pravidla směšného chování*. Praha: Argo, 2010). Polsko.
328. HEJKALOVÁ, Markéta. *Një kosovar në jetën time. Roman*. Prishtinë: OM, 2013. (*Důkazy jejího života*. Havlíčkův Brod: Hejkal, 2010). Kosovo.
329. HEJKALOVÁ, Markéta. *Dokazatelstva za nejnija život: roman*. Sofija: Ergo, 2013. (*Důkazy jejího života*. Havlíčkův Brod: Hejkal, 2010). Bulharsko.

330. HRABAL, Bohumil. *Go imam služeno anglickiot kral*. Skopje: Antolog, 2013. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Makedonie.
331. HŮLOVÁ, Petra. *Dreizimmerwohnung aus Plastik*. Roman. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2013. (*Umělohmotný třípokoj*. Praha: Torst, 2006). Německo.
332. HŮLOVÁ, Petra. *För medborgarnas bästa*. Malmö: Rámus, 2013. (*Strážci občanského dobra*. Praha: Torst, 2010). Švédsko.
333. HŮLOVÁ, Petra. *Plastikowe M3, czyli, Czeska pornografia*. Wrocław: Afera, 2013. (*Umělohmotný třípokoj*. Praha: Torst, 2006). Polsko.
334. HŮLOVÁ, Petra. *Trilocale di plastica*. Milano: Baldini & Castoldi, 2013. (*Umělohmotný třípokoj*. Praha: Torst, 2006). Itálie.
335. JESENSKÁ, Milena. *De weg naar eenvoud*. Amsterdam: Voetnoot, 2013. 6 (*Cesta k jednoduchosti*. Praha: F. Topič, 1926). Nizozemsko.
336. KLÍMA, Ladislav. *Kako će bide po smrtta*. Skopje: Begemot, 2013. (*Jak bude po smrti*. In: *Slavná Nemesis*. Praha: Sfinx, 1932). Makedonie.
337. KRATOCHVIL, Jiří. *La promesa de Kamil Modráček. Réquiem por los cincuenta*. Madrid: Impedimenta, 2013. (*Slib. Rekviem na padesátá léta*. Brno: Druhé město, 2009). Španělsko.
338. KUNDERA, Milan. *Nepodnošljiva lakoća postojanja*. Sarajevo: Buy, 2013. (*Nesnesitelná lehkost bytí*. Toronto: Sixty eight publishers, 1985). Bosna a Hercegovina.
339. KUNDERA, Milan. *Le livre du rire et de l'oubli*. Paris: Gallimard, 2013. (*Kniha smíchu a zapomnění*. Toronto: Sixty eights publishers, 1981). Francie.
340. LANGER, Jiří. *Die neun Tore. Geheimnisse der Chassidim*. Wuppertal: Arco, 2013. (*Devět bran. Chasídů tajemství*. Praha: Evropský literární klub, 1937). Německo.

341. LEGÁTOVÁ, Květa. *Hana och Joza*. Stockholm: Aspekt, 2013. (*Jozova Hanule*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002). Švédsko.
342. NOVÁK, Jan. *Betonszívű nagyapám*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2013. (*Děda*. Praha: Bookman, 2007). Slovensko (maďarsky).
343. NOVOTNÝ, David Jan. *Noetova sidra*. Kranj: Narava, 2013. (*Sidra Noach*. Praha: Knižní klub, 2010). Rumunsko.
344. OUŘEDNÍK, Patrik. *Het geschikte moment, 1855*. Utrecht: Ijzer, 2013. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Nizozemsko.
345. PILÁTOVÁ, Markéta. *Žolti oči doma vodat*. Skopje: Antolog, 2013. (*Žluté oči vedou domů*. Praha: Torst, 2007). Makedonie.
346. RUDIŠ, Jaroslav. *Koniec punku w Helsinkach*. Wrocław: Czeskie Klimaty, 2013. (*Konec punku v Helsinkách*. Praha: Labyrint, 2010). Polsko.
347. RUDIŠ, Jaroslav; JAROMÍR 99. *Alois Nebel – Leben nach Fahrplan*. Leipzig: Voland & Quist, 2013. (*Alois Nebel – Na trati*. Praha: Labyrint, 2008). Německo.
348. SOUKUPOVÁ, Petra. *Sparire*. Roma: Atmosphere Libri, 2013. (*Zmizet*. Brno: Host, 2009). Itálie.
349. SVĚRÁK, Zdeněk. *Zgodbe*. Kranj: Narava, 2013. (*Povídky*. Praha: Fragment, 2008). Rumunsko.
350. ŠABACH, Petr. *Masłem do dołu*. Wrocław: Afera, 2013. (*Máslem dolů*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2012). Polsko.
351. ŠINDELKA, Marek. *Błąd*. Kraków: Korporacja Ha!art, 2013. (*Chyba*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2008). Polsko.
352. ŠMAUS, Martin. *Dziewczynko, roznieć ogień*. Wrocław: Good Books, 2013. (*Děvčátko, rozdělej ohníček*. Praha: Knižní klub, 2005). Polsko.

353. TOPOL, Jáchym. *Por el país del frío*. Madrid: Lengua De Trapo, 2013. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Španělsko.
354. TOPOL, Jáchym. *The devil's workshop*. London: Portobello Books, 2013. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Velká Británie.
355. TOPOL, Jáchym. *Warsztat diabła*. Warszawa: Wydawnictwo W. A. B., 2013. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Polsko.
356. URBAN, Miloš. *Lord Mord*. London; Chicago: Peter Owen, 2013. (*Lord Mord. Pražský román*. Praha: Argo, 2008) Velká Británie
357. URBAN, Miloš. *Lord Mord. Triler o Pragu*. Zagreb: Ljevak, 2013. (*Lord Mord. Pražský román*. Praha: Argo, 2008). Chorvatsko.
358. VACULÍK, Ludvík. *Is het lente?*. Amsterdam: Voetnoot, 2013. (*Jaro je tady*. Köln: Index, 1988; *Poslední slovo*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2002).
359. VANČURA, Vladislav. *Um verão caprichoso*. Vila do Conde: Quidnovi, 2013. (*Rozmarné léto*. Praha: Jan Fromek, 1926). Portugalsko.
360. VIEWEGH, Michal. *Verhalen over de liefde*. Amsterdam: Voetnoot, 2013. (*Definice lásky; Záhada*. In: *Povídky o lásce*. Brno: Druhé město, 2009). Nizozemsko.
361. WEIL, Jiří. *Mendelssohn a tetón*. Budapest: Park, 2013. (*Na střeše je Mendelssohn*. Praha: Československý spisovatel, 1960). Maďarsko.
362. WEISSOVÁ, Helga. *Helga naplója*. Pécs: Alexandra, 2013. (*Deník 1938–1945. Příběh dívky, která přežila holocaust*. Brno: Jota, 2012). Maďarsko.
363. ZMEŠKAL, Tomáš. *Životopisot na crno-beloto jagne*. Skopje: Antolog, 2013. (*Životopis černobílého jehněte*. Praha: Torst, 2009). Makedonie.

364. BELLOVÁ, Bianca. *Toter Mann. Roman*. Wien: Braumüller, 2014. (*Mrtvý muž*. Brno: Host, 2011). Rakousko.
365. BENDOVIÁ, Veronika. *Non-stop Éufrates*. Madrid: Xorki, 2014. (*Nonstop Eufrat*. Praha: Fra, 2012). Španělsko.
366. BINAR, Vladimír. *La mousse du Chinois*. Paris: Non Lieu, 2014. (*Číňanova pěna*. Praha: Triáda, 2011). Francie.
367. BINAR, Vladimír. *Pjanata na kitaeca*. Sofija: Sonm, 2014. (*Číňanova pěna*. Praha: Triáda, 2011). Bulharsko.
368. ČAPEK, Karel. *La guerra de les sacaberes*. Uviéu: Trabe, 2014. (*Válka s mloky*. Praha: Fr. Borový, 1936). Španělsko.
369. DENEMARKOVÁ, Radka. *Ein herrlicher Flecken Erde*. München: btb, 2014. (*Peníze od Hitlera*. Host: 2006). Německo.
370. FISCHL, Viktor. *Kafka v Ijerusalime. Izbrannyje sočinenija = Kafka v Jeruzalému*. Vybraná díla. Ed. Oleg Michajlovič Malevič. Sankt-Peterburg: Izdatelstvo imeni N. I. Novikova, 2014. Rusko.
371. HÁJÍČEK, Jiří. *Ribja krv. Roman*. Skopje: Begemot, 2014. (*Rybí krev*. Brno: Host, 2012). Makedonie.
372. HAKL, Emil. *Acht Tage bis Montag. Roman*. Wien: Braumüller, 2014. (*Skutečná událost*. Praha: Argo, 2013). Rakousko.
373. HAŠEK, Jaroslav. *Die Abenteuer des guten Soldaten Švejik im Weltkrieg*. Stuttgart: Reclam, 2014. (*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Praha, 1921–1923). Německo.
374. HOKEŠ, Tomáš. *Destine OOD. Roman*. Sofija: Ergo, 2014. (*Destine, s.r.o.* Praha: Sklářský ateliér, 2011). Bulharsko.
375. HRABAL, Bohumil. *Den lilla staden där tiden stannade*. Stockholm: Aspekt, 2014. (*Městečko, ve kterém se zastavil čas*. Innsbruck: Comenius, 1978). Švédsko.

376. HRABAL, Bohumil. *Tierno bárbaro*. Barcelona: Galaxia Gutenberg; Círculo de Lectores, 2014. (*Něžní barbaři*. Köln: Index, 1981). Španělsko.
377. HRABAL, Bohumil. *Vemsahurebodi inglis mephes*. Tbilisi: Diogene, 2014. (*Obsluhoval jsem anglického krále*. Köln: Index, 1980). Gruzie.
378. HŮLOVÁ, Petra. *Čuvari na opštoto dobro*. Skopje: Antolog, 2014. (*Strážci občanského dobra*. Praha: Torst, 2010). Makedonie.
379. JESENSKÁ, Milena. *Put prema jednostavnosti*. Koprivnica: Šareni Dućan, 2014. (*Cesta k jednoduchosti*. Praha: F. Topič, 1926). Chorvatsko.
380. KATALPA, Jakuba. *Germanci. Geografija na zagubata*. Skopje: Kultura, 2014. (*Němci. Geografie ztráty*. Brno: Host, 2012). Makedonie.
381. KATALPA, Jakuba. *Nemci. Geografija izgube*. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove; Ljubjana: Zveza Modro-bela ptica, 2014. (*Němci. Geografie ztráty*. Brno: Host, 2012). Slovinsko.
382. KRATOCHVIL, Jiří. *Dobra noć, slatki sni*. Skopje: Antolog, 2014. (*Dobrou noc, sladké sny*. Brno: Druhé město, 2012). Makedonie.
383. KRATOCHVIL, Jiří. *Laku noć, slatko sanjajte. Roman-mit*. Zagreb: Disput; Hrvatsko filološko društvo, 2014. (*Dobrou noc, sladké sny*. Brno: Druhé město, 2012). Chorvatsko.
384. KRATOCHVIL, Jiří. *Leka nošt, sladki šaništa*. Sofija: Paradoks, 2014. (*Dobrou noc, sladké sny*. Brno: Druhé město, 2012). Bulharsko.
385. KUNDERA, Milan. *Kniga za smecha i zabravata*. Sofija: IK „Kolibri“, 2014. (*Knih smíchu a zapomnění*. Toronto: Sixty eights publishers, 1981). Bulharsko.

386. LUSTIG, Arnošt. *Nei suoi occhi verdi*. Rovereto: Keller, 2014. (*Krásné zelené oči*. Praha: Peron, 2000). Itálie.
387. MAZAL, Tomáš. *Praga z Hrabalem oraz podróz śladami pisarza po Czechach i Morawach*. Warszawa: Czuły Barbarzyńca, 2014. (*Cesty s Bohumilem Hrabalem*. Praha: Academia, 2011). Polsko.
388. NĚMCOVÁ, Božena. *Grootmoeder = Babička*. Rotterdam: Ad. Donker, 2014. (*Babička*. Praha: Jaroslav Pospíšil, 1855). Nizozemsko.
389. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. O scurtă istorie a secolului douăzeci*. București: Vremea, 2014. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Rumunsko.
390. PAVEL, Ota. *Mia zōē psareuontas*. Athēna: Ikaros, 2014. (*Jak jsem potkal ryby*. Praha: Mladá fronta, 1974). Řecko.
391. PELC, Jan. ... *będzie gorzej*. Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014. (... *a bude hůř*. Köln: Index, 1985). Polsko.
392. PILÁTOVÁ, Markéta. *Mijn lievelingsboek*. Breda: De Geus, 2014. (*Má nejmilejší kniha*. Praha: Torst, 2009). Nizozemsko.
393. RADIL, Tomáš. *Az auschwitzí fiúk*. Bratislava: Kalligram, 2014. (*Ve čtrnácti sám v Osvětimi*. Praha: Academia, 2009). Slovensko.
394. RÁŽ, Roman. *Faust moare de două ori*. Chișinău: Cartier, 2014. (*Faust umírá dvakrát*. Praha: Acropolis, 2003). Moldavsko.
395. RUDIŠ, Jaroslav. *Bulevard „Naroden“*. Sofija: Panorama pljus, 2014. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Bulharsko.
396. RUDIŠ, Jaroslav. *Cisza w Pradze*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2014. (*Potichu*. Praha: Labyrint, 2007). Polsko.
397. RUDIŠ, Jaroslav. *Vom Ende des Punks in Helsinki. Roman*. München: Luchterhand, 2014. (*Konec punku v Helsinkách*. Praha: Labyrint, 2010). Německo.

398. SOUKUPOVÁ, Petra. *Bez sleda*. Sofija: APP, 2014. (*Zmizet*. Brno: Host, 2009). Bulharsko.
399. SOUKUPOVÁ, Petra. *Na more*. Sofija: APP, 2014. (*K moři*. Brno: Host, 2007). Bulharsko.
400. ŠKVORECKÝ, Josef. *Bas-saksofon*. Skopje: Ars Libris, 2014. (Bassaxofon. In: *Babylonský příběh a jiné povídky*. Praha: Svobodné slovo, 1967; *Legenda Emöke*. Praha: Československý spisovatel, 1963). Makedonie.
401. ŠRÁMKOVÁ, Jana. *Zaziemie*. Warszawa: Wydawnictwo 7/8, 2014. (*Zázemí*. Praha: Fra, 2013). Polsko.
402. TOPOL, Jáchym. *Nightwork*. London: Portobello Books, 2014. (*Noční práce*. Praha: Torst, 2001). Velká Británie.
403. TUČKOVÁ, Kateřina. *Boginie z Žitkovej*. Wrocław: Afera, 2014. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Polsko.
404. TUČKOVÁ, Kateřina. *Žitkovskite božici*. Skopje: Kultura, 2014. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Makedonie.
405. URBAN, Miloš. *Cele șapte biserici*. București: Allfa, 2014. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Rumunsko.
406. URBAN, Miloš. *De schaduw van de kathedraal*. Amsterdam: Voetnoot, 2014. (*Stín katedrály. Božská krimikomedie*. Praha: Argo, 2003). Nizozemsko.
407. VIEWEGH, Michal. *Mafija v Pragi*. Ljubljana: Sanje, 2014. (*Mafie v Praze*. Brno: Druhé město, 2011). Slovinsko.
408. VOPĚNKA, Martin. *Spjaščij gorod*. Sankt-Peterburg: Globus, 2014. (*Spící město*. Praha: Fragment, 2011). Rusko.
409. WEIL, Jiří. *De hartslag van Moskou. Roman*. Amsterdam: Cossee, 2014. (*Moskva – hranice*. Praha: Družstevní práce, 1937). Nizozemsko.

2015

410. AJVAZ, Michal. *Drugi grad*. Zagreb: Ljevak, 2015. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Chorvatsko.
411. AJVAZ, Michal. *L'altra Praga. Romanzo*. Roma: Atmosphere Libri, 2015. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Itálie.
412. AJVAZ, Michal. *L'autre ville*. Bordeaux: Mirobole, 2015. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Francie.
413. AJVAZ, Michal. *Luksemburški park*. Zagreb: Disput; Hrvatsko filološko društvo, 2015. (*Lucemburská zahrada*. Brno: Druhé město, 2011). Chorvatsko.
414. BALABÁN, Jan. *Którędy szedł anioł*. Wrocław: Afera, 2015. (*Kudy šel anděl*. Brno: Vetus Via, 2003). Polsko.
415. BALABÁN, Jan. *Može bi si otivame. Razkazi*. Sofia: Izida, 2015. (*Možná, že odcházíme*. Brno: Host, 2004). Polsko.
416. BINAR, Ivan. *Sinijat prismechnik. Ljubovni i drugi istorii*. Sofija: Ergo, 2015. (*Jen šmouha po nebi*. Praha: Torst, 2013). Bulharsko.
417. BINAR, Vladimír. *Pianka od Chińczyka*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2015. (*Čiňanova pěna*. Praha: Triáda, 2011). Polsko.
418. BOUČKOVÁ, Tereza. *Das Jahr des Hahns*. Düsseldorf: Karl Rauch, 2015. (*Rok kohouta*. Praha: Odeon, 2008). Německo.
419. BOUČKOVÁ, Tereza. *Leto petelina*. Ljubljana: Modrijan, 2015. (*Rok kohouta*. Praha: Odeon, 2008). Slovinsko.
420. ČAPEK, Karel. *Chordubal*. Skopje: Ars Libris, 2015. (*Hordubal*. Praha: Fr. Borový, 1933). Makedonie.

421. DEML, Jakub. *Lumière oubliée*. Nouvelle édition revue & augmentée. Les Cabannes: Fissile, 2015. (*Zapomenuté světlo*. Tasov, 1934). Francie.
422. DENEMARKOVÁ, Radka. *El dinero de Hitler*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2015. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Španělsko.
423. DENEMARKOVÁ, Radka. *Prispevek k zgodovini radosti*. Ljubljana: Polica Dubova, 2015. (*Příspěvek k dějinám radosti*. Brno: Host, 2014). Slovinsko.
424. DOLEŽAL, Miloš. *Come se dovessimo morire oggi. La vita, il sacerdozio e il martirio di don Josef Toufar*. Castel Bolognese: Itaca Casa di Matriona, 2015. (*Jako bychom dnes zemřít měli. Drama života, kněžství a mučednické smrti číhošťského faráře P. Josefa Toufara*. Pelhřimov: Nová tiskárna Pelhřimov, 2012). Itálie.
425. DOUSKOVÁ, Irena. *Gordeljiv Budida*. Brčko: Književni klub, 2015. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998). Bosna a Hercegovina.
426. DOUSKOVÁ, Irena. *Hordyj Budščo*. Kyjiv: Komora, 2015. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998). Ukrajina.
427. FISCHL, Viktor. *Kafka Jeruzsálemben*. Pozsony [Bratislava]: Kalligram, 2015. (*Jeruzalémské povídky (Výbor)*. Köln: Index, 1985; *Kafka v Jeruzalému*. Praha: Český spisovatel, 1996). Slovensko (maďarsky).
428. FUKS, Ladislav. *Krematorät*. Sofija: Paradoks; Bochemija klub, 2015. (*Spalovač mrtvol*. Praha: Československý spisovatel, 1967). Bulharsko.
429. HÁJÍČEK, Jiří. *Rybia krew*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2015. (*Rybí krev*. Brno: Host, 2012). Polsko.
430. HÁJÍČEK, Jiří. *Rybina krouž. Raman*. Vilnius: Lohvinau, 2015. (*Rybí krev*. Brno: Host, 2012). Litva.

431. HAKL, Emil. *Een ware gebeurtenis*. Amsterdam: Voetnoot, 2015. (Skutečná událost. Praha: Argo, 2013). Nizozemsko.
432. HAKL, Emil. *O roditeljima i djeci*. Zagreb: Porfirogenet, 2015. (O rodičích a dětech. Praha: Argo, 2002). Chorvatsko.
433. HAKL, Emil. *Regler för löjligt uppförande*. Stockholm: Aspekt, 2015. (Pravidla směšného chování. Praha: Argo, 2010). Švédsko.
434. HAKL, Emil. *Roditeli i deca*. Skopje: Antolog, 2015. (O rodičích a dětech. Praha: Argo, 2002). Makedonie.
435. HAŠEK, Jaroslav. *Historia del partido del progreso moderado dentro de los límites de la ley*. Barcelona: La Fuga ediciones, 2015. (Politické a sociální dějiny strany mírného pokroku v mezích zákona. Praha: Československý spisovatel, 1963). Španělsko.
436. HODROVÁ, Daniela. *A kingdom of souls. Prague, city of torment*. London: Jantar Publishing, 2015. (Podobojí. Ústí nad Labem: Severočeské nakladatelství, 1991). Velká Británie.
437. HODROVÁ, Daniela. *Miasto widzę...* Bydgoszcz: Miejskie Centrum Kultury, 2015. (Město vidím... Praha: Euroslavica, 1992). Polsko.
438. HRABAL, Bohumil. *Sliškom šumnoje odinočestvo. Izbrannaja proza = Příliš hlučná samota. Vybraná díla*. Ed. a přel. Inna Gennadjevna Bezrukova. Sankt-Peterburg: Izdatelstvo imeni N. I. Novikova, 2015.
439. HŮLOVÁ, Petra. *Munții Roșii*. București: Curtea Veche, 2015. (Paměť mojí babičce. Praha: Torst, 2002). Rumunsko.
440. HŮLOVÁ, Petra. *Plastmasov tristaen. Roman*. Sofia: Persej, 2015. (Umělohmotný třípokoř. Praha: Torst, 2006). Bulharsko.
441. HŮLOVÁ, Petra. *En plastig trea*. Malmö: Rámus, 2015. (Umělohmotný třípokoř. Praha: Torst, 2006). Švédsko.

442. KAPLICKÝ, Václav. *Vešterski čekán*. Skopje: Ars Libris, 2015. (*Kladivo na čarodějnice*. Praha: Československý spisovatel, 1963). Makedonie.
443. KATALPA, Jakuba. *Die Deutschen. Geographie eines Verlustes*. Landsberg am Lech: Balaena Verlag, 2015. (*Němci. Geografie ztráty*. Brno: Host, 2012). Německo.
444. KATALPA, Jakuba. *Nemcite. Geografija na zagubata*. Sofija: Sonm, 2015. (*Němci. Geografie ztráty*. Brno: Host, 2012). Bulharsko.
445. KLOSTERMANN, Karel. *Dem Glück hinterher: ein Roman aus dem alten Wien*. Grafenau: Samples-Stecher, 2015. (*Za štěstím*. Praha: Josef R. Vilímek, 1920). Německo.
446. KOHOUT, Pavel. *Tango mortale*. Hamburg: Osburg, 2015. (*Tango mortale*. Příbram: Pistorius a Olšanská, 2012). Německo.
447. KRATOCHVIL, Jiří. *Gute Nacht, süße Träume. Roman*. Wien: Braumüller, 2015. (*Dobrou noc, sladké sny*. Brno: Druhé město, 2012). Rakousko.
448. KRATOCHVIL, Jiří. *Ljažac, šelma!*. Raman. Vilnius: Lohvinaū, 2015. (*Lehni, bestie!*. Brno: Petrov, 2002). Litva.
449. KRATOCHVIL, Jiří. *Obljuba. Rekviem za petdeseta leta*. Celje; Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba, 2015. (*Slib. Rekviem na padesátá léta*. Brno: Druhé město, 2009). Slovinsko.
450. KRATOCHVIL, Jiří. *Dobroj noči, sladkich snovidenij. Roman-pričča*. Moskva: Tekst, 2015. (*Dobrou noc, sladké sny*. Brno: Druhé město, 2012). Rusko.
451. MACURA, Vladimír. *Bonne*. Tallinn: SA Kultuurileht, 2015. (*Guvernantka*. Praha: Mladá fronta, 1997). Estonsko.
452. NĚMCOVÁ, Božena. *Vecmāmiņa*. Rīga: Pētergailis, 2015. (*Babička*. Praha: Jaroslav Pospíšil, 1855). Lotyšsko.

453. NOVÁK, Jan. *Nie jest źle. Bracia Mašinowie. Największa sensacja z czasów zimnej wojny.* Wrocław: Książkowe Klimaty, 2015. (*Zatím dobrý. Mašinovi a největší příběh studené války.* Brno: Petrov, 2004). Polsko.
454. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Īsa divdesmitā gadsimta vēsture.* Rīga: Pētergailis, 2015. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku.* Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Lotyšsko.
455. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Det tjuende århundrets historie i korte trekk.* Oslo: Bokvennen, 2015. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku.* Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Norsko.
456. OUŘEDNÍK, Patrik. *Jevropeana. Korotka istorija dvadcatoho stolittja.* Lviv: Vydavnyctvo Staroho Leva, 2015. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku.* Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Ukrajina.
457. PAVEL, Ota. *Carpas para la Wehrmacht.* Barcelona: Sajalín editores, 2015. (*Smrt krásných srnců.* Praha: Československý spisovatel, 1971). Španělsko.
458. PEROUTKA, Ferdinand. *Wolke und Walzer. Roman.* Berlin: Elfenbein, 2015. (*Oblak a valčík.* Praha: Fr. Borový, 1948). Německo.
459. PICK, Jiří Robert. *Towarzystwo opieki nad zwierzętami. (Humorystyczna – jeśli to możliwe – opowieść z getta w Terezynie).* Katowice: Wydawnictwo Lech i Czech, 2015. (*Spolek pro ochranu zvířat. Humoristická – pokud je to možné – novela z ghetta.* Praha: Československý spisovatel, 1969). Polsko.
460. PUTÍK, Jaroslav. *Muškarac s britvom.* Zagreb: Hena com, 2015. (*Muž s břitvou.* Köln: Index, 1986). Chorvatsko.
461. REINER, Martin. *Lucynka, Macoszka i ja.* Wołów: Stara Szkoła, 2015. (*Lucka, Maceška a já.* Brno: Druhé město, 2009). Polsko.

462. SODOMKA, Martin. *Jak zmajstruvaty avtomobil*. Lviv: Vydavnyctvo Staroho Leva, 2015. (*Jak si postavit auto*. Svitavy: MS studio, 2012). Ukrajina.
463. SOUKUPOVÁ, Petra. *Na more*. Brčko: Književni klub, 2015. (*K moři*. Brno: Host, 2007). Bosna a Hercegovina.
464. SOUKUPOVÁ, Petra. *Na more. Roman*. Zagreb: Meandarmedia, 2015. (*K moři*. Brno: Host, 2007). Chorvatsko.
465. ŠABACH, Petr. *Pijane banany*. Wrocław: Afera, 2015. (*Opilé banány*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Polsko.
466. ŠINDELKA, Marek. *Ostanete s nas. Razkazi*. Sofia: Izida, 2015. (*Zůstaňte s námi*. Praha: Odeon, 2011). Polsko.
467. TOPOL, Jáchym. *Hladnom zemljom*. Zagreb: V.B.Z., 2015. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Chorvatsko.
468. TUČKOVÁ, Kateřina. *Das Vermächtnis der Göttinnen. Eine merkwürdige Geschichte aus den Weißen Karpaten. Roman*. München: Deutsche Verlags-Anstalt, 2015. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Německo.
469. TUČKOVÁ, Kateřina. *Dumnezeițele din Moravia*. București: Curtea Veche, 2015. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Rumunsko.
470. URBAN, Miloš. *Lord Mord. Praska powieść*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2015. (*Lord Mord. Pražský román*. Praha: Argo, 2008). Polsko.
471. URBAN, Miloš. *Sedumcrkvie*. Skopje: Antolog, 2015. (*Sedmikostelí. Gotický román z Prahy*. Praha: Argo, 1999). Makedonie.
472. VACULÍK, Ludvík. *Siekiera*. Wołów: Stara Szkoła, 2015. (*Sekyra*. Praha: Československý spisovatel, 1966). Polsko.
473. VIEWEGH, Michal. *Bliss was it in Bohemia*. London: Jantar Publishing, 2015. (*Báječná léta pod psa*. Praha: Československý spisovatel, 1992). Velká Británie.

474. VIEWEGH, Michal. *Roman pentru doamne*. București: Allfa, 2015. (*Román pro ženy*. Brno: Petrov, 2001). Rumunsko.
475. VIEWEGH, Michal. *Ekožona*. Wołów: Stara Szkoła, 2015. (*Biomanzelka*. Brno: Druhé město, 2010). Polsko.
476. VOPĚNKA, Martin. *Amintiri fără culoare. Despre familie și copilărie, dar mai ales despre anii 60*. București: Vremea, 2015. (*Nebarevné vzpomínky. O rodině a dětství, ale hlavně o 60. letech*. Praha: Práh, 2013). Rumunsko.
477. VOPĚNKA, Martin. *The fifth dimension*. London: Barbican Press, 2015. (*Pátý rozměr*. Zlín: Kniha Zlín, 2009). Velká Británie.
478. ZMEŠKAL, Tomáš. *Scrisoare de dragoste în scriere cuneiformă*. București: Curtea Veche, 2015. (*Milostný dopis klínovým písmem*. Praha: Torst, 2008). Rumunsko.
479. ZMEŠKAL, Tomáš. *Životopis crno-bijeloga janjeta*. Zagreb: Ljevak, 2015. (*Životopis černobílého jehněte*. Praha: Torst, 2009). Chorvatsko.

2016

480. AJVAZ, Michal. *Drugi ot grad*. Přel. Mirjana Naumovski. Skopje: Bata pres, 2016. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Makedonie.
481. AJVAZ, Michal. *Podrůž na poľudnie*. Přel. Leszek Engelking. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2016. (*Cesta na jih*. Brno: Druhé město, 2008). Polsko.
482. ARBES, Jakub. *Sveti Ksaverij*. Skopje: Begemot, 2016. (*Svatý Xaverius*. In: *Romanetta. Díl první*. Praha: Grégr & F. Dattel, 1878). Makedonie.

483. BAJAJA, Antonín. *Burying the season. Blue Dřevnice waltz*. London: Jantar Publishing, 2016. (*Na krásné modré Dřevnici*. Brno: Host, 2009). Velká Británie.
484. BERKOVÁ, Alexandra. *Knjiga z rdečimi platnicami*. Vnanje Gorice: Police Dubove, 2016. (*Knížka s červeným obalem*. Praha: Práce, 1986). Slovinsko.
485. BINAR, Ivan. *Siedem rozdziałów z życia Wáclava Netušila, albo, Rowerem dookoła świata. Powieść*. Wrocław: Amaltea, 2016. (*Sedm kapitol ze života Wáclava Netušila, aneb, S kolem kolem světa*. Praha: Hynek, 2000). Polsko.
486. BOUČKOVÁ, Tereza. *El año del gallo. Diario de una madre adoptiva*. Madrid: Xorki, 2016. (*Rok kohouta*. Praha: Odeon, 2008). Španělsko.
487. ČAPEK, Karel. *Shkrimet. Piktura nga Holanda; Letra nga Italia; Letra nga Anglia*. Tiranë: Ombra, 2016. (*Obrázky z Holandska*. Praha: Aventinum, 1932; *Italské listy*. Praha: Ot. Štorch-Marien, 1923; *Anglické listy*. Praha: Aventinum, 1924). Albánie.
488. ČAPEK, Karel. *Der Krieg mit den Molchen*. Frankfurt am Main: Edition Büchergilde, 2016). Německo.
489. DENEMARKOVÁ, Radka. *Parite od Chitler (leten mozaik). (Roman)*. Skopje: Begemot, 2016. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Makedonie.
490. DENEMARKOVÁ, Radka. *Pengar från Hitler (en sommarmosaik)*. Stockholm: Aspekt, 2016. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Švédsko.
491. DOUSKOVÁ, Irena. *Ponosni Budi*. Zagreb: Hena com, 2016. (*Hrdý Budžes*. Praha: Hynek, 1998). Chorvatsko.
492. GRUŠA, Jiří. *Dr. Kokeš – Meister der Jungfrau*. Klagenfurt: Wieser, 2016. (*Doktor Kokeš Mistr Panny*, Toronto: Sixty eight publishers, 1984). Rakousko.

493. HÁJÍČEK, Jiří. *Ribja krāv*. Sofija: Paradoks, 2016. (*Rybí krev*. Brno: Host, 2012). Bulharsko.
494. HÁJÍČEK, Jiří. *Selski barok*. Sofija: Svetlana Jančeva – Izida, 2016. (*Selský baroko*. Brno: Host, 2005). Bulharsko.
495. HAKL, Emil. *Pravi dogodek*. Maribor: Študentska založba Litera, 2016. (*Skutečná událost*. Praha: Argo, 2013). Slovinsko.
496. HAKL, Emil. *Pravila za smešno povedenie. Roman*. Sofia: Persej, 2016. (*Pravidla směšného chování*. Praha: Argo, 2010). Bulharsko.
497. HAŠEK, Jaroslav. *El buen soldado Švejik antes de la guerra*. Barcelona: La Fuga, 2016. (*Dobrý voják Švejik a jiné podivné historky*. Praha: Synek, 1926; *Dobrý voják Švejik v zajetí*. Kijev: Slovanské vydavatelství, 1917). Španělsko.
498. HAŠEK, Jaroslav. *Ljubav u Međimurju. Priče iz Hrvatske i okolice*. Koprivnica: Šareni Dućan, 2016. (*Láska v Mezimuří* In: *Dekameron humoru a satiry*. Praha: Československý spisovatel, 1972). Chorvatsko.
499. HAŠEK, Jaroslav. *Die Abenteuer des guten Soldaten Švejik im Weltkrieg*. Stuttgart: Reclam, 2016. Německo.
500. HEJKALOVÁ, Markéta. *Rujni zraci severnog sunca*. Beograd: Clio, 2016. (*Rudé paprsky severního slunce*. Havlíčkův Brod: Hejkal, 2014). Srbsko.
501. HOŘAVA, Matěj. *Rakija. Banatski razkazi*. Sofija: Ergo, 2016. (*Pálenka. Prózy z Banátu*. Brno: Host, 2014). Bulharsko.
502. HRABAL, Bohumil. *Dzetisdzetad chdzauriani dzartooba*. Tbilisi: Diogene, 2016. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981). Gruzie.
503. HŮLOVÁ, Petra. *Čuvari građanskog dobra*. Beograd: Plato, 2016. (*Strážci občanského dobra*. Praha: Torst, 2010). Srbsko.

504. CHLÍBEC, Bohdan. *Une cour en hiver; précédé de, Une chambre obscure*. Les Cabannes: Fissile, 2016. (*Zimní dvůr*. Brno: Druhé město, 2013; *Temná komora*. Brno: Host, 1998). Francie.
505. JURÁČEK, Pavel. *Een straat zonder ambitie*. Amsterdam: Voetnoot, 2016. (*Prostřednictvím kočky*. Praha: Knihovna Václava Havla, 2014). Nizozemsko.
506. KAHOUN, Jiří. *L'hippopotame, l'ours, la tortue... et autre histoires*. Genève: La joie de lire, 2016. (*Pískací kornoutek*. Praha: Albatros, 1984). Švýcarsko.
507. KAPRÁLOVÁ, Dora. *Egy férfi. Válasz Esterházy Péternek*. Budapest: Typotex, 2016. (*Zimní kniha o lásce. Je jeden muž, Barrichello*. Zlín: Archa, 2014). Maďarsko.
508. KLÍMA, Ladislav. *Stradanjata na knezot Šternenchoch*. Skopje: Begemot, 2016. (*Utrpení knížete Sternenhocha. Groteskní romanetto*. Praha: Rudolf Škeřík, 1928). Makedonie.
509. KOHOUT, Pavel. *Diplomēta bende*. Riga: Jumava, 2016. (*Katyně*. Praha: Československý spisovatel, 1990). Lotyšsko.
510. KRATOCHVÍL, Miloš. *Nevaljalci*. Beograd: Kreativni centar, 2016. (*Pachatelé dobrých skutků. 1, Puntikáři*. Praha: Mladá fronta, 2009). Srbsko.
511. MAHEN, Jiří. *Der Mond*. Berlin: Guggolz, 2016. (*Měsíc*. Praha: Stanislav Minařík, 1920). Německo.
512. NĚMEC, Jan. *Istorija na svetlinata*. Sofija: IK „Kolibri“, 2016. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Bulharsko.
513. NĚMEC, Jan. *Istorija svetla. Roman o fotografu Františku Drtikolu*. Přel. Aleksandra Korda-Petrović. Beograd: Clio, 2016. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Srbsko.

514. OUŘEDNÍK, Patrik. *Caso irrisolto*. Rovereto: Keller, 2016. (*Ad acta*. Praha: Torst, 2006). Itálie.
515. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Një histori e shkurtër e shkeullit XX*. Tiranë: Ombra, 2016. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Albánie.
516. OUŘEDNÍK, Patrik. *Evropeana. Kratka istorija na dvaecettiot vek*. Skopje: Templum, 2016. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Makedonie.
517. OUŘEDNÍK, Patrik. *Lieta ir slēgta*. Rīga: Pētergailis, 2016. (*Ad acta*. Praha: Torst, 2006). Lotyšsko.
518. OUŘEDNÍK, Patrik. *Momentul prielnic 1855*. București: Vremea, 2016. (*Příhodná chvíle, 1855*. Praha: Torst, 2006). Rumunsko.
519. PATOČKA, Jan. *Ensayos heréticos sobre filosofía de la historia*. Madrid: Encuentro, 2016. (*Kacířské eseje o filosofii dějin*. Praha: Edice Petlice, 1975). Španělsko.
520. PAVEL, Ota. *Comment j'ai rencontré les poissons*. Bordeaux: DO, 2016. (*Jak jsem potkal ryby*. Praha: Mladá fronta, 1974). Francie.
521. PILÁTOVÁ, Markéta. *Mojata naj-ljubima kniga. Roman*. Sofia: Persej, 2016. (*Má nejmilejší kniha*. Praha: Torst, 2009). Bulharsko.
522. PILÁTOVÁ, Markéta. *Tsunami blues*. Tegueste: Baile del Sol, 2016. (*Tsunami blues*. Praha: Torst, 2014). Španělsko.
523. PILÁTOVÁ, Markéta. *Tsunami Blues. Roman*. Wien: Braumüller, 2016. (*Tsunami blues*. Praha: Torst, 2014). Rakousko.
524. PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Otmica*. Beograd: Babun, 2016. (*Únos domů*. Praha: Albatros, 1998). Srbsko.
525. PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Risto, ne glupiraj se i siđi*. Beograd: Babun, 2016. (*Kryštofe, neblbni, a slez dolů!*. Praha: Albatros, 2004). Srbsko.
526. PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Mężczyzna na dnje*. Wrocław: Afera, 2016. (*Vraždy v kruhu: Muž na dně*. Praha: Paseka, 2014). Polsko.

527. RUDIŠ, Jaroslav. *Aleja Narodowa*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2016. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Polsko.
528. RUDIŠ, Jaroslav. *Avenue Nationale*. Bordeaux: Mirobole, 2016. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Francie.
529. RUDIŠ, Jaroslav. *Het einde van de punk in Helsinki*. Groningen: Nobelman, 2016. (*Konec punku v Helsinkách*. Praha: Labyrint, 2010). Nizozemsko.
530. RUDIŠ, Jaroslav. *Nationalstrasse. Roman*. München: Luchterhand, 2016. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Německo.
531. RUDIŠ, Jaroslav. *Der Himmel unter Berlin: Roman*. München: btb, 2016. (*Nebe pod Berlínem*. Praha: Labyrint, 2002).
532. SOUKUPOVÁ, Petra. *Pod śniegiem*. Wrocław: Afera, 2016. (*Pod sněhem*. Brno: Host, 2015). Polsko.
533. STANČÍK, Petr. *El molino de momias. El descubrimiento revolucionario del comisario Durman*. Barcelona: Tropo Editores, 2016. (*Mlýn na mumie. Převratné odhalení komisaře Durmana*. Brno: Druhé město, 2013). Španělsko.
534. STANČÍK, Petr. *Melnica za mumii, ili, Povratnoto razkritie na komisarja Durman. Roman*. Sofija: Izida, 2016. (*Mlýn na mumie. Převratné odhalení komisaře Durmana*. Brno: Druhé město, 2013). Bulharsko.
535. STANČÍK, Petr. *Młyn do mumii, czyli, Przewrotne odkrycie komisarza Durmana*. Wołów: Stara Szkoła, 2016. (*Mlýn na mumie. Převratné odhalení komisaře Durmana*. Brno: Druhé město, 2013). Polsko.
536. STANČÍK, Petr. *Múmiamalom*. Budapest: Metropolis Media, 2016. (*Mlýn na mumie. Převratné odhalení komisaře Durmana*. Brno: Druhé město, 2013). Maďarsko.
537. ŠABACH, Petr. *La mierda arde*. Madrid: Huso, 2016. (*Hovno hoří*. Praha: Paseka, 1994). Španělsko.

538. ŠINDELKA, Marek. *Anna in kaart gebracht*. Amsterdam: Das Mag Uitgevers, 2016. (*Mapa Anny*. Praha: Odeon, 2014). Nizozemsko.
539. ŠINDELKA, Marek. *Greška. Roman*. Sofija: Svetlana Jančeva – Izida, 2016. (*Chyba*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2008). Bulharsko.
540. ŠINDELKA, Marek. *Zostańcie z nami*. Wrocław: Afera, 2016. (*Zůstaňte s námi*. Praha: Odeon, 2011). Polsko.
541. TOMAN, Marek. *Straszna nowina o okrutnym mordzie Szymona Abelesa*. Kraków: WAM, 2016. (*Veliká novina o hrozném mordu Šimona Abelese*. Praha: Argo, 2014). Polsko.
542. TOPOL, Jáchym. *Majsternja dyjavola*. Kyjiv: Tempora, 2016. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Ukrajina.
543. TOPOL, Jáchym. *Nokna rabota*. Skopje: TRI, 2016. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Makedonie.
544. TUČKOVÁ, Kateřina. *Boginje sa Žitkove*. Zaporešić: Fraktura, 2016. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Chorvatsko.
545. TUČKOVÁ, Kateřina. *Boginje sa Žitkove*. Beograd: Babun, 2016. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Srbsko.
546. TUČKOVÁ, Kateřina. *Üldözött istennők*. Bratislava: Kalligram, 2016. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Slovensko (maďarsky).
547. TUČKOVÁ, Kateřina. *Žytkaŭskija bahini = Žitkovské bohyně. Raman*. Minsk: Logvinav, 2016. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Bělorusko.
548. TUČKOVÁ, Kateřina. *Žitkovské bohyně*. Bratislava: Tatran, 2016. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Slovensko.
549. URBAN, Miloš. *Lord Mord*. Tiranë: Ombra, 2016. (*Lord Mord. Pražský román*. Praha: Argo, 2008). Albánie.
550. VACULÍK, Ludvík. *Świnki morskie*. Wołów: Stara Szkoła, 2016. (*Morčata*. Praha: Edice Petlice, 1973). Polsko.

551. VANČURA, Vladislav. *Campi di grano e campi di battaglia*. Granze: Poldi Libri, 2016. (*Pole orná a válečná*. Praha: Odeon, 1925). Itálie.
552. VANČURA, Vladislav. *Razuzdano leto*. Skopje: Begemot, 2016. (*Rozmarné léto*. Praha: Jan Fromek, 1926). Makedonie.
553. VOPĚNKA, Martin. *Podróżowanie z Beniaminem*. Warszawa: Dowody na Istnienie, 2016. (*Moje cesta do ztracena. Putování s Benjamine*. Praha: Mladá fronta, 2005). Polsko.
554. WEIL, Jiří. *Mendelssohn en el tejado*. Madrid: Impedimenta, 2016. (*Na střeše je Mendelssohn*. Praha: Československý spisovatel, 1960). Španělsko.
555. WEISS, Jan. *The house of a thousand floors*. Budapest: Central European University Press, 2016. (*Dům o tisíci patrech*. Praha: Melantrich, 1929). Maďarsko.
556. ZMEŠKAL, Tomáš. *Lettera d'amore in scrittura cuneiforme*. Pordenone: Safarà Editore, 2016. (*Milostný dopis klínovým písmem*. Praha: Torst, 2008). Itálie.
557. ZMEŠKAL, Tomáš. *Ljubavna poruka klinastim pismom*. Beograd: Dereta, 2016. (*Milostný dopis klínovým písmem*. Praha: Torst, 2008). Srbsko.

2017

558. AJVAZ, Michal. *L'âge d'or*. Bordeaux: Mirobole éditions, 2017. (*Zlatý věk*. Praha: Hynek, 2001). Francie.
559. AJVAZ, Michal. *Prazni ulici*. Skopje: Antolog, 2017. (*Prázdné ulice*. Brno: Petrov, 2004). Makedonie.
560. AJVAZ, Michal. *Qyteti tjetër = Druhe město*. Tiranë: Ombra, 2017. (*Druhé město*. Praha: Mladá fronta, 1993). Albánie.

561. ANDRONIKOVA, Hana. *Nebeto njama dāno. Roman.* Sofija: Ergo, 2017. (*Nebe nemá dno.* Praha: Odeon, 2010). Bulharsko.
562. BAJAJA, Antonín. *Nad piękną modrą dřeownicą.* Wrocław: Książkowe Klimaty, 2017. (*Na krásné modré Dřevnici.* Brno: Host, 2009). Polsko.
563. BALABÁN, Jan. *Maybe we're leaving.* London: Glagoslav Publications, 2017. (*Možná, že odcházíme.* Brno: Host, 2004). Velká Británie.
564. BALABÁN, Jan. *Patot na angelot.* Skopje: Goten, 2017. (*Kudy šel anděl.* Brno: Vetus Via, 2003). Makedonie.
565. BALABÁN, Jan. *Pitaj tatu.* Beograd: Dereta, 2017. (*Zeptej se táty.* Brno: Host, 2010). Srbsko.
566. BECKER, Martin; LISA, Martina (eds.). *Die letzte Metro. Junge Literatur aus Tschechien* [Poslední metro. Mladá česká literatura, výbor z povídek současných českých autorů]. Dresden; Leipzig: Voland & Quist, 2017. Německo.
567. BOLAVÁ, Anna. *U temrjavu = Do tmy. Roman.* Kyjiv: Znannja, 2017. (*Do tmy.* Praha: Odeon, 2015). Ukrajina.
568. BOLAVÁ, Anna. *W ciemność.* Wrocław: Książkowe Klimaty, 2017. (*Do tmy.* Praha: Odeon, 2015). Polsko.
569. BOUČKOVÁ, Tereza. *Godina pijetla.* Zagreb: Hena com, 2017. (*Rok kohouta.* Praha: Odeon, 2008). Chorvatsko.
570. BOUČKOVÁ, Tereza. *Rok koguta.* Wrocław: Afera, 2017. (*Rok kohouta.* Praha: Odeon, 2008). Polsko.
571. ČECHOVA, Dora. *Nem akartam Lenin lenni.* Budapest: Noran Libro, 2017. (*Nechtěl jsem být Leninem.* Praha: Labyrint, 2012). Maďarsko.
572. DENEMARKOVÁ, Radka. *Prilog istoriji radosti.* Beograd: Štrik, 2017. (*Příspěvek k dějinám radosti.* Brno: Host, 2014). Srbsko.

573. DENEMARKOVÁ, Radka. *Przyczynek do historii radości*. Wrocław: Amaltea, 2017. (*Příspěvek k dějinám radosti*. Brno: Host, 2014). Polsko.
574. FISCHEROVÁ, Daniela. *Pokvarni dom*. Beograd: Kreativni centar, 2017. (*Pohoršovna*. Praha: Mladá fronta, 2014). Srbsko.
575. FISCHL, Viktor. *Erusalimski raskazi; Kafka vo Erusalim*. Skopje: Antolog, 2017. (*Jeruzalémské povídky (Výbor)*. Köln: Index, 1985; *Kafka v Jeruzalému*. Praha: Český spisovatel, 1996). Makedonie.
576. HÁJÍČEK, Jiří. *Povikuvač na dožd*. Skopje: Antolog, 2017. (*Dešťová hůl*. Brno: Host, 2016). Makedonie.
577. HÁJÍČEK, Jiří. *Rybjača krov*. Kyjiv: Komora, 2017. (*Rybí krev*. Brno: Host, 2012). Ukrajina.
578. HAKL, Emil. *Par vecākiem un bērniem*. Rīga: Pētergailis, 2017. (*O rodičích a dětech*. Praha: Argo, 2002). Lotyšsko.
579. HAŠEK, Jaroslav. *Mojata prodavnica za kučinja*. Bitola: Vostok, 2017. (*Můj obchod se psy a jiné humoresky*. Praha: J. R. Vilímek, 1915). Makedonie.
580. HAŠEK, Jaroslav. *The secret history of my sojourn in Russia*. London: Glagoslav Publications, [2017]. (*Tajemství mého pobytu v Rusku*. Praha: Naše vojsko, 1985). Velká Británie.
581. HODROVÁ, Daniela. *Két szín alatt*. Budapest: Typotex, 2017. (*Podobojí*. Ústí nad Labem: Severočeské nakladatelství, 1991). Maďarsko.
582. HOŘAVA, Matěj. *Palinka. Prozy z Banatu*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2017. (*Pálenka. Prózy z Banátu*. Brno: Host, 2014). Polsko.
583. HOŘAVA, Matěj. *Rakija. Proza od Banat*. Skopje: Ars Libris, 2017. (*Pálenka. Prózy z Banátu*. Brno: Host, 2014). Makedonie.

584. HOSTOVSKÝ, Egon. *De missie*. Amsterdam: Voetnoot, 2017. (Poslání. In: *Osamělí buřiči*. Praha: Lidové noviny, 1948). Nizozemsko.
585. HRABAL, Bohumil. *Moritati i legende*. Beograd: Laguna, 2017. (*Morytáty a legendy*. Praha: Československý spisovatel, 1968). Srbsko.
586. HRABAL, Bohumil. *La grande vie. Poèmes 1949–1952*. Les Cabannes: Fissile, 2017. (Krásná Poldi. In: *Bambino di Praga; Barvotisky; Krásná Poldi*. Praha: Československý spisovatel, 1990). Francie.
587. HŮLOVÁ, Petra. *Macocho*. Wrocław: Afera, 2017. (*Macocho*. Praha: Torst, 2014). Polsko.
588. HŮLOVÁ, Petra. *Pomen za baba mi. Roman*. Sofia: Persej, 2017. (*Paměť mojí babičce*. Praha: Torst, 2002). Bulharsko.
589. *Humor en serio. Una antología checa* [Humor vážně. Česká antologie]. Barcelona: La Fuga, 2017. Španělsko.
590. KRATOCHVÍL, Miloš. *Nevaljalci. 2, Duholovci*. Beograd: Kreativni centar, 2017. (*Pachatelé dobrých skutků. 2, Duchaři*. Praha: Mladá fronta, 2009). Srbsko.
591. KRATOCHVÍL, Miloš. *Nevaljalci. 3, Čarobnjaci*. Beograd: Kreativni centar, 2017. (*Pachatelé dobrých skutků. 3, Kouzláci*. Praha: Mladá fronta, 2010). Srbsko.
592. KUNDERA, Milan. *Nepodnošljiva lakoća postojanja*. Beograd: Gramatik, 2017. (*Nesnesitelná lehkost bytí*. Toronto: Sixty eight publishers, 1985). Srbsko.
593. KUNDERA, Milan. *Besmrtnost*. Beograd: Laguna, 2017. (*Nesmrtelnost*. Toronto, Brno: Sixty eight publishers, Atlantis, 1993). Srbsko.

594. MUCHA, Jiří. *Alfons Mucha. L'artista e il suo tempo*. Fasano: Schena, 2017. (*Kankán se svatozáři. Život a dílo Alfonse Muchy*. Praha: Obelisk, 1969). Itálie.
595. NĚMEC, Jan. *A fény története. Egy fotográfus életregénye. Regény František Drtikolról, a világhírű cseh fotográfusról*. Budapest: Noran Libro, 2017. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Maďarsko.
596. NĚMEC, Jan. *Historia światła. Powieść o fotografii Františku Drtikolu*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2017. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Polsko.
597. NĚMEC, Jan. *Storia della luce. Romanzo sul fotografo František Drtikol*. Pordenone: Safarà, 2017. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Itálie.
598. NĚMEC, Jan. *Zgodovina svetlobe. Roman o fotografu Františku Drtikolu*. Vnanje Gorice: Police Dubove, 2017. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Slovinsko.
599. NĚMEC, Jan. *Povijest svjetlosti: roman o fotografu Františku Drtikolu*. Zagreb: Ljevak. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Chorvatsko.
600. NERUDA, Jan. *Praagse kleine luyden. Idyllisch fragment uit de aantekeningen van een kandidaat-advocaat (1877)*. Amsterdam: Voetnoot, 2017. (Figurky. Idylický úryvek ze zápisek advokátního koncipienta. In: *Povídky malostranské*. Praha: Grégr a Ferd. Dattel, 1878). Nizozemsko.
601. OUŘEDNÍK, Patrik. *Een afgedane zaak*. Amsterdam: Zirimiri Press, 2017. (*Ad acta*. Praha: Torst, 2006). Nizozemsko.
602. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Breve storia del XX secolo*. Macerata: Quodlibet, 2017. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Itálie.

603. OUŘEDNÍK, Patrik. *Europeana. Uma breve história do século XX*. Lisboa: Antígona, 2017. (*Europeana. Stručné dějiny dvacátého věku*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Portugalsko.
604. PÁRAL, Vladimír. *Rómeó és Júlia 2300*. Budapest: Metropolis Media, 2017. (*Romeo & Julie 2300*. Praha: Práce, 1982). Maďarsko.
605. PAVEL, Ota. *Come ho incontrato i pesci*. Rovereto: Keller, 2017. (*Jak jsem potkal ryby*. Praha: Mladá fronta, 1974). Itálie.
606. PAVEL, Ota. *Puchar od Pana Boga*. Wołów: Stara Szkoła, 2017. (*Pohár od Pánaboha*. Praha: Olympia, 1971). Polsko.
607. PECH, Miroslav. *Uczniowie Cobaina*. Wołów: Stara Szkoła, 2017. (*Cobainovi žáci*. Praha: Argo, 2017). Polsko.
608. PILÁTOVÁ, Markéta. *In qualcosa dovremo pur somigliarci. Romanzo*. Přel. Laura Angeloni. Roma: Atmosphere Libri, 2017. (*Žluté oči vedou domů*. Praha: Torst, 2007). Itálie.
609. PILÁTOVÁ, Markéta. *Žältite oči vodjat kām doma*. Sofija: Persej, 2017. (*Žluté oči vedou domů*. Praha: Torst, 2007). Bulharsko.
610. PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Rozneglizowane*. Wrocław: Afera, 2017. (*Vraždy v kruhu. Dívky nalehko*. Praha: Paseka, 2016). Polsko.
611. REINER, Martin. *Jeden na milion*. Wołów: Stara Szkoła, 2017. (*Jeden z milionu*. Brno: Větrné mlýny, 2016). Polsko.
612. REINER, Martin. *Jeden z milióna*. Bánovce nad Bebravou: Iron Libri, 2017. (*Jeden z milionu*. Brno: Větrné mlýny, 2016). Slovensko.
613. REINER, Martin. *Odyn iz mil'jona*. Kyjev: Čes'ka biblioteka, 2017. (*Jeden z milionu*. Brno: Větrné mlýny, 2016). Ukrajina.
614. RUDIŠ, Jaroslav. *Het volk boven*. Groningen: Nobelman, 2017. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Nizozemsko.
615. RUDIŠ, Jaroslav. *Nemzeti sugárút. Magányos bunyósok klubja*. Budapest: Typotex, 2017. (*Národní třída*. Praha: Labyrint, 2013). Maďarsko.

616. SCHULZ, Karel. *La pietra e il dolore. Michelangelo nei giardini dei Medici*. Roma: Castelveccchi, 2017. (*Kámen a bolest*. Praha: Vyšehrad, 1942). Itálie.
617. SOUKUPOVÁ, Petra. *Isčeznuvanje*. Skopje: Makedonika litera, 2017. (*Zmizet*. Brno: Host, 2009). Makedonie.
618. SOUKUPOVÁ, Petra. *Pod snegom*. Celje; Ljubljana: Celjska Mohorjeva družba, 2017. (*Pod sněhem*. Brno: Host, 2015). Slovinsko.
619. SVĚRÁK, Zdeněk. *Kettős látás*. Budapest: Napkút Kiadó, 2017. (*Nové povídky*. Praha: Fragment, 2011). Maďarsko.
620. ŠABACH, Petr. *Dowód osobisty*. Wrocław: Afera, 2017. (*Občanský průkaz*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2006). Polsko.
621. ŠINDELKA, Marek. *Zamor na materijalot*. Skopje: Antolog, 2017. (*Únava materiálu*. Praha: Odeon, 2016). Makedonie.
622. ŠTINDL, Ondřej. *InterZóna*. Budapest: Metropolis Media, 2017. (*Mondschein*. Praha: Argo, 2012). Maďarsko.
623. TOMAN, Marek. *Pohvala oportunistu*. Beograd: Clio, 2017. (*Chvála oportunistu*. Praha: Torst, 2016). Srbsko.
624. TOPOL, Jáchym. *Cèch d'jabla*. Minsk: Lohvinaŭ, 2017. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Bělorusko.
625. TOPOL, Jáchym. *Gargară cu gudron*. București: Art, 2017. (*Kloktat dehet*. Praha: Torst, 2005). Rumunsko.
626. TOPOL, Jáchym. *Noćna smena*. Beograd: Dereta, 2017. (*Noční práce*. Praha: Torst; Hynek, 2001). Srbsko.
627. TUČKOVÁ, Kateřina. *L'eredità delle dee. Una misteriosa storia dai Carpazi Bianchi*. Rovereto: Keller, 2017. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Itálie.
628. VANČURA, Vladislav. *Een grillige zomer*. Amsterdam: Pegasus, 2017. (*Rozmarné léto*. Praha: Jan Fromek, 1926). Nizozemsko.

629. VANČURA, Vladislav. *Herberg „De goede luim“*. Amsterdam: Pegasus, 2017. (Dobrá míra; Brusič nožů; Konec vše napraví. In: *Luk královny Dorotky*. Praha: Melantrich, 1932). Nizozemsko.
630. VIEWEGH, Michal. *Ekomaż*. Wołów: Stara Szkoła, 2017. (*Biomanzel*. Brno: Druhé město, 2015). Polsko.
631. VIEWEGH, Michal. *Mafija v Praga*. Sofija: Paradoks, 2017. (*Mafie v Praze*. Brno: Druhé město, 2011ú. Bulharsko.
632. VOPĚNKA, Martin. *In viaggio con Benjamin. Il mio viaggio nella sperdutezza*. Barrafranca: Bonferraro Editore, 2017. (*Moje cesta do ztracena. Putování s Benjaminem*. Praha: Mladá fronta, 2005). Itálie.
633. WEIL, Jiří. *Viure amb una estrella*. Barcelona: Viena, 2017. (*Život s hvězdou*. Praha: ELK, 1949). Španělsko.
634. ZÁBRANSKÝ, David. *El intento de amar de Štern*. Madrid: Huso, 2017. (*Šternův pokus milovat*. Praha: Argo, 2008). Španělsko.

2018

635. AJVAZ, Michal. *Luksemburškata gradina*. Skopje: Antolog, 2018. (*Lucemburská zahrada*. Brno: Druhé město, 2011). Makedonie.
636. BALABÁN, Jan. *Chiedi a papà = Zeptej se táty*. Torino: Miraggi, 2018. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Itálie.
637. BALABÁN, Jan. *Možebi zaminuovame*. Skopje: Makedonika litera, 2018. (*Možná, že odcházíme*. Brno: Host, 2004). Makedonie.
638. BALABÁN, Jan. *Popitaj tatko. Roman*. Sofia: Svetlana Jančeva – Izida, 2018. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Bulharsko.
639. BELLOVÁ, Bianca. *Am See. Roman*. Zürich; Berlin: Kein & Aber, 2018. (*Jezero*. Brno: Host, 2016). Švýcarsko.
640. BELLOVÁ, Bianca. *Ezers*. Rīga: Pētergailis, 2018. (*Jezero*. Brno: Host, 2016). Lotyšsko.

641. BELLOVÁ, Bianca. *Il lago = Jezero*. Torino: Miraggi, 2018. (*Jezero*. Brno: Host, 2016). Itálie.
642. BELLOVÁ, Bianca. *Jezioro*. Wrocław: Afera, 2018. (*Jezero*. Brno: Host, 2016). Polsko.
643. BELLOVÁ, Bianca. *Nami*. Paris: Mirobole, 2018. (*Jezero*. Brno: Host, 2016). Francie.
644. BOLAVÁ, Anna. *Kǎm tǎmninata. Roman*. Sofija: Persej, 2018. (*Do tmy*. Praha: Odeon, 2015). Bulharsko.
645. BOLAVÁ, Anna. *V temo*. Vnanje Gorice: Police Dubove, 2018. (*Do tmy*. Praha: Odeon, 2015). Slovinsko.
646. BOLAVÁ, Anna. *Vo temninata*. Skopje: Makedonika litera, 2018. (*Do tmy*. Praha: Odeon, 2015). Makedonie.
647. BOUČKOVÁ, Tereza. *La corsa indiana = Indiánský běh; La quaglia = Křepelice; Quando ami un uomo = Když milujete muže*. Torino: Miraggi, 2018. (*Indiánský běh*. Praha: Edice Expedice, 1988; *Křepelice*. Bratislava: Fragment, 1993; *Když milujete muže*. Ostrava: Středoevropské nakladatelství, 1995). Itálie.
648. BRABCOVÁ, Zuzana. *Voliery*. Přel. Luiza Buserska. Sofia: Sonm, 2018. (*Voliéry*. Brno: Druhé město, 2016). Bulharsko.
649. BŘEZINA, Jiří. *Przedawnienie*. Wrocław: Afera, 2018. (*Promlčení*. Praha: Motto, 2015). Polsko.
650. DENEMARKOVÁ, Radka. *Contributo alla storia della gioia*. Roma: Sovera, 2018. (*Příspěvek k dějinám radosti*. Brno: Host, 2014). Itálie.
651. DENEMARKOVÁ, Radka. *Novac od Hitlera (ljetni mozaik)*. Zagreb: Hena com, 2018. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Chorvatsko.
652. DENEMARKOVÁ, Radka. *Novac od Hitlera (ljetni mozaik)*. Beograd: Heliks, 2018. (*Peníze od Hitlera (letní mozaika)*. Brno: Host, 2006). Srbsko.

653. DOUSKOVÁ, Irena. *Dárda*. Budapest: Kalligram, 2018. (*Darda*. Brno: Druhé město, 2011). Maďarsko.
654. DVOŘÁKOVÁ, Petra. *Flouku dhe Lila. Aventurat tek qiellgërvishtësja*. Tiranë: Ombra, 2018. (*Flouk a Lila. Dobrodružství z mrakodrapu*. Brno: Host, 2015). Albánie.
655. FAHRNER, Martin. *Dalla parte del bene*. Rovereto: Keller, 2018. (*Steiner, aneb, Co jsme dělali*. Brno: Petrov, 2001). Itálie.
656. FISCHEROVÁ, Sylva. *Europa ein Thonet-Stuhl, Amerika ein rechter Winkel. Ein poetischer Roadtrip durch die Neue Welt*. Landsberg am Lech: Balaena, 2018. (*Evropa je jako židle Thonet, Amerika je pravý úhel*. Brno: Druhé město, 2012). Německo.
657. HÁJÍČEK, Jiří. *Zaklinacz deszczu*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2018. (*Dešťová hůl*. Brno: Host, 2016). Polsko.
658. HAKL, Emil. *Normy kamičných pavodžin. Ramany*. Vilnius: Logvinav, 2018. (*Pravidla směšného chování*. Praha: Argo, 2010; *O rodičích a dětech*. Praha: Argo, 2002). Litva.
659. HAŠEK, Jaroslav. *Les aventures du brave soldat Švejk pendant la Grande Guerre. Livre 1, À l'arrière*. Paris: Gallimard, 2018. (*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*. Praha, 1921–1923). Francie.
660. HODROVÁ, Daniela. *Spiralni rečenici. Roman*. Skopje: Begemot, 2018. (*Točité věty*. Praha: Malvern, 2015). Makedonie.
661. HOŘAVA, Matěj. *Pálinka. Prózák a bánátból*. Budapest: Typotex, 2018. (*Pálenka. Prózy z Banátu*. Brno: Host, 2014). Maďarsko.
662. HOSTOVSKÝ, Egon. *Vreemdeling zoekt kamer*. Amsterdam: Zirimiri press, 2018. (*Cizinec hledá byt*. Praha: Melantrich, 1947). Nizozemsko.
663. HRABAL, Bohumil. *Evangelio esquizofrénico*. Barcelona: La Fuga ediciones, 2018. (*Schizofrenické evangelium*. Praha: Melantrich, 1990). Španělsko.

664. HRABAL, Bohumil. *Lezioni di ballo per anziani e progrediti*. Torino: Einaudi, 2018. (*Taneční hodiny pro starší a pokročilé*. Praha: Československý spisovatel, 1964). Itálie.
665. HRABAL, Bohumil. *Prekaleno šumna samota*. Sofija: IK „Kolibri“, 2018. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981). Bulharsko.
666. HŮLOVÁ, Petra. *Sve ovo pripada meni*. Zagreb: Hena com, 2018. (*Paměť mojí babičce*. Praha: Torst, 2002). Chorvatsko.
667. KAPLICKÝ, Václav. *Čuk za veštici*. Plovdiv: Letera, 2018. (*Kladivo na čarodějnice*. Praha: Československý spisovatel, 1963). Bulharsko.
668. KAPRÁLOVÁ, Dora. *Berliner Notizbuch*. Landsberg am Lech: Balaena Verlag, 2018. (*Berlínský zápisník*. Brno: Druhé město, 2016). Německo.
669. KATALPA, Jakuba. *Nijemci. Geografija gubitka*. Přel. Emilio Nuić. Zagreb: Hena com, 2018. (*Němci. Geografie ztráty*. Brno: Host, 2012). Chrovatsko.
670. KLOSTERMANN, Karel. 2018. *Im Herzen des Böhmerwaldes*. Grafenau: Ohetaler Verlag, 2018. (*V srdci šumavských hvozdů*. Praha: Josef R. Vilímek, 1938). Německo.
671. KOPÁČ, Radim (ed.). *Lenin, varanos, chicas, hormigón. Antología del nuevo cuento checo* [Lenin, varani, holky, beton. Antologie nové české povídky]. Madrid: Huso, 2018. Španělsko.
672. KUNDERA, Milan. *Amori ridicoli*. Milano: Adelphi, 2018. (*Směšné lásky*. Praha: Československý spisovatel, 1970). Itálie.
673. MACURA, Vladimír. *Guvernantka*. Wrocław: Amaltea, 2018. (*Guvernantka*. Praha: Mladá fronta, 1997). Polsko.

674. MYŠKOVÁ, Ivana. *Białe zwierzęta są bardzo często głuche*. Přel. Elżbieta Zimna. Warszawa: Dowody na Istnienie, 2018. (*Bílá zvířata jsou velmi často hluchá*. Brno: Host, 2017). Polsko.
675. NĚMEC, Jan. *Gaismas vēsture. Romāns par fotogrāfu Františekū Drtikolu*. Ķekava: Las.ám, 2018. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Lotyšsko.
676. NĚMEC, Jan. *Volevo uccidere J.-L. Godard*. Torino: Miraggi edizioni, 2018. (*Nepodávej ruku číšníkovi*. Praha: Torst, 2011). Itálie.
677. OUŘEDNÍK, Patrik. *Ad akta*. Skopje: Magor, 2018. (*Ad acta*. Praha: Torst, 2006). Makedonie.
678. OUŘEDNÍK, Patrik. *Anée vingt-quatre: progymnasma*. Paris: Mirobole, 2018. (*Rok čtyřiaadvacet*. Praha - Litomyšl: Paseka, 2002). Francie.
679. PECH, Miroslav. *Mainstream*. Rudno: Stara Szkoła, 2018. (*Mainstream*. Kroměříž: Carcosa, 2018). Polsko.
680. POLÁČEK, Karel. *Die Bezirksstadt*. Ditzingen: Reclam, 2018. (*Okresní město*. Praha: Fr. Borový, 1936). Německo.
681. PREJDOVÁ, Dominika. *Marijin dvor*. Sarajevo: FMC Svjetlo riječi, 2018. (*Marijin dvor*. Staré město pod Landštejnem: Dauphin, 2009). Bosna a Hercegovina.
682. PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Der Mann am Grund. Der erste Fall von Kommissar Holina*. Wien: Braumüller, 2018. (*Vraždy v kruhu. Muž na dně*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2014). Rakousko.
683. REINER, Martin. *Egy a millióból*. Budapest: Várhegy Kiadó, 2018. (*Jeden z milionu*. Brno: Větrné mlýny, 2016). Maďarsko.
684. RUDIŠ, Jaroslav. „Grandhotel“. *Romāns vīrs mākoņiem*. Rīgā: Jumava, 2018. (*Grandhotel. Román nad mraky*. Praha: Labyrint, 2006). Lotyšsko.

685. RUDIŠ, Jaroslav. *Grandhotel*. Berlin: Verlag Klaus Wagenbach, 2018). Německo.
686. RUDIŠ, Jaroslav. *Helsinki, dove il punk si è fermato*. Granze: Poldi Libri, 2018. (*Konec punku v Helsinkách*. Praha: Labyrint, 2010). Itálie.
687. RYŠAVÝ, Martin. *Vrač. Roman*. Sofija: Ergo, 2018. (*Vrač*. Praha: Společnost pro Revolver Revue, 2010). Bulharsko.
688. SÍS, Petr. *Stìna. Jak vyrostav za zalìznoju zavisuju*. Kyjiv: Vydavnyctvo komiksiv, 2018. (*Zed'. Jak jsem vyrùstal za železnou oponou*. Praha: Labyrint; Raketa, 2007). Ukrajina.
689. SOUKUPOVÁ, Petra. *V snega*. Sofija: APP „ALLJA“, 2018. (*Pod sněhem*, Brno: Host, 2015). Bulharsko.
690. STANČÍK, Petr. *Melnica za mumii, ili, Prevratnoto razotkrivanje na komesarot Durman*. Skopje: Makedonika litera, 2018. (*Mlýn na mumie. Převratné odhalení komisaře Durmana*. Brno: Druhé město, 2013). Makedonie.
691. STRAKA, Josef. *Hotel Bristol*. Cluj-Napoca: Editura Școala Ardeleană, 2018. (*Hotel Bristol*. Praha: Cherm; Medard, 2004). Rumunsko.
692. ŠABACH, Petr. *Ártatlan szeszcsapdák*. Budapest: Noran Libro, 2018. (*Opilé banány*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2001). Maďarsko.
693. ŠABACH, Petr. *Documento de identidad*. Madrid: Huso, 2018. (*Občanský průkaz*. Praha – Litomyšl: Paseka, 2006). Španělsko.
694. ŠINDELKA, Marek. *Der Fehler. Roman*. Salzburg; Wien: Residenz Verlag, 2018. (*Chyba*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2008). Rakousko.
695. ŠINDELKA, Marek. *Greška*. Skopje: Avant Pres, 2018. (*Chyba*. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2008). Makedonie.

696. ŠINDELKA, Marek. *Materiaal moeheid*. Amsterdam: Das Mag, 2018. (*Únava materiálu*. Praha: Odeon, 2016). Nizozemsko.
697. ŠKVORECKÝ, Josef. *Cud: kryminat polityczny*. Sejny: Pogranicze, 2018. (*Mirákl*. Brno: Atlantis, 1991). Polsko.
698. ŠMAUS, Martin. *Devojče, zapali oganče*. Skopje: Antolog, 2018. (*Děvčátko, rozdělej ohníček*. Praha: Knižní klub, 2005). Makedonie.
699. TOPOL, Jáchym. *Gennem et koldt land*. Beder: Silkefyret, 2018. (*Chladnou zemí*. Praha: Torst, 2009). Dánsko.
700. URBAN, Miloš. *Llegó del mar*. Madrid: Huso, 2018. (*Přišla z moře*. Praha: Argo, 2014). Španělsko.
701. WEIL, Jiří. *Moszkva – a határ*. Budapest: Park, 2018. (*Moskva – hranice*. Praha: Družstevní práce, 1937). Maďarsko.

2019

702. BALABÁN, Jan. *Hová lett az angyal?* Budapest: Noran Libro, 2019. (*Kudy šel anděl*. Brno: Vetus Via, 2003) Maďarsko.
703. BALABÁN, Jan. *Prašaj go tato*. Skopje: Makedonika litera, 2019. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Makedonie.
704. BOR, Josef. *Le requiem de Terezin*. Paris: Les Éditions du Sonneur, 2019. (*Terezínské rekviem*. Praha: Československý spisovatel, 1963). Francie.
705. BRABCOVÁ, Zuzana. *Tavani*. Sofia: Persej, 2019. (*Stropy*. Brno: Druhé město, 2012). Bulharsko.
706. CIMA, Anna. *Aufwachen in Shibuya*. Berlin: KLAK, 2019. (*Probudím se na Šibuji*. Praha: Paseka, 2018). Německo.
707. ČAPEK, Karel. *Krigen med salamandrene*. Aarhus: Æther, 2019. (*Válka s mloky*. Praha: Fr. Borový, 1936). Dánsko.

708. DENEMARKOVÁ, Radka. *Kobold: nepotrzebna czulość; nepotrzebni ludzie*. Wrocław : Książkowe Klimaty, 2019. Polsko.
709. DENEMARKOVÁ, Radka. *Prinos kām istorijata na radostta*. Sofija: Nauka i izkustvo, 2019. (*Příspěvek k dějinám radosti*. Brno: Host, 2014). Bulharsko.
710. DENEMARKOVÁ, Radka. *Wady snu: trzydzieści mrugnięć Oka*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2019. (*Spací wady*. Praha: Akropolis, 2012). Polsko.
711. HÁJÍČEK, Jiří. *Der Regenstab*. Düsseldorf: Karl Rauch, 2019. (*Dešťová hůl*. Brno: Host, 2016) Německo.
712. HANIŠOVÁ, Viktorie. *Pečurkarkata*. Skopje: Muza, 2019. (*Houbařka*. Brno: Host, 2018). Makedonie.
713. HAŠEK, Jaroslav. *Osudy dobrého vojáka Švejka za svetovej vojny*. Liptovský Mikuláš: Transcius, 2019. (*Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, Praha: Adolf Synek, 1922). Slovensko.
714. HODROVÁ, Daniela. *Ich sehe die Stadt*. Wuppertal: Arco, 2019. (*Město vidím...* Praha: Euroslavica, 1992). Německo.
715. HOŘAVA, Matěj. *Rakija: proze iz Banata*. Koprivnica: Artikulacije, 2019. (*Pálenka: Prózy z Banátu*. Brno: Host, 2014) Slovinsko.
716. HOSTOVSKÝ, Egon. *Skjul*. Aarhus: Silkefyret, 2019. (*Úkryt*. Praha: Melantrich, 1946). Dánsko.
717. HŮLOVÁ, Petra. *Plastično trosobje*. Skopje: Artkonekt, 2019. (*Umělohmotný třípokoř*. Praha: Torst, 2006). Makedonie.
718. KLOSTERMANN, Karel. *Im Böhmerwaldparadies*. Grafenau/Ohetaler Verlag, 2019. (*V ráji šumavském*. Praha: Josef R. Vilímek, 1983). Německo.
719. KRATOCHVIL, Jiří. *Een bedroefde God*. Groningen: Keine Uil, 2019. (*Truchlivý Bůh*. Brno: Petrov, 2000). Nizozemsko.

720. KRISEOVÁ, Eda. *De naam*. Amsterdam: Voetnoot, 2019. (Jméno In: *Jméno / Milost / Ráchel*. Praha: Prostor, 2007). Nizozemsko.
721. MAŇÁK, Vratislav. *Heute scheint es, als wäre nichts geschehen*. Düsseldorf: Karl Rauch, 2019. (*Rubikova kostka*. Brno: Host, 2016) Německo.
722. MAŇÁK, Vratislav. *Kubčeto na Rubik*. Sofia: Izida, 2019. (*Rubikova kostka*. Brno: Host, 2016) Polsko.
723. MORNŠTAJNOVÁ, Alena. *Hana*. Riga: Pētergailis, 2019. (*Hana*, Brno: Host, 2017). Lotyšsko.
724. MORNŠTAJNOVÁ, Alena. *Hana*. Zagreb: Hena, 2019. (*Hana*, Brno: Host, 2017). Chorvatsko.
725. MYŠKOVÁ, Ivana. *Bele živali so zelo pogosto gluhe*. Vnanje Gorice: Kulturno-umetniško društvo Police Dubove, 2019. (*Bílá zvířata jsou velmi často hluchá*. Brno: Host, 2017). Slovinsko.
726. NĚMEC, Jan. *Geschichte des Lichts: Roman über den Fotografen František Drtikol*. Hamburg: Osburg, 2019. (*Dějiny světla. Román o fotografovi Františku Drtikolovi*. Brno: Host, 2013). Německo.
727. PEROUTKA, Ferdinand. *Le nuage et la valse*. Lille: La Contre Allée, 2019. (*Oblak a valčík*. Praha: František Borový, 1948). Francie.
728. PILÁTOVÁ, Markéta. *Z Bařą w dżungli*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2019. (*S Bařou v džungli*. Praha: Torst, 2017). Polsko.
729. RÁKOS, Petr. *Corvina, czyli, Książka o krukach*. Wrocław: Amaltea, 2019. (*Korvína čili kniha o havranech*. Praha: Československý spisovatel, 1993). Polsko.
730. SEMOTAMOVÁ, Tereza. *Im Schrank: Roman*. Berlin; Dresden; Leipzig: Voland & Quist, 2019. (*Ve skříní*. Praha: Argo, 2018). Německo.

731. SIEBERT, Oskar, BARTOŠOVÁ, Monika. *Wie Bruno zum Spion wurde*. Remscheid: Rediroma-Verlag, 2019. (*Jak se Bruno stal špiionem*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa - Procházka Zdeněk, 2019). Německo.
732. SOUKUPOVÁ, Petra. *Najlepiej dla wszystkich*. Wrocław: Afera, 2019. (*Nejlepší pro všechny*. Brno: Host, 2017). Polsko.
733. ŠINDELKA, Marek. *Anyagfáradság*. Budapest: Európa, 2019. (*Únava materiálu*. Praha: Odeon / Euromedia Group, 2016). Maďarsko
734. ŠINDELKA, Marek. *Blijf bij ons*. Amsterdam: Voetnoot, 2019. (*Zůstaňte s námi*. Praha: Odeon / Euromedia group, 2011). Nizozemsko.
735. ŠINDELKA, Marek. *Mapata na Ana*. Skopje: Slavika libris, 2019. (*Mapa Anny*. Praha: Odeon / Euromedia Group, 2014). Makedonie.
736. ŠINDELKA, Marek. *Ostanete so nas*. Skopje: Slavika libris, 2019. (*Zůstaňte s námi*. Praha: Odeon / Euromedia group, 2011). Makedonie.
737. TOMAN, Marek. *Die große Neuigkeit vom schrecklichen Mord an Šimon Abeles*. Wieser Verlag, 2019. (*Veliká novina o hrozném mordu Šimona Abelese*. Praha: Argo, 2014). Rakousko.
738. TOMAN, Marek. *Pofalba na oportunistot*. Skopje: Bata pres, 2019. (*Chvála oportunistu*. Praha: Torst, 2016). Makedonie.
739. TOPOL, Jáchym. *Ein empfindsamer Mensch*. Berlin: Suhrkamp, 2019. (*Citlivý člověk*. Praha: Torst, 2017). Německo.
740. TUČKOVÁ, Kateřina. *Gerta, das deutsche Mädchen. Roman*. Berlin: KLAKE, 2019. (*Vyhnutí Gerty Schnirch*. Brno: Host, 2009). Německo.

741. TUČKOVÁ, Kateřina. *Oi thees tis Zitkova* Οι θεές της Ζίτκοβα. Athina: Ekdotis Ikaros, 2019. (*Žitkovské bohyně*. Brno: Host, 2012). Řecko.
742. TUČKOVÁ, Kateřina. *Progonot na Gerta Šnirch*. Skopje: Kultura, 2019. (*Vyhnání Gerty Schnirch*. Brno: Host, 2009). Makedonie.
743. TUČKOVÁ, Kateřina. *Wypędzenie Gerty Schnirch*. Wrocław: Afera, 2019. (*Vyhnání Gerty Schnirch*. Brno: Host, 2009). Polsko.
744. VANČURA, Vladislav. *La fine dei vecchi tempi*. Torino: Einaudi, 2019. (*Konec starých časů*. Praha: Melantrich: 1934). Itálie.
745. VOPĚNKA, Martin. *Meine Reise ins Ungewisse. Unterwegs mit Benjamin. Roman*. Klagenfurt: Drava, 2019. (*Moje cesta do ztracena. Putování s Benjaminem*. Praha: Mladá fronta, 2005). Rakousko.
746. WEIL, Jiří. *Mendelssohn auf dem Dach*. Berlin: Klaus Wagenbach, 2019. Německo. (*Na střeše je Mendelssohn*. Praha: Československý spisovatel, 1960. *Žalozpěv za 77 297 obětí*. Praha: Československý spisovatel, 1958). Německo.
747. ZÁBRANSKÝ, David. *Opităt na Štern da običa*. Sofija: Foundation for Bulgarian Literature, 2019. (*Šternův pokus milovat*. Praha: Argo, 2006). Bulharsko.

2020

748. ANDRONIKOVÁ, Hana. *Zvuk sunčanog sata*. Zagreb: Hena com, 2020. (*Zvuk slunečních hodin*. Praha: Knižní klub, 2001). Chorvatsko.
749. BALABÁN, Jan. *Pitaj tatu*. Koprivnica: Artikulacije, 2020. (*Zeptej se táty*. Brno: Host, 2010). Slovinsko.

750. BALABÁN, Jan. *Where was the angel going?*. London: Glogoslav Publications, 2020. (*Kudy šel anděl*. Brno: Vetus Via, 2003). Velká Británie.
751. BELLOVÁ, Bianca. *Mona*. Torino: Miraggi, 2020. (*Mona*. Brno: Host, 2019). Itálie.
752. BELLOVÁ, Bianca. *Mona*. Wrocław: Afera, 2020. (*Mona*. Brno: Host, 2019). Polsko.
753. BOLAVÁ, Anna. *Ka dnu*. Banja Luka: Imprimatur, 2020. (*Ke dnu*. Praha: Odeon / Euromedia group, 2017). ercegovina.
754. BRABCOVÁ, Zuzana. *Tavanice*. Beograd: Štrik, 2020. (*Stropy*. Brno: Druhé město, 2012). Srbsko.
755. CIMA, Anna. *Me despertaré en Shibuya*. Madrid: Nørdica Libros, 2020. (*Probudím se na Šibuji*. Praha: Paseka, 2018). Španělsko.
756. CIMA, Anna. *Tokióban ébredék*. Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 2020. (*Probudím se na Šibuji*. Praha: Paseka, 2018). Maďarsko.
757. DENEMARKOVÁ, Radka. *Contribución a la historia de la alegría*. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2020. (*Příspěvek k dějinám radosti*. Brno: Host, 2014). Španělsko.
758. GRUŠA, Jiří. *Życie w prawdzie, czyli, Kłamstwa z miłości*. Sejny: Pogranicze, 2020. (*Život v pravdě aneb Lhaní z lásky*. Brno: Barrister & Principal, 2011). Polsko.
759. HADJ MOUSSA, Iva. *Instastory*. Rudno: Stara Szkoła, 2020. (*Šalina do stanice touha*. Brno: Host, 2020). Polsko.
760. HÁJÍČEK, Jiří. *Dážďovna flejta*. Sofia: Izida, 2020. (*Děšťová hůl*. Brno: Host, 2016). Polsko.
761. HORÁKOVÁ, Pavla. *La teoria della stranezza*. Torino: Miraggi, 2020. Itálie. (*Teorie podivnosti*. Praha: Argo, 2018). Itálie.

762. HORÁKOVÁ, Pavla. *Teoría de la extrañeza*. Madrid: Reino de Cordelia. *Teorie podivnosti*.
763. HRABAL, Bohumil. *Liiga vali üksindus*. Tallinn: SA Kultuurileht, 2020. (*Příliš hlučná samota*. Köln: Index, 1981). Estonsko.
764. HRABAL, Bohumil. *Zanadto hučna samotnišć*. Kyjiv: Vydavnyčyj dìm „Komora“, 2020. (*Příliš hlučná samota*. Praha: Odeon, 1989). Ukrajina.
765. KÁBRTOVÁ, Lidmila. *Mesta u tami*. Beograd: Ammonite, 2020. (*Místa ve tmě*. Brno: Host, 2018). Srbsko.
766. MORŇŠTAJNOVÁ, Alena. *Hana*. Budapest: Csirimojó, 2020. (*Hana*. Brno: Host, 2017). Maďarsko.
767. MORŇŠTAJNOVÁ, Alena. *Hana*. Cardigan: Parthian, 2020. (*Hana*. Brno: Host, 2017). Velká Británie.
768. MORŇŠTAJNOVÁ, Alena. *Hana*. Klagenfurt: Wieser Verlag, 2020. (*Hana*, Brno: Host, 2017). Rakousko.
769. MORŇŠTAJNOVÁ, Alena. *Chana*. Athína: Alexandraia, 2020. (*Hana*. Brno: Host, 2017). Řecko
770. MORŇŠTAJNOVÁ, Alena. *Tihe godine*. Zagreb : Hena com, 2020. (*Tiché roky*. Brno: Host, 2019). Chorvatsko.
771. PÁNEK, Josef. *Die Liebe in Zeiten des Klimawandels*. Berlin: KLAK, 2020. (*Láska v době globálních klimatických změn*. Praha: Argo, 2017). Německo.
772. PÁNEK, Josef. *L'amour au temps du changement climatique*. Paris: Éditions Denoël, 2020. (*Láska v době globálních klimatických změn*. Praha: Argo, 2017). Francie.
773. PÁNEK, Josef. *L'amore al tempo dei cambiamenti climatici*. Rovereto: Keller edizione, 2020. (*Láska v době globálních klimatických změn*. Praha: Argo, 2017). Itálie.

774. PAVEL, Ota. *El precio del triunfo*. Barcelona: Sajalín editores, 2020. (*Cena vítězství*. Praha: Naše vojsko, 1968). Španělsko.
775. PILÁTOVÁ, Markéta. *Con Bata nella giungla*. Torino: Miraggi, 2020. (*S Baťou v džungli*. Praha: Torst, 2017). Itálie.
776. PILÁTOVÁ, Markéta. *Mit Bata im Dschungel*. *S Baťou v džungli*. Klagenfurt: Wieser Verlag, 2020. (*S Baťou v džungli*. Praha: Torst, 2017). Rakousko.
777. RUDIŠ, Jaroslav. *Czeski raj*. Wrocław: Książkowe Klimaty, 2020. (*Český ráj*. Praha: Labyrint, 2018). Polsko.
778. SOUKUPOVÁ, Petra. *Najboljše za vse*. Celje; Ljubljana: Celjska; Mohorjeva družba, prva slovenska založba, 2020. (*Nejlepší pro všechny*. Brno: Host, 2017). Slovinsko.
779. ŠABACH, Petr. *Babcie*. Wrocław: Afera, 2020. (*Babičky*. Praha: Paseka, 2009). Polsko.
780. ŠINDELKA, Marek. *Mapa Anny*. Wrocław: Afera, 2020. (*Mapa Anny*. Praha: Odeon / Euromedia Group, 2014). Polsko.
781. ŠINDELKA, Marek. *Materialtrötthet*. Malmö: Rámus, 2020. (*Únava materiálu*. Praha: Odeon / Euromedia group, 2016). Švédsko.
782. ŠINDELKA, Marek. *Zamor materijala*. Smederevo: Heliks, 2020. (*Únava materiálu*. Odeon / Euromedia Group, 2016). Srbsko.
783. TOPOL, Jáchym. *Čuvstvitelen čovek*. Skopje: Artkonekt, 2020. (*Citlivý člověk*. Praha: Torst, 2017). Makedonie.
784. URBAN, Miloš. *Banquete fúnebre por Karlovy Vary*. Madrid: Huso, 2020. Španělsko. (*Kar*. Praha: Argo, 2019). Španělsko.
785. VANČURA, Vladislav. *Muhasto poletje*. Kranj: Narava, 2020. (*Rozmarné léto*. Praha: Jan Fromek, 1926). Slovinsko.
786. WEIL, Jiří. *Mendelssohn est sur le toit ; Complainte pour les 77 297 victimes*. Paris: Le Nouvel Attila, 2020. (*Na střeše je Mendelssohn*.

Praha: Československý spisovatel, 1960. *Žalozpěv za 77 297 obětí*.

Praha: Československý spisovatel, 1958). Francie.

787. WEIL, Jiří. *Leben mit dem Stern*. Berlin: Klaus Wagenbach, 2020.

(*Život s hvězdou*. Praha: Evropský literární klub, 1949). Německo.

III. Rozhovory

a) Rozhovor s literární agentkou Danou Blatnou

Kolik knih do kolika jazyků jste za dobu své soukromé praxe prodala?

Nerada bych odlišovala, které smlouvy byly uzavřeny ještě v době spolupráce s Martinem Pluháčkem-Reinerem a které až od roku 2006.

Každopádně, v současnosti je to celkem bezmála 500 vydaných nebo připravovaných knih v překladu ve 40 jazycích. Jejich aktuální komplexní přehled je veřejně přístupný na webových stránkách mé agentury. U jednotlivých zahraničních vydání knih jsou uvedeni nejen nakladatelé a rok vydání, ale i překladatelé, vyhledávat lze podle jednotlivých jazyků/zemí atd. Věřím, že uživatelsky jsou stránky nejen maximálně informativní, ale i velmi příjemné.

Dodám, že v uvedených číslech nejsou započítány knihy autorů, s nimiž už nespolupracuji. Mezi ně patří i Michal Viewegh, který byl dlouhé roky bezkonkurenčně nejúspěšnějším autorem mé agentury, jeho knihy jsem prodala do více než 20 jazyků a šlo o desítky vydaných knih v překladu, některé i ve více vydáních. Dále např. Radka Denemarková, jejíž knihy jsem uvedla do více než desítky jazyků.

Myslíte si, že národní expozice ČR na mezinárodních veletrzích pomáhá prodeji a propagaci současné české literatury? Využíváte nějak českého stánku?

Národní stánky jsou nedílnou součástí propagace literatur jednotlivých států na mezinárodních veletrzích a neumím si tedy představit, že by právě ten český chyběl. Takže ano, expozice určitě napomáhají. Potenciál takového místa ale podle mě v případě naší národní prezentace není plně využitý. To

nemyslím nijak zásadně kriticky, spíše je to konstatování reality, případně jen jako takový povzdech... Rozpočet neumožňuje se více „rozmáchnout“ zejména pokud jde o koncepci celkově. Hlavní součástí stánku je komerční část, tedy prezentace českých nakladatelů, kteří si prostor zaplatí a není tudíž možné ovlivnit, co bude vlastně vystavované a výsledkem je někdy poměrně tristní všehochof. Teprve menší část výstavní plochy je připravená přímo organizátory expozice. Dle mého by to mělo být právě naopak a mělo by být hned jasné, co vlastně chceme jako ČR prezentovat, na které autory a které knihy jsme aktuálně nejvíce hrdí atd. O vizuální stránce stánku ani nemluvě, je to spíše taková stabilní spíše nuda, která moc nezaujme. Výkladní skříň, kolem které ale většina návštěvníků veletrhu jen tak projde. Úplně nové zájemce o českou literaturu naláká stěží.

Já český stánek využívám k převážné většině svých schůzek se zahraničními partnery a jsem za tuto možnost opravdu velmi vděčná. Pro pozici toho, kdo knihy nabízí k překladu a chce je tedy prezentovat pokud možno i fyzicky, je to vskutku neocenitelná pomoc. Desítky nachozených kilometrů po rozlehlých halách jsou už naštěstí tak pro mě minulostí a dokonce mám u stolku možnost nabídnout příchozím drobné občerstvení. Zdánlivě maličkost, ale často je to důležitá „první pomoc“. Nakladatelství Host navíc patří na většině veletrhů k pravidelným vystavovatelům, takže mám alespoň ty nejnovější tituly k dispozici a mohu je u stolku, který mám pro své schůzky na českém stánku rezervovaný, pyšně předvádět.

Ovlivňují prodej práv české beletrie literární ceny?

Ano, často bývá větší zájem o tituly oceněné, to bezesporu. Také to vlastně souvisí s granty – nakladatelé věří, že mají u oceněných titulů větší šanci na maximální výši podpory. Výrazný vliv měla Cena Evropské unie za literaturu - alespoň tomu tak bylo před změnami, které nastávají od letošního ročníku

ceny. Všichni čeští autoři, kteří ji v dosavadní historii ceny získali, vzápětí našli pro svoji oceněnou knihu četné zahraniční nakladatele. (Bohužel se zdá, že hodně z těchto nakladatelů knihu vydali právě jen díky velkorysé dotaci a už méně je zajímalo, co se bude s vydanou knihou dít dál. Nemluvě o tom, že by projevili zájem o díla předchozí nebo následná od stejné autorky nebo autora, což se často stává, když je cesta knihy k nakladateli dlážděná jiným úmyslem než jen jednoznačnou finanční pobídkou.)

Určitou roli v rozhodování nakladatelů obecně hraje kromě získaných ocenění i počet prodaných výtisků a dobré recenzní ohlasy, kolik je již vydaných překladů, případně kam jsou prodána práva. Někteří „již poučenější“ zahraniční nakladatelé už se orientují i podle domácího českého nakladatele, pokud nabízíte knihy autorů nakladatelství Host nebo Druhé město, tak to nemůže uškodit.

Dále existence kompletních překladů do světových jazyků, zejména angličtiny, nebo alespoň překladů ukázek. Ne všichni mají k dispozici „českého čtenáře“, tedy někoho kromě případného překladatele knihy, kdo by vypracoval na knihu posudek. Takže ta ocenění, abych se vrátila k otázce, je vlastně takovým nezávislým „posudkem“, certifikátem toho, že je kniha kvalitní, a ano, při výběru titulu k překladu roli určitě ceny hrají.

Pomáhá vám ve vaší práci České literární centrum?

Ano, jeho založení jsem před několika lety kvitovala opravdu s velkým potěšením. Taková instituce velmi bolestně chyběla. Rok od roku se ČLC daří lépe a lépe uchopovat a rozvíjet své jednotlivé agendy. Podobně jako u těch národních expozic na veletrhu je také jasné, že jsou nesmírně limitování rozpočtem a tedy i možnými „člověkohodinami“, zázraky předvádět nemohou, ale je za nimi už velký kus odvedené práce a velmi se těším, že

právě existence dalšího spolehlivého partnera na poli propagace české literatury směrem do zahraničí přiláká ještě více potenciálních zájemců o vydání českých knih v překladu.

Do jaké míry je důležitá podpora MKČR pro zahraniční nakladatele?

Je naprosto zásadní. Vývoz české literatury do zahraničí je úkol více než obtížný, vyžaduje trpělivou, vytrvalou práci. Sjednání přijetí díla některého z českých autorů do edičního plánu zahraničního nakladatelství je běh na hodně dlouhou trať a spíše než o měsíce jde často o několik let práce. A v tomto náročném procesu hraje finanční podpora ze strany českého státu opravdu naprosto nepostradatelnou roli. Literatura zemí střední a východní Evropy, tedy i ta česká, primárně není ve fokusu vydavatelů na světových trzích. Naopak. Při vydání překladové literatury malých jazyků se vydavatelé odklání od mainstreamu, který slibuje zisk, a proto se téměř absolutně spoléhají na granty, které jim umožní předložit čtenářům své země literární díla, která by si jinak nemohli přečíst. A program podpory vydání české literatury v překladu pod MKČR je pro většinu nakladatelů tím stěžejním.

Doba je nelehká a na vydávání české literatury nikdo nezbohatne. Pokud by tento český grantový program nefungoval do budoucna předvídatelně a spolehlivě, vydavatelé se obrátí k literatuře jiných zemí. Věřme, že naše kandidatura na hlavní zemi frankfurtského knižního veletrhu v roce 2023 bude úspěšná a tím pádem i zmíněný grantový program bude mít podstatně navýšený rozpočet.

V posledních letech jen minimální počet titulů, přeložených z češtiny, nemá v tiráži uvedeno, že kniha byla vydána s laskavou podporou takové a takové instituce a takového a takového grantu. Část nakladatelských smluv je tak už

přímo nastavena, a to se myslím poměrně málo ví, že pokud kniha nedostane grant, nevyjde.

Dala by se mezi vašimi prodanými tituly vysledovat nějaká podobnost?

Tematická nebo jiná?

Žánrově je rozhodně preferovaný román, pokud jde o téma, hledají nakladatelé nejčastěji témata univerzální, takzvaně přenosná, ale přitom zpracovávající částečně i něco z historie naší země, něco specifického pro nás. Zajímavé jsou požadavky na rozsah. Kniha má být ne moc dlouhá, ne moc krátká, spíše delší než kratší, ale raději prosím maximálně do 400 tiskových stran. Čtivá. Zásadní, nosné téma.

Zásadní je pro úspěch knihy u zahraničních překladatelů příběh. Ne náhodou jsou těmi nejprekládanějšími knihami *Žitkovské bohyně* Kateřiny Tučkové, *Hana Aleny Mornštajnové* nebo *Houbařka* Viktorie Hanišové. Z poslední doby věřím potenciálu příběhu (a jeho skvělému zpracování) v knize *Prameny Vltavy* od Petry Klabouchové. Ta by podle mě mohla časem, krůček po krůčku, navázat na úspěchy zmíněných knih.

Daří se vám prodávat i do anglofonních zemí?

Celkem vyšlo v angličtině 12 knih (když nepočítám opět knihy M. Viewegha a Radky Denemarkové), připravují se další čtyři. Tato jazyková oblast je spolu s francouzsky mluvícími zeměmi asi nejobtížnější.

Radostnou novinkou posledních měsíců je zahájení spolupráce s anglickojazyčným nakladatelem s celosvětovou distribucí Seagull Books, který zatím koupil práva na první dvě knihy: povídkovou sbírku Jana Němce *Liliputin*, která vyjde již letos a román Viktorie Hanišové *Houbařka*, který je plánován na rok 2024. Předběžně jsme domluveni na podepsání dvou dalších smluv na další dvě knihy, k tomu by mělo dojít letos v létě, a naším společným

záměrem je spolupráce opravdu dlouhodobá, jak ji má tento nakladatel navázanou např. se Slovenskem.

Za opravdu solidní úspěch současné české literatury na anglickojazyčném trhu lze pak považovat vydání dvou románů Kateřiny Tučkové u velkého amerického nakladatele Amazon Crossing, a to se značnou marketingovou podporou. Jde o knihy *Žitkovské bohyně / The Last Goddess* v překladu Andrewa Oaklanda z roku 2022 a *Vyhnání Gerty Schnirch / Gerta* v překladu Veronique Firkusny, vydanou v angličtině v roce 2021. Tyto knihy se rozběhly opravdu do celého světa.

Ještě zde uvedu, že román *Hana* Aleny Mornštajnové zase „zabodoval“ v anglickém překladu Julie a Petera Sherwoodových (nakladatelství Parthian Books, 2020). Této knize opravdu jen těsně uniklo ocenění The European Bank for Reconstruction and Development.

Do jakých zemí se vaše tituly prodávají nejvíce?

Každoročně vychází několik českých knih „mých“ autorů v překladu v Makedonii, Bulharsku, Slovinsku, Chorvatsku, Polsku, Itálii a Německu. Vybrat jen jednu zemi, kde naši literaturu sledují v současnosti s velkým zájmem, by asi bylo obtížné, asi bych se rozhodovala mezi Makedonií či Polskem.

Tradičně největší zájem je v okolních zemích. Zdůvodněním je blízkost geografická, tedy často i podobné zkušenosti z historie, dále tradičně dobré bohemistiky. V zemích vzdálenějších je rozhodně větší šance v lokalitách slovanských, prosadit se mimo Evropu nebo např. v její severní části je už mimořádně obtížné. V mnoha zemích je navíc procento vydávané překladové literatury z celkové knižní produkce tradičně tak zanedbatelně nízké, že se

snad ani nedá ukřivděně říct, že by neměli zájem o českou literaturu, oni prostě nemají zájem o překlady obecně.

Jak se česká literatura v zahraničí následně prodává?

Stav prodeje knih současných českých autorů v překladu si můžeme ilustrovat na těch nejúspěšnějších – je to řádově úplně jinde než u nás. Pokud Alena Mornštajnová nebo Kateřina Tučková prodá u nás statisíce, v zahraničí jsou to tisíce, a to jen v lepším případě a v podstatě jen v těch větších zemích. V malých zemích až na výjimky jen stovky. Ostatně, i náklady jsou v malých zemích často jen kolem 400-500 kusů. Dotisky, případně druhá vydání, vycházejí v malých jazycích jen naprosto ojediněle – dříve to byly knihy Michala Viewegha ve Slovinsku u nakladatelství Sanje, v současné době např. kniha *Tiché roky* Aleny Mornštajnové u nakladatelství Muza v Makedonii, kde nakladatel vydal druhé vydání s jinou obálkou.

Za prodejně úspěšné lze považovat italské vydání *Žitkovských bohyní* (překlad Laura Angeloni, nakladatelství Keller Editore, zatím prodej přes 7 tisíc) nebo Polsku (překlad Julia Rózewicz, nakladatelství Afera, prodej přes 5 tisíc). Takoví nakladatelé dle potřeby dotiskují. Obou knih Kateřiny Tučkové v angličtině (*Románů Žitkovské bohyně* a *Vyhnání Gerty Schnirch*) je celkem prodáno přes 20 tisíc výtisků. Například v Německu se *Žitkovských bohyní* se za celé roky existence německého překladu prodalo ale jen kolem 3 tisíc.

Zajímavé bude sledovat cestu knih Petry Dvořákové v Polsku. Její kniha *Vrány* je tam v současnosti opravdu velmi populární, tištěného vydání je prodáno už přes 7 tisíc výtisků, ve dvou vydáních - paperback i hardback, a slušně se prodávají i e-knihy. Nyní v lednu vydal nakladatel knihu druhou a nyní v květnu vyjde ještě kniha pro děti.

Dá se tedy říci, že projekt vydat českou knihu v zahraničí není pro české aktéry příliš rentabilní?

Ne, to tato práce opravdu není. Za každou smlouvou, mnohdy se spíše symbolickými honoráři, jsou ukryty desítky hodin mravenčí práce, o níž nikdy nelze předem říci, že k něčemu hmatatelnému povede. A to nemluvím o dalších nákladech, nejen na „člověkohodiny“ - zahraniční cesty, ukázkové překlady, webové stránky...

(A poslední glosa: Za celou dobu, co se kolem prodeje práv pohybuji, jsem slyšela jen jednou o opravdu velkém mezinárodním úspěchu, a to o údajně staticíkových prodeích knih Miloše Urbana vydaných ve španělštině před 10-15 lety. To se jeden čas všude uvádělo, ale nakolik si to někdo zveličil nebo to tak skutečně bylo, to opravdu netuším.)

b) Rozhovor s Veronikou Chaloupkovou, interní literární agentkou nakladatelství Argo

Máte seznam všech knih nakladatelství Argo, které byly v zahraničí vydány?

Ano, pravidelně ho aktualizuji pro sebe i pro vedení. K tomuto dni mám prodaných 50 titulů českých autorů.

Od jakého roku se těchto 50 knih prodalo?

Aktivněji jsem se prodejem zahraničních práv začala zabývat v lednu 2017. Chvíli to trvalo, než se to stabilizovalo a implementovalo do systému Arga, i do účetního systému. Všechno je to pod nakladatelstvím Argo, nejsem samostatná agentura, fungujeme jako zprostředkovatel. Všechny daňové povinnosti, které z toho vyplývají, a který jsou taky poměrně obtížné, jdou za autorem, protože on je konečný příjemce peněz.

Vy jako nakladatelství/agent si ale nějakou poměrnou část zisku necháváte?

Ano, snad to není obchodní tajemství, myslím, že to tak funguje napříč agenturami, že autor dostává 80 procent, agent 20 procent. Zatím to tak držíme. Myslím si, že bychom mohli mít o něco víc, ale tím, že autor ještě přiznává daň z příjmu, těch peněz zas tolik nemá a nechceme autora „sdírat“.

Před vámi se prodeji zahraničních práv v Argu nikdo nevěnoval?

Ne. Některé autory si vzal Edgar de Bruin, třeba Emila Hakla. Vždy si někoho individuálně vybral, což dělá i doteď. Teď už si autory v Argu vybírat nemůže, o jejich zahraniční práva se starám já. Kdyby autor vyloženě nechtěl moje zastoupení, nebo si vyžádal, že nechce být zastupován Argem, ale Edgarem nebo jiným agentem, budeme to řešit. Záměr byl ale takový, že budu v nakladatelství interně fungovat jako prodejce zahraničních práv. Někteří

nakladatelé to tak mají. Ve světě jsou také samostatné agentury nebo to vyřizuje zaměstnanec v rámci nakladatelství.

Když u vás autor podepisuje smlouvu, stanovuje se tam tento postup rovnou? Nebo si vybíráte konkrétní autory, nikoli všechny?

Vybírám si. Nemusím se snažit o prodej práv všech autorů, které Argo vydává. S autory, které si vyberu, pak podepisuji samostatnou smlouvu. Většinou se ale snažím, aby tam ta možnost byla pro všechny. Ne vždy se to povede.

Jak hledáte nakladatele, které oslovíte?

Vždycky se jako první nejprve kontaktují nakladatelé, kteří (pokud) už autora vydali, takže už rukopisy rozesílám nakladatelům – teď konkrétně rukopis knihy *Srdce Evropy* Pavly Horákové jsem vyjednávala s bulharským nakladatelstvím. Bulharský nakladatel se chytl, protože byla zrovna Pavla Horáková v Bulharsku na prezentaci své předchozí knihy – tam ji vyslalo České literární centrum a bulharský nakladatel ji pozval. A rovnou chtěl koupit další titul.

Je samozřejmě mnohem lepší, když má člověk zmapované, co který nakladatel vydává, a cílí konkrétně. E-mailů, které každému denně v nakladatelství chodí, jsou desítky. Je to i o formulacích. Příjemce musí mít pocit, že to není další mail pro tisíce příjemců.

Určitě je lepší, když jde agent s něčím konkrétním na konkrétní osobu. Ne vždy je ale úplně snadné tu konkrétní osobu v daném nakladatelství najít. Často tam nejsou zveřejněné e-maily, někde je jen odpovědní formulář, kde člověk píše někomu anonymně, vůbec neví kam. Najít tu správnou osobu, které to polat, je ale důležité. Protože pokud člověk napíše někomu, komu to

není určeno a nemá akvizici ve své agentě, cítí se pochopitelně takovými e-maily obtěžován.

Mají pro vás nějaký větší vliv mezinárodní knižní veletrhy, například frankfurtský?

Myslím, že větší vliv mají lokální veletrhy, veletrh ve Frankfurtu je příliš velký a je zejména orientovaný na prodej. Když tam jde agent za velkými nakladateli, mají na něj 15 minut. A když na něj 15 minut mluví celé čtyři dny třeba 20 osob denně, český autor bude někde úplně vespuďu nabídek, které dostal, a pravděpodobně se k tomu už nevrátí. Po veletrhu následuje tzv. follow-up, což je smršť e-mailů. Na českého autora zahraniční nakladatelé lehce zapomenou. Frankfurt na prodej českých autorů není stavěný.

Londýn je na tom o něco líp. Pak je myslím dobré navštěvovat lokální veletrhy. Tam si člověk udělá dobrý obrázek o tamním trhu, podle velikosti stánku i typu produkce. Vidí, jak knihy vypadají... V krátkém časovém úseku agent získá hodně informací o konkrétním nakladatelství. A může se potkat s lidmi a zeptat se, komu má nabídku poslat. V tom myslím hrají lokální veletrhy velkou roli. Pravidelné cesty na ně si ale bohužel naše nakladatelství nemůže dovolit.

Vidíte v tom potenciál, v té konkrétní cestě? Že by se vám díky ní povedl nějaký prodej?

Byla jsem takhle v Göteborgu, protože tam pozvali našeho autora Josefa Pánka. Tam se mi úplně prorazit nepodařilo. To je ale asi specifičnost Severu. Pokud agent nemá kompletní anglický překlad, je skoro nemožné tam českého autora dostat.

Josefa Pánka tam pozvali hlavně z toho důvodu, že se jeho kniha jmenuje *Láska v době globálních klimatických změn*. To mohlo nějak rezonovat. Zní to povrchně,

ale prostě to tak bylo. Ředitelka Českého centra ve Stockholmu mi to i tak řekla.

Tím vůbec nesižuji knihu ani autora, myslím si, že by tam klidně mohla rezonovat. Ale prvotní dojem nebo moment, proč si někdo vybere zrovna českého autora, je vždycky povrchní.

Jaké jsou nejčastější země úspěšného prodeje zahraničních práv?

Určitě Polsko. To je první meta, na kterou vždy cílím. Poměrně dost Itálie, Španělsko, Chorvatsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko. Hodně země východního bloku. Západ se zatím moc nepodařil. Do Francie jsem prodala zmíněný román Josefa Pánka do De Noel, komiks *R. U. R.* Kateřiny Čupové se podařilo prodat dokonce do uznávaného francouzského nakladatelství Glénat. Do Německa jsme román Josefa Pánka prodali do nakladatelství Klak Verlag. To se podařilo domluvit na veletrhu v Lipsku. Majitel nakladatelství je takový nadšenec do české literatury.

Jaké knihy se vám nejvíce prodávají?

Beletrie a komiksy. Komiks *Zátopek* do londýnského nakladatelství Self Made Hero se nám podařilo prodat díky Janu Zikmundovi z Českého literárního centra, který tam má kontakty. To je samozřejmě dobré, protože to je prestižní nakladatelství, které má nějaké jméno, s takovou informací o knize se i pak lépe pracuje. A máme díky tomu opravdu kvalitní anglický překlad.

Tedy pokud je titul vydaný v nějakém jazyce, pomáhá to dalším prodejům.

Určitě. Nemá smysl začít nabízet knihu do Německa a myslet si, že tam uspěje. Do západní Evropy a USA nebo do severských zemí má smysl oslovovat nakladatele až když je to prodané do deseti a více zemí. Jakmile je kompletní anglický překlad, dá se to zkusit na Sever. Má to takovou linii a průběh. Je

velmi nepravděpodobné, aby se to třeba hned prodalo do USA, Velké Británie, Německa nebo Francie. Maximálně přes nějakou známost.

Musí se tam prezentovat titul s tématem, které rezonuje. Třeba *Zátopek* nebo *R.U.R.* To jsou témata, která jsou, dejme tomu, i v obecném světovém povědomí. S těmi je snazší získat pozornost, než když člověk posílá neznámé autory, neznámé dílo žádný překlad do cizího jazyka... To nikoho asi ani nedonutí ten e-mail otevřít.

Máte představu, která témata rezonují?

To se netýká jenom české republiky, ale fungují napříč nakladatelstvími. Lépe se prodává román než povídky. Pořád nějak rezonuje druhá světová válka. To myslím není vyloženě české. Pokud rezonuje něco českého, pak osobnosti jako je Emil Zátopek nebo Karel Čapek. Nebo pak univerzální témata – hledání rovnováhy mezi osobním a pracovním životem, krize středního věku, to je například v knihách Pavly Horákové, u Josefa Pánka pak rasismus a předsudky... To jsou univerzální témata, která fungují.

I díky tomu, že získali hlavní cenu v Čechách Magnesii Literu – to ne vždy autora katapultuje do nějakých dalších prodejů, protože to může být příliš lokální nebo spjaté s reáliemi té konkrétní země. Ne vždy je to, co získalo v zemi hlavní cenu, prodejné do ostatních zemí.

Podářilo se vám prodat do zahraničí tituly, které získaly Magnesii Literu?

Pánek a Horáková ano, Pánek má 11 překladů, Horáková 10. Člověk ani nemůže operovat se jménem té ceny, musí spíš říkat „hlavní cena v Čechách“, musí se to nějak zaobalit.

Ale pomáhá to?

Ano, myslím, že to pomáhá velmi. I cena Evropské unie za literaturu, díky tomu se nakladatelé v podstatě ozývají sami. Českých knih, kteří zahraniční nakladatelé mohou dát do edičního plánu, moc není – je to třeba jen jedno za rok.

A jakou roli tedy hraje Evropská cena za literaturu?

Zatím jsem s tím nepracovala, nikdo z mých autorů ji nezískal. Ale bavila jsem se o tom s Danou Blatnou, že prý to s držitelem Evropské ceny za literaturu jde samo. Práce, kterou člověk musí vynaložit, není tolik, jde to snáz.

Cokoliv pomáhá. Jakákoli nominace, která knihu nějak ozvláštní. Nebo i prodeje – s tím jsou agenti otravní, že člověka v podstatě informují o každé další prodané zemi, o každé nominaci. Já to tak masivně dělat nemůžu, aby jim moje komunikace nebyla nepříjemná.

Ptají se zahraniční nakladatelé na finanční podporu vydání od Ministerstva kultury?

Většinou jim to rovnou sama nabízím. Když se třeba blíží deadline, všechny urguju a upozorňuju na datum, že mohou žádat. Někdy je vydání podmíněné získáním grantu, někdy i platba licence. To znamená, že zaplatí, až když jim ministerstvo dotaci udělí a peníze pošle.

Dala by se říct, že většina o podporu žádá?

Myslím, že ano. Nevím, jestli sto procent, ale většina určitě.

A většinou ji dostane?

Někdy třeba až v druhém kole. Bývá to ale spíš chyba byrokratická z jejich strany, třeba že nedodali všechny materiály. Asi se mi nikdy nestalo, že by žádali, dodali vše správně, a grant nedostali. Nebo o tom nemám informace.

Někdy si to nakladatelé rozvrhnou do dvou kol, aby nežádali najednou. Například ti, kteří vydávají jen českou literaturu – třeba polští nakladatelé Wydawnictwo Dowody Mariusze Szczygiela, Afera nebo italské Miraggi Edizione. Ti mají vyloženě českou edici.

Jak hodnotíte aktivitu Českého literárního centra?

Jsou nestranní, nemohou nikoho sami nabízet. Takže třeba mých knih, které se v celostátních brožurách objeví, není tolik. Vždycky tak 2-3. Vybírají si oni. Aktivně to ani zahraničním nakladatelům nerozesílají, agentáž zůstává na nakladatelích a agentech. V aktivní činnosti mi tedy nepomáhají, což ani nemohou, ale jsou mi dobří rádci a pomocníci. Pomáhají mi například s granty na autorskou mobilitu – výjezdy autorů do zahraničí.

Z nějaké širšího hlediska celostátní české literatury se asi dává přednost zavedenějším autorům, kteří třeba v Argu tolik nevychází, anebo už mají nějaké jméno, jako je třeba Kateřina Tučková nebo někdo, kdo už tady funguje delší dobu. Četnost mých autorů v rámci propagace Českého literárního centra není tak velká.

Jak velcí jsou většinou nakladatelé, kteří koupí práva na překlad knih Arga?

Většinou menší nebo střední. Získat zájem velkého nakladatelství je o dost náročnější.

Jaký je poměr mezi vydanou prací, oslovenými nakladateli a tím, co vyjde?

Velký. Kdybych nedostávala žádný pozitivní feedback, už to asi dávno vzdám. E-mailů, které člověk pošle a nedostane na ně vůbec žádnou odpověď, je většina.

A ty úspěšná prodeje zahraničních práv vzešla především z elektronické komunikace? Nebo i osobních schůzek?

Ze schůzek na menších i větších veletrzích mi toho myslím moc nevyšlo. Spíš to bylo všechno po e-mailu. Teď jsem měla i pár online schůzek. Během dne jsem tak stihla několik schůzek a vyřešila spoustu věcí, které by jinak stály třeba deset e-mailů. Takhle jsme to osobní cestou vyřešili během dvaceti minut. Během schůzky je dobré vypíchnout třeba jednu, dvě knihy a na ty se soustředit. Nepřeříkávat celý katalog.

Máte pocit, že se v zemích, kde působí Česká centra, prodeji lépe daří?

Ano, teď jsme tam třeba s jejich pomocí vydali komiks *Zátopek*. Je to o konkrétních osobách. Iveta Gonzálezová a Stanislav Škoda v Madridu byli perfektní, ti mají kontakty s nakladatelstvím Huso editorial. To, co Iveta řekne, že se vydá, se skutečně vydá. Vychází tam třeba i antologie českých autorů, to připravuje Radim Kopáč. To by myslím jinak nevyšlo, kdyby tam neexistovalo přátelství mezi nakladatelkou a zaměstnanci Českého centra.

Pak docela dobře funguje milánské České centrum. Spolupracují s profesorem české literatury na univerzitě Alexandrem Catalanem. Pořádali třeba online večery za covidu a mělo to poměrně dobrou sledovanost. Vždy je to myslím o konkrétní osobě, která tam je. Rozhodně to ale pomáhá, ta spolupráce je důležitá.